

Kristijonas Donelaitis

Metai

Poema

Skaitmeninta iš knygos:
Kristijonas Donelaitis. Metai. Vilnius: Valstybinė
grožinės literatūros leidykla, 1956.

ISBN 978-5-430-06018-3

Kūrinys suskaitmenintas vykdant ES struktūrinių fondų
remiamą projektą „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro
(5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“, 2012
<http://mkp.emokykla.lt/ebiblioteka/>

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

TURINYS

PAVASARIO LINKSMYBĖS	3
VASAROS DARBAI	32
RUDENIO GĖRYBĖS	63
ŽIEMOS RŪPESČIAI	102
FRAGMENTAS	131
ŽODYNĖLIS	133

PAVASARIO LINKSMYBĖS

Jau saulelė vėl atkoptama budino svieta
Ir, žiemos šaltos triūsus pargriaudama, juokės.
Šalčių pramonės su ledais sugaišti pagavo,
Ir putodams sniegs visur į nieką pavirto.
Tuo laukus orai drungni gaivindami glostė
Ir žoleles visokias iš numirusių šaukė.
Krūmai su šilais visais išsibudino keltis,
O laukų kalnai su kloniais pametė skrandas.
Vislab kas rudens bjaurybėj numirė verkdams,
Vislab kas ežere gyvendams peržiemavojo
Ar po savo keru per žiemą buvo miegojęs,
Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikint.

Žiurkės su šeškais iš šalto pašalio traukės.
Varnos ir varnai su šarkoms irgi pelėdoms,
Pelės su vaikais ir kurmiai šilumą gyрэ.
Musės ir vabalai, uodai su kaimene blusų
Mus jau vargint vėl pulkais visur susirinko
Ir ponus taip, kaip būrus, įgelt išsižiojo.
Bet ir bitins jau šeimyną savo pabudint
Ir prie darbo siųst bei ką pelnyt n' užsimiršo.
Tuo pulkai jų pro plyšius išlįsti pagavo
Ir lakstydami su birbynėms žaisti pradėjo;
O vorai kampuos sėdėdami verpalus audė

Irgi medžiot tinklus tyloms kopinėdami mezgė.
Bet ir meškos, ir vilkai šokinėdami džiaugė
Ir suplėšyt ką tyloms į pagirį traukė.

Ale kokie dyvai, nei viens iš didelio pulko
Verkdams ar dūsaudams mus lankyt nesugrižo;
Ne! ne verkt, bet linksmintis visi susirinko:
Nes darbai žiemos visur jau buvo sugaišę
Irgi pavasaris ant visų laukų pasirodė.
Tuo po tam pašaliai visi kribždėti pagavo
Irgi, bešūkaujant pulkams, ošims pasikėlė.
Viens storai, o kits laibai dainuoti mokėdams
Ir linksmai lakstydamas ik debesių kopinėjo;
O kits, ant šakų kopinėdams, garbino Dievą.
Bet ir valgių dėl skūpų nei viens nesiskundė.
Rūbai šio ir to didei jau buvo nudilę;
O tūls lopytą parlėkdams parnešė kuodą
Ir pasisotint ant laukų vos mažumą rado.
O štai ir taipo parvargęs nieks nedejavo,
Bet visi visur sumišai šokinėdami džiaugė.

Gandras su kitais kaimynais parlėkė links-
mas

Ir gaspadoriškai ant kraiko tarškino snapą.
Taip besidžiaugiant jam, štai jau ir jo gaspadinė
Iš šaltos gaspados vėl išlindusi rados
Ir su savo snapu meilingą sveikino draugą.

Kraiką jie visur didei sudriskusį rado;
Ogi namus naujus, užpernai tik budavotus,
Rado ant visų kampu permier pagadintus.
Sienas ir čytus ir daug naujintelių sparų
Vėjai su sparnais nuo kraiko buvo nuplėšę.
Durys su langais ir slenksčiais buvo nupuolę;
Ogi troba visa visur iškrypusi rodės;
Todėl tuo abu, kaip reik tikriems gaspadoriams,
Vislab vėl taisyt ir provyt sukosi greitai.
Vyrs tuojaus žagarų budavonei parnešė glėbį;
O gaspadinė jo pūstynes mandagiai lopė.
Taip po tam abu, daug dirbę bei triūsinėję,
Valgį sau sužvejot pas klaną nulėkė greitai
Ir, kelias varles bei rupuižes paragavę,
Dievui iš širdies visos vienai dėkavojo.
Tu žmogau niekingis! mokinkis čia pasikakint
Ir pasisotindams gardžiaus n' užmiršk savo Dievą.

Krūmus ir girias visokios ošino dainos;
O laukus visur bei pievas skambino garsai.
Gegužės ir strazdai, sumišai lakstydami, žaidė
Ir sutvertojų linksmai rykaudami gyrė.
Kregždės su lengvais sparnais aukštai pasikėlė
Irgi bešūtydamos nei kulkos šaudė per orus,
O paskui valgius prastus be priprovų valgė
Ir pasivalgiusios pliuškėjo pasaką savo.

Gervins, ik debesių juodų dyvinai kopinédams
Ir nei verkdams irgi dejuodams, skambino dangu;
Bet tai ne verksmai, kad jis taip skambina šauk-
dams,

Ne! jis nor pamokint, kaip Dievo didė galybė
Ir paukštelių balsuos yr didei stebuklinga.

Žvirbliai su vaikais, žodžius girdėdami tokius:
„Rods, – tarė, – mūs giminė taip jau vis šlovina
Dievą.“

Bet lakštingala, dar ikšiol kytriai pasislėpus,
Laukė vis, iki kožnas bus savo dainą pabaigęs.
Todėl ji paskiaus kasmets vis pradeda šūkaut
Ir nakties čėse, kad sviets jau miegt įsigūžtęs,
Sau viena tamsoj budėdama garbina Dievą –
O išaušus jau, kad mes iš patalo kopam,
Kartais budina mus ir mūsų linksmina širdis.
Ak šlovings Dieve, kaip dyvins tavo sutaikyms!
Kad mes rudenyj ar žiemos čėse pasislėpė
Ir susirietę pas meilingą kakalį krankiam,
Tai ir tu, paukšteli miels, pas mus nesirodai,
Bet taip jau, kaip mes, tamsoj pasislėpusi, lindai
Ir mažu savo glūpas muses sapnuodama gaudai.
O štai, kad mes vėl linksmi pavasari švenčiam
Ir savo darbus ant laukų jau dirbt pasitaisom,
Tuo ir tu, savo skambantį nutvėrusi vamzdį,

Su visokiais balsais ir dainavimų garsais
Ragini mus pasidžiaugt ir mūsų lengvini darbus.

Ale sakyk, gaidel! dėl ko tu vis pasislėpus
Ir, kad pradeda temt ar naktį, paderi šūkaut?
Kodėl taip didei slapais su pasaka savo?

Juk sviets visas, ar būt būs, ar pons įsirėmęs,
Ir vaikai be buksvų, ir krunėdami diedai,
Kožnas ir kiekvienas tavo šauną garbina dainą,
Kad tu mums dyvus linksmų lakštingalų čiauški.
Tu vargonų bei cimbolų niekini garsą.

Smuikai tau ir kanklys tur su gėda nutilti,
Kad rykaudama tu savo saldų pakeli balsą
Ir kinkyt, paplakt, nuvažiuot išbudini Jurgį!

Kad prieš vakarą tu pasislėpus pradedi juok-
tis,

O mes daug prisivargę, jau į patalą virstam,
Tai tu tarp kitų paukštelių nei karalienė
Vis dailiaus ir šlovingiaus savo šūkteri šūtką.

O kad kartais kobotą mes tavo pamatom,
Tai tu mums nei žvirblis būriškas pasirodai.

Tu sermėgų poniškų, puikiai padarytų,
Ir žiuponiškų turbonų niekini rėdą;

Bet vis nei būrka, prastai viešėdama, čiauški.

Ak! ir tarp žmonių daug syk taip jau nusiduoda,
Kad ant svieto šio mainų tikrai padabojam.

Diksas, ans žioplys, mieste didei pasipūtęs
Ir su rūbais blizgančiais kasdien išsirėdęs,
Nei dievaitis koks tarp būrų skiauturę rodo;
O kad kartais mes jo glūpą girdime kalbą,
Tai ir būrs tur spiaudyt ir didiai nusidyvyt;
Ypačiai, kad apjekėlis toks niekina Dievą
Ir besišypsodams kaip pons glūpumą parodo.
Ak! kiek sykių Krizas, į vyžas įsinėręs
Ir savo skrandą būrišką viešėt užsimovęs,
Po prastu savo stogu nei lakštingala čiauška,
Kad širdingai jis savo dievą pradeda garbint.

Tu, paukšteli miels, ne poniškai prisivalgai.
Riebūs mūs lašiniai bei dešros tau nepatinka,
Ir keptų bei virtų valgių mūsų nenori.
Tu neliūbiji pyragų neigi ragaišiu
Irgi nevožiji gardžiausio gėrimo ponų;
Bet, pasisotinusi prastai, tik vandenio trokšti.
Tik n' užmiršk, gaidau, per daug giedodama, val-
gyt;
Imk drąsa, nečėdyk, kas mums birbina galvas.
Valgyk sau sveika, kad nori, vabalą margą!
Valgyk grikvabalius, muses ir dyviną žiogą!
Valgyk skruzdėles ir jų negimusią veislę;
Bet ir mūs paminėk, į mūsų girią parėjus,
Kad dainuodama dar ilgiaus savo vasarą švėsi

Ir „Jurgut, kinkyk, paplak, nuvažiuok“ pasakysi.

Tu niekings žmogau! mokinkis čia pasikakint,

Kad tau kartais tropijas skūpai prisivalgyt.

Į paukščius žiūrėk! viens prastą kirminą kramto,

O kitsai, stokodams grūdo, gnyba žolelę.

Juk ir jie kasmets, mus atlankyti sukeliavę,

Kūdą vis ir alkstantį pavasarį randa;

O vei, todėl tik nei viens niekadosis nesiskundžia.

Tau, žmogau, miels dievs daugių daugiau dovanoj,

O tu dar niurni, kad kartais, alkaną dieną

Ar skūpus čėsus sulaukęs, šiupinį gramdai?

Taip sumišai besijuokiant, štai užims pasikėlė,

Ir tuojaus erelis rėkaudams pasirodė.

„Tič, – tarė jis, – pulkai susirinę, liaukitės ošti

Ir tikrai klausykit, ką mes jums pasakysim.“

Štai tuojaus visi pulkai, girdėdami šauksmą,

Iš visų pašalių susilėkė, jam pasirodė:

„Štai mes, jūs tarnai! ką velys jūsų malonė?“

„Mes, – atsiliepdams jiems erelis, – norime tardyt,

Kaip jūsų mylista žiemos bėdoj išsilaikėt.

Ar pristokot ko? ar kas tarp jūsų pagaišo?

Rasi ką šeškas ar baisinga pelėda sudraskė,

Mažu ką vanags ar kiaunė kopinėdama smaugė,
Mažu ką neprietelius žmogus mums numušė šau-
dams

Ar kytriai, nei koks klastorius, gyvą pakorė,
O paskui prisiest skauradoj iškepė bėdžių.“

Taip ereliui klausiant ir aštriai tyrinėjant,
Gandras ant savo lizdo, nei koks pons išsisplėtęs
Bei besikloniodams vis ir linksmi šokinėdams:
„Dievs, – tarė, – svieta šį sutverdams ir budavo-
dams,

Daugel tūkstančių gyvų sutvėrimų leido

Ir kožnam savo valgi bei gyvatą paskyrė;

Juk visur, kur žiūrim tik, dyvai pasirodo.

Pulką šį sutvertojis į vandenį siuntė,

O anam ant orų plaukt sparnus dovanojo.

Daug gyvų daiktų po medžiais giriose slapos,

O kiek ant laukų, linksmi plezdendami, laksto

Ar pas žmones ant kiemų čypsėdami burzda!

O vei, kožną dievs vis su pasimėgimu sotin.

Kartais tropijas sulaukt ir alkaną dieną,

Kad visur per daug baisybės darganų teška

Ar kad dėl žmogaus griekų dievs vargina svieta.

Neprietelis žmogus daug syk mus gandina šau-
dams

Irgi bičiulių bei genčių mums numuša daugel.

Kartais nuo vaikų meilingus atskiria tėvus
Ar, aukštai kopinédams, paukščių pavagia veislę.
Sykais vargstantiems nei koks geradéjas,
Grūdus patvoryj barstydams, ragina valgyt;
O štai, kad tarp mūsų kas ką lest pasidrąsin,
Su tinklais glūpiems draugams iškadą padaro
Ar su provyta pūčka tik muša, tik muša.

Ir tarp paukščių, rods, tūls kytras randasi
sukčius,

Kurs gardžiai prisiést slaptoms savo numuša
draugą.

Vanags, ans klastorius, ir peléda, jo dumčius,
Ir varnai su varnoms, ir jų draugala šarka
Daug kasmets, kaip žinom, išgaišina nabagų;
Bet toksai razbaininks dar tarp mūs nesirado,
Kaip žmogus tūls yr, kad jis smaguriaut išsižioja.“

Taip besipasakojant dyvų dyvai pasidarė.
Balsas nei nuskestančio sušuko nešvankiai
Ir vis „gelbėkit, ak! gelbėkit“ padusėjo.
Tuo visi pulkai to garso taip nusigando,
Kad ir pats erelis jau kribždėti nedrįso;
Tik šikšnosparnis dar viens su pilka peléda
Iš bjaurių pašalių pamaži pasidrąsino lįsti
Ir tikrai tyrinėt, koks striokas ten nusitiko.

Štai viens pons, puikiai rėdyts (tik gėda
sakyti),

Mislyk tik, aukščiausių ponų viens, prisiedęs
Ir visokių rinčvynių svetimų prisikošęs,
Voliojos ant aslos ir prasikeikdams rėkė,
Nes jis velnius ir velniūkščių kaimenę visą,
Dievą bliuznydams, taip baisiai šaukti pagavo,
Kad visa pekla, dėl to nusigandusi, rūko
Irgi bedugniai jos bei pamotos prasivėrė.
Žinom juk visi, kaip ponai keikdami rėkia;
Bet ir būrai jau nuo jų mokinasi rėkaut.

„Kas tau, bėdžiau, kenk?“ šikšnosparnis,
tyrinėdams

Irgi nuskūsdams, poną tą pasidrąsino klausti.
„Ar gumbu sergi, per daugel kabiar ėdęs?
Mažu pečenkos vėl iš pilvo veržiasi laukan?
Juk ir tavo tetėns, užpernai taip prisiedęs,
Su savo pusbroliais, kaip tu, pilvuodami sirgo,
Ik paskiaus jie perplyšo ir numirė baisiai.“

Štai didpilvis šitas, tą graudeniimą jausdams,
Dar daugiau išputo ir durnuoti pradėjo,
Nes jis tuo plaukų nuo kiaušės nupešė pluoštus,
O paskui barzdos nuo smakro pusę nuplėšė
Ir su nagais kumpais savo veidą visą sudraskė.
Bet dar tai negana; jis, vis pinigų graibydams

Ir besispardydams, su valgiais parmetė stalą;
Taip kad šunys, iš visų pašalių susibėgę,
Poniškus valgius ir brangius viralus ėdė.
Bet ir to negana; jis, ėmęs didelį peilį,
Gerklę su stemple jau perpjaut ištiesė ranką.
Čia šikšnosparnio širdis taipo nusigando,
Kad šikšniniai jo sparnai jau lėkt n'įgalėjo;
Ale pelėdpalaikė, dėl to smertnai nusiminus,
Vėl atpenč tuojaus į namą savo sugrižo
Ir naujienas tas bei tokį dyviną trūšą,
Kad orai pikti, kasnakts dar praneša svietui
Ir dėl to žmogaus, tamsoj dūsaudama, verkia.

„Ak! – tarė Lauras, rymodams ant stripinio
savo, –

Vis niekai, kad tūls žioplys su Bleberiu vapa,
Būk pilionys vis linksmai kasdien prisivalgą,
Ir miesčionys be vargų mieste šokinėją,
Nes tokie žiopliai, butus pamatydami margus
Ir karietas blizgančias girdėdami trinkant,
Mislija, kad kožnas pons, puikiai išsirėdęs,
Nei kaip angelas danguj kasdien pasilinksmin.
Ak, gaidau! lietuviški kytri pilosopai
Taip glūpai nezaunija, kad šiupinį šutin
Ar kad jie viešėt naujas vyžas prasimano.

Juk tik viens glūpums, kad Milkus, Kasparo
tarnas,

Poniškai pasirodydams, kožnam pasitursin
Ir būrus prastus per kiaulių jovalą laiko.

Tu, nenaudėli, dėl ko taip iškeli nosį?

Ar jau užmiršai, kaip pernai, piemeniu būdams,
Ožkas ir kiaules glūpas pas Bleberį šėrei
Ir su vyžoms kaip glūps vaiks į baudžiavą trau-
keis?

Ar nežinai, kaip Pričkus, kad akėt nenorėjai,
Su botagu, kaip šulcui reik, tavo strėngalį drožė?
Tik atsimink, kiek syk tavo tėvs, sopagus siuvinė-
dams,

Su kurpalium tau per rambiają nugarą siekė,
O moma su ražu supykus mušė per ausį.
Ogi dabar jau kaip ponatis skiauturę rodai
Ir grumzdi, kad kartais būrs, pro šalį važiuodams
Ir tavo kardą su nauju diržu pamatydams,
Ne tuojaus, kad tu liepi, kepurę numauja
Ir, kaip nori tu, jisai nenor pasikloniot.

Snargliau! eik pirma mokinkis kakalį šildyt
Ir savo pono suteptus sopagus nušluostyt.
Juk žinai, kaip jis tave dar per drimelį laiko
Irgi nupliekdams su lazda tavo nugarą skalbia.

Vei, „kapė“ bei „tė“, kaip reik, dar košt neprimokai!

Eik, užsimauk vyžas, eik vėl pas Bleberį slūžyt!
Tik girdėk, kaip kiaulės jo bei alkanos ožkos
Graudžiai, pro plyšius žiūrėdamos, édesių rėkia.

Kam išbėgai taip, prastojęs kaimenę kiaulių?
Ar negavai, ko reik, kasdien iš Bleberio rankų?
Ar reikėjo tau bensyk išgint neprivalgius?

Tik atsimink, kaip jis tave nuogą priėmė slūžyt

Ir kiek utėlių jis tau kasdien nušukavo,
Ik išmokai jo penkias kiaules surokuoti;

O paskui kiek vargo jis ir ašarų verkė,
Ik jo daglą puskuilį su penketa kiaulių
Pro vartus išguit drįsai, kad išginė kerdžius.

Ogi dabar, žioply, jau gėdies Bleberio namo
Ir jo viežlybą bei vertą niekini vardą?

Tič tiktai, ponat! mažu vėl teks žingine žengti,
Ir, kad dievs koravos, dar verkdams ubagais eisi.“

„Rods, – tarė Pričkus, – jauns žmogus, dur-
nai dūkinėdams,

Nei sidabras gyvs stikle, mudriai šokinėja
Ir per daug durnuodams sau iškadą padaro.
Juk ir mes visi, glūpi dar būdami snargliai,
Daug visokių niekniekių glūpų prasimanėm.
Mes, vaikai, ant ūlyčių krūvoms susibėgę,

Lošom ir durnus štukus kaip kūdikiai taisëm.
Čia viens pulks, sau žirgus iš lazdu pasidaręs
Ir glūpai skraidydams, ant purvų šokinėjo;
O kitsai, botagus sau iš plaušų nususukęs,
Pauškėjo, be kelnių šen ir ten bėginėdams.
Bet mergaitės, pačios dar privalydamos auklių,
Jau iš lopų margas sau lėles madaravo
Ir, aukuodamos ant alkūnių, garbino bostrą.
Žinom juk, kaip vaikesčiai savo vasarą švenčia.
Poniški vaikai, su būriškais susisėdę,
Kartais broliškai purvus krapštydami, žiopso;
Ir taip viens, kaip kits, niekus be razumo plūsta...
Juk ir ponų vaikesčiai per subinę gauna,
Kad jie, kaip kiti vaikai, į patalą meža.

Andai aš, su gromata siųsts, pas Kasparą
bėgau

Ir pas jo vartus naujus, kepurę nuvožęs,
Laukiau, ik tarnai man ponui lieps pasirodyt.
Štai žiūriu, viena boba vis lekuodama bėga.
„Gryta,- tariau, - kas kenk, kam bėgi taip išsižio-
jus?“
„Ak, - tarė ji kytriai: - ponatis mūs maloningas.“
Taip ištarusi ji tuojaus pas upę nušoko
Ir jo pridergtas buksvas su kultuve skalbė.
Aš besigėdėdams išvydau Krizą bekumpsant.

„Vaike, – tariau, – ką misliji toktai pamatydams?
Ar ne mūsų žiopliai taip jau šokinėdami daro?

Būrkos savo lėles glūpas su skrandgaliu rėdo
Ir suvystytas į tamsų pašalį kiša;
Juk žinai, kaip būrai veislę savo kavoja.
Ale žiuponės savo lėles, margai dabinėtas,
Ant šilkų perynų vis į patalą guldo.
O vei, ir jų lėlės, kad joms kas pasidaro,
Lyg taipo, kaip ir mūsiškės, klykia nešvankiai.
Bet jau taip visur, kol sviete kūdikiai augo,
Vargt ir verkt vaikų pirmiausias buvo remestas.
Dar nei viens ikšiol n' užaugo vis besijuokdams;
Ir iš lopšio dar nei viens n' iškopo neverkęs.

Vei, žiūrėkim tik, jau vėl su padėjimu Dievo
Vasarą su šiltoms dienelems jaučiame grįžtant.
Vei! kaip žemė jau savo nuogą nugarą rėdo,
Ir kaip kožnas daikts atgydams pradeda džiaugtis.
Ant paukšteliai po dangum, pulkais susilėkę,
Linksmintas ir, sumišai visur skraidydami, juokias;
O keli tarp jų pautus rokuodami deda.
Ale palaukit tik, iki pautai jūsų padėti,
Čypsės ir po tam dar jus užaugdami kvaršins
Ir už procią jums menkai dėkavos išlėkę.
Taigi matai, taip paukščiams, taip ir mums pasi-
daro;

Irgi be vargo būt negal nei viens šiame sviete.

Juk ir mes, dar A, B, C nemokėdami čiauškėt,
Daug vargų bei strokų tėvams savo padarėm,
Ik bėginėt išmokom ir ką žaist prasimanėm.
O vei! kaip kiek išminties užaugdami gavom,
Ir darbeliai su vargeliais jau prasidėjo;
Štai tuo žirgai su lėlėms į šūdą pavirto.
Ak, išties! kita prova, kad, piemenio skrandą
Jau užsimovęs, ožkas ir kiaules varinėji,
Ar kad dargana su lytum pluk, nugarą prausia.
Ei paskui, kad jau akėčias reik sekinėti
Ar kad margis su laukiu nenor rėplinėti,
Mislyk tik! koktu dūšelei čia pasidaro.
Ypačiai, kad po tam jau gyvos randasi lėlės
Ir nenaudėlės dėl niekų kvaršina galvas.
Juk žinai, kaip yr, kad pulks lėlių pasidaro.

Ak, Adom! tu pirms žmogau išdykusio svieto.
Tu su savo Ieva, sode pavasari švėsdams
Ir gėrybes uždraustas slaptoms paragaudams,
Sau ir mums, nabagėliams, daug padarei vargelių.
Dievs, tave koliodams ir žemę visą prakeikdams,
Dėl raspustos tos iš rojaus išmetė laukan
Ir su rūpesčiais tavo duoną paliepė valgyt.
Taip po tam tu, bėdžiau, su Ieva, savo mote,
Išrėdyts su kailiais, per laukus bėginėjai

Ar tamsoj pasislėpt į krūmus kur nusitraukei.
Žinom juk ir mes: koktu, kad kaip nusidėję
Slapomės ar kartais šen ir ten bėginėjam.
Tau, tėtat garbingas, pirmykščios tavo lėlatės
Daug dyvų bei daug neregėtų štukų padarė,
Ik po tam iš tų lėlių pulkai prasidėjo
Ir, kaip mūsų žiopiai, tavo biedną kvaršino galvą.
Tu su savo Ieva juk dar nebuvo ta bandė,
Kaip jūsų veislės pulks ant svieto šio prasiplatins
Ir kiek vargo jums jisai padarys užaugdams.
Ale ką mislijo Ievutė, tavo pačiutė,
Kaip jos pirmas vaiks užgimęs klykti pagavo,
Ar kaip pirmąsyk ji jam pasturgalį šluostė
Ir, prastai suvystijus, į pašalį kišo?
Ale, žėlėk Dieve! kiek džiaugsmo judu sulaukėt,
Kaip, susivaidijęs ant lauko, juma sūnelis
Barės rūstaudams, ir brolis numušė brolių?
Ak, Adom! tu, peržengdams prisakymą Dievo,
Sau ir mums padarei vargus ir didelę bėdą.
Juk ir mes, kaip tu, šiame sviete vos pasirodom,
Štai tuo bėdos iš visų pašalių susibėga
Ir nuo lopšio mus ik grabo persekinėja.
Ale ką galim veikt? Pakol šiame krutame sviete,
Turim jau visaip, kaip taiko dievs, pasikakint.
Juk ne vis reik vargt, ir tokios randasi dienos,

Kad, prisivargę daug, širdingai vėl pasidžiaugiam.

Ant žiemos smarkums su šalčiais vėl pasibaidė,

Ir ilgų nakčių tamsybės jau nusitrumpin,
Vei, saulelė, tik žiūrėk, atkopdama greitai,
Brinkina jau laukus ir žolę ragina keltis;
Vei! ne daugio reiks, tuo vėl, kvietkas pasidare,
Uostysim ir garbinsim pavasarį margą.

Bet ir jūs, darbai, mus vėl užniksite dovyt,
Kad turėsime su vargais į baudžiovą trauktis.
Ak! kiek triūso reiks, ik į skūnes sugabensim,
Kas ant aukšto dar ar klėtyj guli be diego,
Ir kiek dar palūkėt reikės, iki šiupinį virsim.

Nugi dabar, į dievišką žiūrėdami ranką,
Judinkimės pamaži nuolatai nusitvert savo darbus
Ir nepabūkim, kad išgirsim darganas užiant
Ar kad orai mus daugsyk visoki nugandins!
Skubinkimės, eime nugaminkim reikalą kožną!
Orei žagrių reiks, palyčių beigi noragų,
O akėčioms reiks negelių bei bingusių kuinų.
Žinom juk, ką jaučiai mums rėplodami riečia,
Kuinai tur, kad liepiam jiems, skraidydami trupint.“

„Rods, – tarė Slunkius, – vėl bensyk su padėjimu Dievo

Išmiegot ir sąnarius atgaivinti galėjom.
Ak! kiek syk aš, rūpesčių visų neminėdams,
Ištisas ir užklots krankiau pas kakalį šiltą.
Ak! kad būt ilgiaus žiema pas mus pasilikus,
Ir kad vis miegot mums būtų sviete paskirta!
Ogi dabar, žėlėk Dieve! jau vasara randas
Ir darbų naštas nusitvert vėl ragina rengtis.
Ak! man ašaros į akis jau pradeda trauktis;
O mano motė (žinot juk, koks moterų būdas)
Vis susiraukus ir, rankas gražydama, verkia.
Aš, vaitodams vis ir tokią bėdą matydams,
„Ak, močiute, – tariu, – bensyk ir verkusi liaukis;
Juk dar česo yr, ir mes atliksime darbus.
Žinom juk, kad ratas sens, pamaži besisukdams,
Tą daug syk apgauna, kurs vis ritasi šokdams;
O kiek syk sutrūksta jis, permier besisukdams!
Kuinas taip jau ramboks, vis žingine žergdams,
Kartais dar toliaus uždėtą nuneša našta,
Kaip tūls žirgs, durnuodams ir piestu šokinėdams,
O kiek sykių dar iškadą sau pasidaro!
Ant smalininks seikėt ir išparduot savo smalą
Per kiemus pamaži važinėdams kirkina ratą,
O tiktai nusipelno jis sau pinigą grečną.
Kas iš to, kad būras tūls, per daug bėginėdams
Ir permier besirūpindams, savo sunkina širdį!

Tėvs mano Kubas taip glūpai, kol gyvs, nepadarė,

O ir jo tėvs Stepas taip gyvent nemokino.

„Vaikai! – rėkdavo jis, ant demblio girts išsitiesęs

Ir su žaku prastu, kaip prastas būrs, užsiklojęs, –

Vaikai! šiukštu jums naujus niekus pramanyti.

Taip gyvenkit, kaip mes, tėvai jūsų gyvenom.

Vis protingai, vis pamaži nusitverkite darbus.

Čėdykitės kytriajai jauni, dar būdami klapais,

Kad dar ir senysta ką ras, atšokdama kartą.“

Tuos žodelius savo tėvo aš tikrai nusitvėriau

Ir, kol gyvs krutėsiu, jų kasdien paminėsiu.“

Tas durnas kalbas visi girdėdami, būrai Gėdėjos; bet Pričkus jam, drąsa pasakydams,

„Eik, – tarė, – šūdvabali, kur šūdvabaliai pasilinksimin!

Juk tu jau su savo namais kasmets šūdinėdams

Sau ir mums, lietuvninkams, padarei daug gėdos.

Aš, kad man skvieruot pons amtsrots urdelį

siuntė,

Tau, žinai, daug syk taipo per nugarą drožiau,

Kad iš skrandos tavo senos sklypai pasidarė.

O kiek syk tave vakmistras kone visą nulupo,

Ir tu raišėdams vos vos į baudžiąvą traukeis.

Neprieteliau! tu lėbaudams ir vis smaguriaudams

Lauką su tvoroms ir namą visą suėdei;
O dar ir savo vaikesčius pagadint nesigėdi?

Bet jūs, viežlybi kaimynai, jūs, gaspadoriai
Su grečnomis gaspadinėms, mums nereik nusigė-
dėt,

Kad mes, būriškus jau vėl nusitverdami darbus,
Mėšlus rausim ir, laukus įdirbdami, vargsim;
Juk ir pirmas sviets, šventybę savo prapuldęs,
Su darbais ir rūpesčiais savo pleškino puodą,
Nes be triūso dievs mus išmaitint nežadėjo,
O tingėdami vis ir snausdami sviete netinkam.
Kad skilvys išalkęs nor gardžiai pasilinksmint,
Tai pirma tur visas kūns viernai pasipurtint.

Taigi nutverkim jau kiekviens savo jautį
Ir, išrėdę jį, kaip reik klausyt, pamokinkim,
Nes, ką žiemą jis yra stalde sudūmojęs,
Tur visiems pasakyt, kad vėl jau vasara grįžta.
Tu, žioply Merčiuk! dėl ko juokies išsišiepęs?
Ar tai juoks, kad būrai tur į baudžiąvą rengtis?
Tu dar nebandei, koktu, kad stengiasi margis
Ar nusiminęs žalis tik vos vos rėplinėja.
Tik bandyk, koktu, kad amtmons pradeda rėkaut
Ir, nesvietiškai prasikeikdams, iltinį griežia.

Tu, nenaudėli Puky! taip jau susimislyk,
Kad tave Lauras arti nusiųs ant Kasparo rečių.

Tu kasmets juk nei razbaininks vargini jaučius
Ir nei koks lupiks galvijų kankini biedną.
Tik baisu žiūrėt, kad kerdžius išgena bandą,
Ir tavo jaučiai pro vartus vaitodami žergia,
Nes čia bėdžius viens vos vieną paneša ragą,
O kits ten, uodegos netekęs, vos rėplinėja.
Andai vakmistras, pas mus skvieruot atsibastęs,
Klausė koliodams, kas bėdžiams tiems nusitiko“.
„Ak, – tarė Paikžentis, – Pukys juos taip paga-
dino.“

„Ak tu, neprieteliau, ką dirbi, ben susipraskie;
Ar tu jau visai padūkai taipo begyvendams?
Mislyk tik, koktu tau būtų, kad tavo margis,
Prie galvos tave tverdams, žagrę vilkti priverstu,
O paskui, tave visą jau smertnai nustekenęs,
Su šiaudų kūliu kaip jautį šerti pagautų
Ir mėsininkui sprandą tavo nusukt nugabentų?
Mislyk tik, koktu tau būtų, kad, pasikinkęs
Nei koks jautis, vilkt turėtumbei savo žagrę.
Taigi, žmogau, dėkavok už tai kasdien savo dievui,
Kad tavo laukis su dvyliu tau padeda dirbti,
Ir kad kuinai, tau akėdami, žengt nesistengia.

Tverk prie ragų, kišk į kulboką tinginį žalį,
Bausk jį, kad klausyt nenorės ir tau pasipriešins.
Tur klausyt, juk tam jisai tavo pašarą kramtė

Ir ištroškęs iš tavo prūdo vandenį gėrė.

Tik saugokis; kad ne – pats, be reikalo mušdams,

Su glūpais savo jaučiais į galvijų pavirsi.

Juk žinai, kaip bėdžius toks už pašarą menką

Tau, kad jam grumzdi, pasilenkęs užžagrį velka,

Taip kad jam, daugsyk seilėdams, jo liežuvelis

Iš karštų nasrų nei blėkas kaba nuo zūbų.

Jautis, kaip girdi, sau vargdams pašarą

pelno;

O ir tą daugsyk, kad skūpas randasi čėsas,

Su maldelėms ir kone verkdams vos išsiprašo.

Ak, mano gaidūs! juk ir mums taip jau pasidaro,

Kad mes, po darbų naštoms didiai prisivargę,

Kartais dėl vargų vos sausą truputį kramtom

Ir iš klano su savo jaučiais vandenį siurbiam,

Kur vabalai ir varlės su pasimėgimu maudos.

Ale nebok, gaidau, neverk permier nusimindams;

Juk viensmiers, kaipo savo blogą sotini skilvį,

Kad tik dievs sveikatą mielą tau dovanoja.

Taigi nurykim jau prastoką savo kąsnelį,

Ik ruduo po tam mums duos riebiaus pasivalgyt.

Ant žiūrėk tiktai! veršiukai jau šokinėja;

O erylčiai su paršukais žįsdami spardos.

Vištos ant laktų jau daug iškarkino pautų;

Tik palūkėk, margi vištyčiai tuo pasirodys,

Nes šlekutė su baltžande jau pasičypsini,
Ogi žąsyčiai iš kiaušinių veržiasi laukan.
Vei! kaip žąsins, savo sulaukęs, sveikina veislę
Ir besikloniodams vaikus krūvon varinėja.
Ba mėsos visokios ir šulnų smagurėlių
Virt ir kept gardžiai jau daug visur pasidaro.

Nugi dabar, kaimynai, gentys ir gaspadoriai!
Rūpinkitės akylai, kad, užardami lauką,
Daug visokio sau išbertumbit vasarojo;
Juk negali maitintis vis vienais riebumynais;
Ir dailių riekelių reik, kad spirgini spirgus.
Todėl tur kiekviens, šventes pavasario švęsdams,
Kas ant čielo meto reik taipo pasirūpint,
Kad kožna diena, nusikandus savo dalyką,
Dar ir sekančiai n' užmirštų reikalą skalsint.“

„Rods, – tarė Blėkius, – ką mes pernai sau
nuspelnėm

Ir zopostui savo namams kampe pakavojom,
Su žiema jau baigias ir visur išsituštin.
Vei! kaip skūnės, kur mūsų lobiai buvo sukrauti,
Nei pūstynės stov ir maisto viso neteko;
O aruodų krūvos jau taipo pasibaidė,
Kad kisielių virt ir skanų šiupinį pleškint
Nieks nesiliko, kaip tiktai skūpa mažumėlė.
Ant pašaliai visi, kur ropės irgi repukai

Su kitais viralais zopostui buvo padėti,
Taip išsитуštino jau, kad mes, kasydami galvas,
Vos jau žinom, ką nusivirt ir kuom pasisotint.
Ak! Jūs, kumpiai, jūs, dešrelės su lašinėliais,
Mes kone verkiam jau, kasdien paminėdami jūsų.“

„Tič, – tarė Pričkus jam, lietuviškai pasaky-
dams:

Eik, žioply! tu juk kasmets dėl ėdesių skundies.
Kas tau kalts? Kam vis, sulaukęs rudenį riebę,
Taip nesvietiškai sugramdai savo zopostą,
Kad prieš Mertyną tik vos paršiuks pasiliekti?
Čedyk, neprieteliau, kol riebę šutini puodą,
Tai tau kūdą nereiks prisikaist, kad vasara grįžta.

Taigi nutverk iš naujo vėl dėl ėdesių darbus
Ir pelnykis ką sukriai dėl rudenio rudo.
Dirvai duok, kas reik, kad jos palūkanų nori;
Juk neprivalo ji tau duot, negavusi nieko.
Usnys, dilgėlės ir brantai su sanevadais
Auga, kaip žinai, be jokios mūsų pagalbos;
Ale grūdelis gers nesiranda, kad nepasėji.
Tu tik vis mėsos kasdien prisiėst išsižioji,
O buroką bei lapienės niekini garbę.
Todėl tu kasmets, supliurpęs visą zopostą,
Blogs ir pusgyvis velkies į baudžiovą mielą.
Eik, žioply! eik sėt kiekvieną sėjamą daiktą.

Sėk miežius, pupas, grikius su didele sauja
Ir avižų n' užmiršk, kad sėdams išberi grūdus,
Nes kisieliaus tu, o kuinai pašaro laukia.
Žirnių sau pasisėk zopostui didelį plotą;
Juk žinai, kaip skanūs jie, kad šiupinį valgai.
Ai! kaip daug jie mums per metą skalsina duonos!
Ir kanapėms duok ben kokį sklypgalį lauko;
Gėdėkis šykštuot! ir tokio reikalo reikia.
Ar ne gerai, kad pats sau grečną nuveji virvę,
O pinigėlių delmone kytriai pakavoji?
Sėk linų, kiek Gryta norės; minau nesivaidyk!
Juk žinai, kaip vis daugiau nor moterų būdas,
Kad jos pradeda verpt ir jau prisiverpusios audžia.
Ale nepeik, minau, permier tą moterų provą.
Ar ne smagu klausyt, kad viežlybos gospadinės
Žiemą su mergoms, vindus savo sukdamos, ūžia?
Ar ne gražu žiūrėt, kad Gryta, jau prisiverpus,
Skirsto verpalus aust ir audus baltina drobes?
O paskui, kas namui reik, rokuodama rėžia,
Taip kad ir dailiems auteliams gals pasiliktu.
Ak! kad visos moters taip kytriai padarytu,
Mislyk tik, ar būtų tiek nuogų nabagėlių?
Ak, išties! mūsų būrai, nei rėdyti ponačiai,
Dar su dumčiais vokiškais susisėst užsigeistų.
Ir prancūzai juos toliaus išpeikt negalētu.“

„Rods, – tarė Pričkus, – vis tiesa, kas čia pasakyta.

Aš, kaip šulcas, per kiemus ilgai jodinėdams,
Daug įsitėmijau, kaip daro mūs gospadinės,
Kad žiemos čėse ką verpt krūvoms susisėda.
Juk radau gana tokių, kurios nesigėdi,
Kad joms kartais merdėdams vos sukasi vindas.
Nes, kad verpt reik, jos taip daugel pasakų vapa,
Kad jau ir ranka kuodelį pešt užsimiršta,
Ir besijuokiant koja vinda sukt pasiliauja.
Taip šūtkas betaisant, štai žiema pasibaigia;
Ogi pavasaris, atžengdams su vasara miela,
Atliktų žiemos darbų visur pasigenda.
Pimė rengias aust, o Jekė mest pasisiūlo;
O ką mes ar aus, kad verpt ir lenkt nenorėjo?
Taipgi namai visi paskiaus nuogi pasidaro,
Kad su buksvoms lopytoms vyrs vos užsidengia,
O vaikai ant ūlyčių nuogi bėginėja.

Moters, jūs, nenaudėlės! tai jums parašyta.
Bet jūs, prietelkos, jūs, viežlybos gospadinės,
Jūs neprivalot dėl tokių kalbų nusigėdėt;
Tos tesigėdi tik, kurios tingėt nesigėdi.
Jums garbė, kad vindas jūsų, sukriai besisukdams,
Pakulų bei linų kuodelį nupeša greitai.
Jums garbė, kad staklės prieš pavasariį trinka,

Ir šaudyklė, su šeiva šokinėdama, tarškia.
Jums garbė, kad audeklėliai jūsų nuausti
Ant margų lankų kaip sniegs pavasario blizga.

Ale nevenkite dar daugiau, kaip reik, pasi-
purtint;

Ant daržų pašaliai darbelių lūkuria jūsų.
Taigi padėkit jau vindelių visą klapatą
Ir stakles, iki vėl reikės, į pašalį kiškite,
Ogi nagan spatelius greitus bei lopetas imkit!
Vei! kaip kurmiai, šen ir ten vartydami žemę,
Jūs daržovę sėt į daržą ragina bėgti.
Rods, tiesa, visaip reik pilvui reikalą provyt.
Jam negana, kad tik iš viršaus jį dabinėjam,
Bet ir iš vidaus jis nor kasdien pasilinksmint.
Todėl jums pilvai nuogi didiai pasiklonios,
Kad jūsų mylista juos vėl apdengt nepatingot
Ir trinyčius naujus, buksvas bei marškinius audėt.
Bet daugių daugiau jie garbins jūsų malonę,
Kad jie, su nauju rėdu česnyj susisėdę,
Lašinius ir dešras su jūsų viralu valgys.

Nugi dabar, ką tik įmanot, sėkite sėklas!
Sėkite kopūstus, morkus su didele sauja;
Ropių, pastarnokų, sviklų beigi repukų;
Taip ir šalkių su gardžiais kartupelių valgiais
Sėt ir įvaisint, pridabot ir kuopt nepamirškite!

Taip besipurtindamos linksmi pavasari baikit,
Ik jau prie kitų darbų jums vasara šūkters.“

Gana

VASAROS DARBAI

„Sveiks, svieteli margs, šventes pavasario
šventės;

Sveiks ir tu, žmogau, sulaukęs vasarą mielą!

Sveiks, kvietkelėmis pasidžiaugęs, sveiks prisiuos-
tęs;

Sveiks, Dieve duok, sulauk dar daug pavasario
švenčių

Irgi, sulaukęs jas, vis sveiks ir drūts pasilinks-
mink.

Taip Dieve duok kožnam, kurs mūsų Lietuvą gar-
bin

Ir, lietuviškai kalbėdams, baudžiąvą seka,

Tam Dieve duok sulaukt kasmets pavasarių sveiką,

Ogi pabaigus tą, po tam ir vasarą linksmą.“

Taip prieš Sekmines, būrus į baudžiąvą kviesdams

Ir, kas reik atlikt, pamokindams, sveikino Pričkus.

„Rods, sveiks kūns, kurs vis šokinėdams
nutveria darbus,

Yr' didžiausi bei brangiausi dovana Dievo.

Tas žmogus, kurs daug triūsinėjęs bei prisivargęs

Savo prastus valgius vis su pasimėgimu valgo,

O prisivalgęs ir viernai dėkavojęs Dievui,

Linksmas, sveiks ir drūts miegot į patalą kopia;

Tas apgauna tą, kurs vis kasdien išsirėdęs,
Ale dūsaudams ir vis sirgdams nutveria šaukštą!
Kas iš to, kad tūls Mikols, išputusį pilvą
Svietui rodydams ir nei pūslė pasipūsdams,
Kaip koks smirdas dėl šelmystų sviete nerimsta,
Bet su Koinu kasdien dangaus išsigąsta!
Kas iš to, kad Diksas nuogs, pas kupiną skrynią
Klūpodams ir vis vaitodams, garbina skarbus,
O nei grašio sau, kad reik, išimti nedrįsta,
Bet nei bloznas vis nedarytą viralą srebia
Ir skarots bei pusnuogis kasdien pasirodo.

Mes, lietuvninkai vyžoti, mes, nabagėliai,
Ponams ir tarnams jų, rods, prilygti negalim;
Bet ir poniškas ligas kentėt neprivalom.
Ak! kaip daug mieste bei dvaruose prisistena,
Kad mus atlankyti pamaži vėl vasara rengias.
Čia viens, rėkaudams durnai, su podagra piaujas;
O kits ten, kitaip dūsaudams, daktaro šaukia.
Ai! dėl ko ponus taip skaudžiai kankina ligos?
Kodėl jų taip daug pirm čėso giltinė suka?
Todėl, kad jie, būriškus išjuokdami darbus,
Su griekais kasdien ir vis tingėdami penis;
O štai mes, mieste per nieką laikomi būrai,
Pasukų kiek ar išrūgų skystų prisisiurbę,
Vis tekini, kaip klapams reik, atliekame darbus.

O kad kartais kokį dar lašinių šmotelį
Ar dešros lietuviškos ben kiek paragaujam,
Tai dar juo dailiaus uždėts mums sekasi darbas.“

„Rods, – tarė Lauras, ant kumpos lazdos
pasirėmęs, –

Dievui būk garbė! sveiki pavasarių baigiam
Ir visi drūti pargrįžtant vasarą matom.
Vei! kaip vėl aukštyn saulelė kopti paliovė
Ir, aukščiau savo žerintį nuritusi ratą,
Ant dangaus išgaidrinto sėdėdama, žaidžia.
Vei! kaip jos skaistums, kūrendams žiburį karštą,
Žemės vainikus pamaži jau pradeda vytint
Ir grožybes jų puikias su pašaru maišo.
Ak! kaip tūla mūsų žolelių taip nusirėdė,
Kad nei boba jau didei sukrošusi kumpso.
O kiek jų darže žmogaus ranka nusiskynė
Ir, grožybėms jų margoms trumpai pasidžiaugus,
Jaugi suvytusias ir nederingas išmetė laukan.

Bet taip ir paukšteliams mūs linksmiems
pasidarė.

Ką gegužė pakukavo, ką lakštingala suokė
Ir ką vieversiai, poroms lakstydami, žaidė,
Tai jau baigias vis ar jau visai pasiliovė.
Daug gyvų daiktų, kurie lizde prasidėjo,
Tėvą su moma prastoję, penisi patys

Ir, dainas savo tėvų atkartodami, čypsi.

Taip trumpam čėse nei naujas sviets pasidarė.

Tokius aš dyvus kaip sens žmogus, pamaty-
dams

Irgi dūsaudams iš širdies, tuo šūkteriu graudžiai:

„Ak, – tariu, – kaip visai niekings mūsų veikalas
amžio.

Mes silpni daiktai, kaip švents mums praneša
Dovyds,

Nei žolelės ant laukų dar augdami žydīm.

Kožnas viens žmogus užgimdams pumpurui lygus,

Iš kurio žiedelis jo pirmiaus išsilukštīn,

Ik po tam jis peržydėjęs ir nusirėdęs

Užaugin vaisius ir amžį savo pabaigia.

Taip, iš viso taip, ir mums, biedniems, pasidaro.

Mes (taip pons, kaip būrs), lopšyj verkšlen-
dami bėdžiai,

Amžio būsiančio tik blogą pumpurą rodom.

O paskui, kad čėsas jau žydėti pareina,

Štai viens, kaip ponatis poniškai šokinėdams,

O kits, būriškai kaip būrvaikis bėginėdams,

Jaunas savo dienas glūpai gaišindami, lošta.

Bet štai, kad ūsai pirmi jau pradeda želti,

Ir kad darbus jau sunkokus reikia nutverti,

Ai! kur dingsta glūps ir vaikiškas šokinėjims.

O kiek syk, linksmi šokinėjant ir besispardant,
Giltinė su rauplėms piktoms atšokusi smaugia
Ar su karštlige dar tik macką pasuka bėdžių.
Bet ir klapams, ir mergoms ji gatavą dalgį
Aštrina vis ir, jauno jų n'atbodama veido,
Kirsteria taip aklai, kad kasos irgi kepurės
Su grožybėmis visoms į nieką pavirsta.
Taigi matai, kaip žmogiškas trumpintelis amžis
Žydinčioms ir krintančioms prilygsta žolelėms.“

Taip besipasakojant štai vakmistras pasirodė
Ir besispardydams taip baisiai keikti pagavo,
Kad sviets visas su visais daiktais padrebėjo.
„Kad perkūns, kad velnias“ – ai, žmogau, pasi-
mislyk!

Kam dūksti taip, kam keiki taip išsižiojęs?
Ar tave patį jau šėtoms padūkino visą?
Neprietelium! kam plėšais taip? kas tau pasi-
darė? –

Bet jis dar labiau ir taip durnuoti pradėjo,
Kad visoki paukščiai po dangum nusigando.
Syveida kytra, nulenkus uodegą, bėgo,
O sturluks, ausis iškėlęs irgi drebėdams,
Į arčiausius krūmus vos nusikakino slėptis.
Bet ir rupuižės, ir varlės taip nusigando,
Kad jos umaru su vaikais į vandenį šoko.

Žiurkės po kraiku su pelėms irgi pelėdoms
Dėl tokių baisybių jau apalpti pradėjo;
O daug žvirblių pusgyvių nuo stogo nupuolė.
Taip, ar girdit, taip tas neprietelius prasikeikė.

„Ak! – tarė Selmas, – jau per daug yr sviete
bedievių,

Ant kurių liežuvio vis velniai šokinėja.
Tūls apjekėlis, sulaukęs rytmetį mielą,
Poterių jau nemokėdams ar skaityt nenorėdams,
Su perkūnais ir velniais iš patalo kopa.
O paskui jis, taip savo namą visą prakeikęs,
Su visais velniais šeimyną ragina dirbti.
Bet ir valgant jis paskui, taip jau savo stalą
Su tokioms žegnonėms pekliškoms įžegnojęs,
Duoną nutveria riekt, po tam ir viralą srebia.
Taip jis su velniais išauštant imasi darbus;
Taip ir temstant jau kirmyt į patalą žergia.

Kad pilvots koks ponpalaikis taipo prasikei-
kia,

Tai jau ne dyvai, nes velniui jis pasidavęs,
Poterių gėdis ir, dangaus paminėdams, juokias
Ir, kaip mūsų glūpi galvijai, stipt užsigeidęs,
Kiaulėms ant garbės vis kiauliškai šūdinėja.
Bet kad būrpalaikis koksai, vos pasukas ėsdams
Ir kaip nulupts, pusgyvis vargu rėplinėdams,

Su velniais kasdien savo darbą nutveria kožną,
Tai baisybė, kad jau ir plaukai pasišiaušia;
O tiktai, kaip žinom, taip kasdien pasidaro.“

Selmui taip besidvyjant, štai girgžteria
durys,

Ir šaltyšius Pričkus tuo visiems pasirodė.

„Štai, – tarė jis, tuojaus skaitydams gromatą
pono, –

Štai poryt mūsų pons mus bėgt į baudžiovą siun-
čia,

Ir iš staldų jo išgramdyt mėžinį liepia.

Todėl jau vežimus, kaip reik, taisykite kožnas

Ir su šakėms bei kabliais atbėkite greitai.

Žinot juk visi, kas mėžiant puolasi būrams,

Ir kiekviens numanai savo murgą jau primatuotą.

Aš, kad dievs laikys, tarp jūsų mudriai makalu-
dams,

Ne tiktai, kad mėšit, jus viernai pridabosiu,

Bet ir iš širdies, kad gramdyt reiks, pamokinsiu.“

Taip ištaręs jis kūliais pro duris iššoko

Ir, ant kumelio ketvergio tuojaus užsimetęs,

Skubinos ir kitiems kaimynams urdelį rodyt.

O kaip jau diena pasakyta buvo prašvitus,

Štai baudžiauninkai visi pulkais susirinko.

Viens savo kabli, o kitsai naujintelę šakę

Nešdams ir besiskubindams tik bėga tik bėga.
Albas, šūdleteres naujas tyčioms pasidaręs,
O Merčiuks, ratelius taip jau naujus užsimovęs,
Su kitais baudžiauninkais į baudžiąvą tarškė;
O bernai visi, naujas vyžas nusipynę
Ir autus naujus iš drobės sau pasidarę,
Vis tekini, kits kitą neigi pranokdami, šoko.
Tai išties dyvai, nes taip nedarydavo būrai.
Sako juk visur, kad būs į baudžiąvą slenka
Ir kad kartais su piktu jį reikia pajudint,
Kad, kaip puolas jam, jis žengt ir dirbt užsigeistų.

Ale ką mačija? Čia mums nereik nusidyvit.
Amtsrots valsčiaus to, kursai tą baudžiąvą valdė,
Toks širdings buvo pons, kad kožnas, jo paminė-
dams,

Dar vis verkia, nes jisai jau numirė pernai.
Ak! išties ir vertis, kad jo kasdien paminėtų
Ir kad jo vaikų vaikai paminėdami verktų.
Tai buvo pons! ak, tokį vos vėl rasime sviete!
Mislyk tik, gaidau! kaip jis mylėdavo žmones;
Ir dėl ko jį vėl visi mylėdavo būrai.

Daug yr ponpalaikių, kurie, pamatydami būrą,
Spjauto nei ant šuns ir jį per drimelį laiko,
Lygei kad žmogutis toks neverts pažiūrėti.
Ale nabašninks amstrots taip nedarydavo būrui;

Bet visur aštriai, kaip tėvs, užstodavo bėdžių.
Keikesčių niekados iš jo burnos nesulaukėm;
Ir kad kuočės jis būrus išgirdavo keikiant,
Tai tuo tėviškai jis juos mokėdavo koliai.
Jis nesakydavo „tu“, bet vis pasakydavo „jūsų“;
Ir iškoliodams jis vis ištardavo „jūsų“,
Nes tik vokiškai jisai mokėdavo koliai.
O kad kartais šį ar tą reikėdavo garbinti,
Tai jis tam lietuviškai padarydavo garbę.

Ale dabok, brolau! aš tau daugiau pasaky-
siu.

Tu su manim žinai, kaip būrą baudžiava baudžia,
Ir kaip bėdžius toks, kasdien kantriai pasilenkęs,
Po baisioms vargų naštomis vos gal atsidvėsti.
Ak, kas gal visokias mūsų bėdas surokuoti!
Vasara, juk žinai, kasmets tik vos pasirodo,
Štai kiekviens žioplys jau būrą pradeda stumdyt.
Kaspars, ant galvos iškėlęs skiauturę riebią,
Kaip gaidys, vištas guiniodams, gandina žmones;
Ale jo tarnas Diksas dar baisiaus pasipurtin,
Kad jis, kardpalaikį nei pons prie šalies prikabi-
nęs,
Tarp baudžiauninkų mudraudams, rėkti pagauna,
Nes jis vis kytriaus už poną nor padaryti
Ir aukščiau už jį, tik mislyk, veržiasi sėstis.

Ar tai švankus darbs, ar reik taip viešpatį niekint?
O kad bloznas toks savo ponui taip išsišiepia,
Ar dyvai, kad būrą jis jau visą suėda?

Juk žinai, brolau, koktu, kad svilina saulė,
Ir kad, prakaitui srovėms per nugarą teškant,
Jau ir blogs skilvys dėl pietų pradeda skūstis;
Rods, ir jam perlenkio reik kasdien pasitiešyt.
Ale kuomi gal biednas būrs savo vėdarą linksmint,
Kad jam plutos tik ir kėžas vos pasiliko?

Taip vargingai jis, savo sausą truputį kramtęs
Ir ištroškęs, jau malkelio gert užsigeidžia.
O ką gers, kad skinkio jam nei viens nepasiūlo?
Taip jis iš bėdos, pas klaną kokį nušokęs,
Ištisas ir didiai dūsaudams, vandenį laka,
Kur vabalai visoki su varlėms šokinėja;
O štai Diksas su lazda dar muša nabagą.

Ak, pon amtsrot, ak! dėl ko mums numirei
pernai!

Ak, su tavim jau ir linksmybės mūsų prapuolė!
Ak, tėtuti! tavęs kasdien, kiekviens paminėdams
Ir dūsaudams, taip nesvietiškai nusiverkia,
Kad ir akys jau keliems išpūti pradėjo;
O kiti dėl to, veik proto viso netekę,
Baudžiaavą, kaip jiems reik, atlikt jau nedera
bėdžiai.

Rods, ir tu, baudžiauninkus į baudžiamą guidams,
Ne tingėt, bet dirbt liepei, kaip puolasi būrams,
Nesa karališkas provas ir visą rabatą
Kožnas tur, kaip tarnui reik, viernai pasisavint.
Ale nesvietiškai būrus įžeist negalėjai.
Ak! kiek syk tu verkdams mūsų bėdas pažiūrėjai;
Ir, kad Diksas mus per daug užnikdavo dovyt,
Tu kaip tėvs meilings užstot mokėdavai žmones.
Ypačiai, kad javelius nuvalyt prisiartino čėsas,
Ir laukų darbai mus į laukus suvadino,
Štai tavo rūpesčiu tuojaus išbusdavo kožnas,
Taip kad kartais per naktis miegot negalėjai
Ir daug syk sapnuodams mūsų bėdų paminėjai.
Taip besirūpindams visokio gėrimo grečno,
Puspyvės ir skinkio daug liepei padaryti;
Ir kad mes apalpę bei vaitodami dirbom,
Tuo tavo tarnas mus gaivint atveždavo bačką.
Ak, pon amtsrot miels! dėl ko mums numirei per-
nai?“

„Stui, – tarė Pričkus, – jau ben sykį paliaukite
zaunyt

Ir ben gėdėkitės tokio netikusio būdo.
Kas jau bus iš jūs, kad vis raudodami kauksit;
O paskui, akli bei proto viso netekę,
Nei vaikus augint, nei darbus dirbt negalėsit?

Rods, tiesa, pons amtsrots, mūsų nabašninkėlis,
Sveiks dar irgi pačioj drūtumoj nuoglai pasidė-
dams,

Ašarų mums per daug ir raudą didę padarė.
Juk ir aš kelias naktis miegot negalėjau
Ir daug ašarų rietančių nei košte pakošiau.
Ei kiek syk deivių baukštints iš patalo šokau,
Kad man jos tamsoj su ragais margais pasirodė
Irgi praryt mano dūšią vis į patalą siekė.
Todėl, iš bėdos nusipirkęs didelę pūčką
Irgi paprovijęs, ją po galvų pasidėjau.
Štai! po tam mane jau daugiau negandino deivės,
Ir aš naktyj rėkaut ir durnuot pasilioviau.

Jau dyvus varlių bei pelių irgi pelėdu
Su naujienoms žiurkių bei nuplikusių žvirblių,
Ir kas dar daugiau tokių dyvų pasidarė,
Vislab ant laktos, kur vištos tupi, padėję,
Skubinkimės pirmiaus iš staldų mėžinį kraustyt,
O paskui, kas dar daugiau tokių dovanėlių
Ten ar čia bus sudrėbta, viernai pavalykim.
Kam juokies, žioply, girdėdams mandagų žodi?
Ar nežinai, kad būs nor grečną grūdą sulaukti,
Tai pirm to jisai tur grečną šūdą pakrėsti?
Puodui juk kasdien, kad kokį viralą verdi,
Druskos ne tiktai, bet dar ir uždaro reikia.

Kam nesisūdeš ir n'uzsidaŗes nesrebi sriubaŗ?
O tu dar juokies, kad klapai mēŗiniŗ rauso
Ir pardovytoms dirvelēms uŗdarā taiso?
Taigi nutverk rykus, kurie tam yr padaryti,
O mēŗk greitai ir linksmai pakvipusį skarbaŗ!
Iŗ menkų daiktų daugsyk dyvai pasidaro,
O iš mēŗlo smirdinčio ųegnonė pareina.

Tūls nusvilęs ponpalaikis, rods, juokiasi
būrams

Ir besiŗypsodams jų darbus niekina bloznas,
Lygei kad toksai be būrų gal įsiremti
Irgi be mēŗlo jų pyragais gal pasivalgyt.
Ak! kur dingtų ponai, kad jie būro netektų,
Ir kad bėdŗius toks su ųūdais jiems nepadėtų.
Taigi nebokite, klapai! kad, išmēŗdami ųūdus,
Kartais dėl visokių kvapų turite čiaudyt
Ir kad jūs stalde daugsyk klampodami stenat.
Rods, darbelio jūsų ponačių lepusi nosis
Baidos ir vis poniŗkai uŗkumpusi juokias;
Ale dabok tiktai, kaip veikiai ji nusilenktų,
Kad barŗčius nedarytus ir prisvilusią gručę
Taip, kaip bėdŗiai mes, kasdien į vėdarā kiŗtų
Ir su mumis drauge prisivargt į baudŗiavą suk-
tųs.“

Pričkau! ką kalbi? ar ponams taip pasakysi?

Ar nežinai, kad būs, iš tolo poną pamatęs,
Tur kepurę nuvožt ir poniškai pasikloniot?
O tu dar drįsti jiems taip durnai pasitursint?
Ar nebijais, kad jie dėl to tau sprandą nusuktu
Argi, nutvėrę prie plaukų, stalde pakabintų?
Sviete, rods, visur randi netikusį žioplį,
Jis nekyšo tik vis po surukusia skranda,
Bet ir po šilkais daug syk jis juokiasi glūpas.
Taigi nedyvykis, kad kartais drimelį puikų
Zaunijant girdi. Jis taip glūpai nedarytu,
Kad jo tėvs jį būt mūsų darbus dirbt pamokinęs.

Jaugi gana šiamsyk stalde pas mėžinį šūtyt;
Dar ir pievoms reiks, ir dirvoms ką pasakyti.
Vaikai, skubinkitės, ant vakars jau prisiartin;
O rytoj reikės pamaži dalgius pasiprovyt.
Ar negirdit, kaip šienaut jau putpela šaukia
Ir, kas žiemai reiks, sukraut į kupetą liepia?
Ak, ir čėsas bus; Joninių didelę šventę,
Kaip kiekviens žinai, poryt viešėdami švęsim;
O n'ilgai po to laukų triūsus nusitversim.

„Ak, – tarė Krizas, – rods, dar daug mums reiks
pasipurtint,

Ik visur savo būriškus atliksime darbus.

Ale, žėlėk Dieve, kaip gal vargings gaspadorius
Iš bėdos išsirist, kad jam šeimyna neklauso.

Aš, girdėk, brolau! šią kiaušę žilą sulaukęs
Irgi nemaž ant svieto šiaip ir taip prisibandęs,
Daug dyvų ir daug naujienų tau pasakysiu.
Tėvs mano Krizas numirdams mane mažą paliko;
O našlė moma maitintis ubagais ėjo;
Todėl iš bėdos man, vargstančiam nabagėliui,
Slūžyt ir kiaules varinėt pas Bleberį teko.
Taip aš, valandą viernai jo kaimenę ganęs
Ir dėl smarvių bei bjaurybių daug prisivargęs,
Jau po tam akėt ir žagrę sekt panorėjau,
Nes aš jau kaip glūpas vaiks daug razumo
rodžiau,

O kaip pusbernis ne vieną žilį pranokau;
Todėl padarynes visokias vos pažiūrėjau,
Štai jau, mislyk tik, jas taip išdrožti mokėjau,
Kad tūls bernas sens dėl to didei nusigando
Ir besigėdėdams saugojos man pasirodyt.

Rods, negražu žiliems bernams ir didelė
gėda,

Kad juos koks bernuks glūpoks apgėdina dirb-
dams;

O štai dar algos tokie daug dolerių tyko
Ir vis pasėlio daugiaus išveržt nesigėdi.
Ak! kur dingo Prūsuose barzdota gadynė,
Kaip slūžauninks dar už menką pinigą klausė.

Aš, dar vaikpalaikiu glūpu pas Bleberį
būdams,

Daugsyk dyvijaus, kad koks turtings gaspadorius,
Su bernais kasmets suderėdams, dolerį siulė;
O bernai dar gyrės, kad koksai geradėjas
Kartais iš tikros širdies šeštoką pridėjo;
O kad kelnes jiems ir dvi vyži pažadėjo,
Štai jie dar už garbę tą didei dėkavojo.
Bet kaip sviets po tam didžiuotis jau prasimanė,
Ir lietuvninkai su vokiečiais susimaišė,
Štai ir viežlybums tuojaus į nieką pavirto,
Taip kad klapai vyžų, viežlybai padarytų,
O mergaitės krosytų marginių nekenčia.
Klapai kaip ponačiai su puikiais sopagačiais,
O nenaudėlės mergaitės su kedelačiais
Lyg kaip jumprovos pasirodyt jau nesigėdi.
Taip lietuvninkai savo viežlybumą pražaidė.

Bet ir mūs valgius, lietuviškai padarytus,
Tūls išdykėlis nenauds išpeikt nesibijo.
Tėvai mūs kytri, kisielių virdami skanų
Ir su pienu jį šeimynai duodami valgyt,
Didelį savo namams visiems padarydavo
džiaugsmą,
O kad šiupinį kartais jiems išvirdavo tirštą
Ir lašinių koki šmotelį duodavo priedams,

Ak! kaip girdavo sotinti bernai gaspadorių.
Ogi dabar kasdien kiekviens, mėsos išsižiodams
Ir daugysk kaip šuo išplėšdams, vargina būrą.

Tik girdėk, brolau! kaip man, biednam, pasidarė.

Aš, kone penkiasdešimts metų šį savo namą
Viežlybai valdydams ir niekados nepateikdams,
Ponams taip, kaip būrams, vis įtikti mokėjau;
Tik šeimynai ant garbės padaryt negalėjau.
Man šykštums klasta, kad šutinu didelį puodą,
O kad reik padalyt, šmotus vis kyšteriu riebius.
Todėl vos dyvai, kad kartais mezliavą mielą
Užmokėt n'įmanau, ir amtmons išbara visą
Ar, nesvietiškai supykęs, muša per ausį;
O štai man daugysk dėl čyžės taip pasidarė.

Bet ak! kaipgi galiu mokėt, kas reik, savo
ponams,

Kad nelaba šeimyna jau mane visą suėdė?
Ak! man, bėdžiui, jau beveik reiks ubagais eiti.
Karvių bei avių, bei jaučių didelį pulką,
O ir kiaulių bei ožkų taip daug mėsinėjau,
Kad jau vos žinojau, kur skūras pakabinti.
Tik užvakar dar priėsdint pamušiau bulių,
Nuo kurio ik dienai šiai (tik gėda sakyti)
Vosgi ragai su kaulais ir skūra pasiliko.

O štai, vemdami dar, veršienos jau prasimanė
Ir didiai mane gvoltija, kad aš paskutinį
Ir vienturtį veršį jiems mėsinėt pažadėčiau.

Bet ir dėl algos taip jau kasmets pasidaro.
Kartais vaikpalaikis buksvas vos moka nešioti
Ir daugysk nesigėdėdams (meldžiu, nepadyvyk)
Kaip bjaurestis koks kasnakts į patalą meža,
Ir kiaules penkias, kaip reik, negal paganyti;
O štai ir toksai utėlius dolerių tyko,
Kad jį kartais šūtydams samdyti pradėsi.
O ir tarp bernų taip jau tūls valkata randas,
Kurs akėčias ir, kas žagrei reik, nepažįsta
Ir prie ragų kumpų nutvert margiuką nedrįsta.
O kad mūdraudams koks bulius pradeda baubti,
Tuo taipo nusigąsta, kad jo padreba kiškos;
O štai toks žioplys, daugysk didiai pasipūtęs
Ir savo darbus bei nešvankų madarą girdams,
Raukos dar, kad jam algos, kiek nor, nežadėjai.
Tik bandyk ir siūlyk jam, kepurę nuėmęs,
Siūlyk jam dosniai ant meto dolerių dešimt,
O paskui girdėk, kaip bloznas toks įsirėmęs
Dar ir pasėlio brangaus išveržt nesigėdės.

Bet kad dirbt ką reik, visur dyvai pasidaro.
Vagys vos mėsos grečnos gardžiai prisidėdė
Ir saldžių koštuvų vos dosniai prisigėrė,

Štai jau vieną ten, o kitą ten pamatysi
Kniūbsčius už tvoros ar po pašiūre betimsant.
Kartais neprieteliai taipo pasislėpti numano,
Kad, visur ieškodams, juos atrast negalėsi.
Šauk tik, kiek įmanai, ir trūbyk didelį garsą:
„Ans, Jokūb, Ensky! kur bastotės prisiėdę?
Štai jau vakars bus, o nieko dar nepradėjot.
Ant jau visas sviets kaip skruzdėlynas susirinko,
Ir kiekviens atlikt, kas reik, tik bėga, tik bėga;
O jūs, neprieteliai, vis tik kirmyt pasileidot?
Kas jau bus iš mūs, kad taip gyvent nesiliausim?“
Ale nelauk, kad jie, kampe, girdėdami balsą,
Tuo, kaip reikia, pašoks ar veik atsilieps gaspado-
riui.

Ak, nemislyk taip! kampe dar juokiasi smirdai
Ar, kad jiems vertai grumzdi, vis keikdami baras.
O dar to negana; bet jau ir mušt pasikėso.
Juk žinai, bro lau! kaip pernai valkata Slunkius,
Jomarke brangvyno stuopą visą nurijęs,
Man iš papykio kone visą nupešė kiaušę,
O paskui razbaininks tas, beržinį nutvėręs,
Su kitais draugais pasiritę nugarą skalbė
Taip, kad man kelias nedėlias sirgti reikėjo.
Tai margi daiktai, kad jau plaukai pasišiaušia.“

Krizui taip besiskundžiant, štai pulkai susi-
bėgo,

Ir visur rėksmai „šok, kirsk, grėbk, krauk“ pasi-
darė.

Tuo laikai kaip skruzdėlynas kribždėti pagavo,
Ir gaspadoriai su bernais šienaudami spardės.
Rodės man, kad visas sviets, kovot susibėgęs,
Kardus ir šobles į margas nunešė pievas.

Štai tuojaus visur išsišiepusi giltinė smaugė
Ir visoms lankelėms raudą didę padarė,
Nes dar daug žiedų vos žydėti pradėjo

Ir daugums jų vos savo blogą pumpurą rodė.

Daugel dar visur nei būrų kūdikiai žaidė,
O kiti jau su žiloms barzdoms svyrinėjo.

Giltinė su dalgiu, nei seną gremždama barzdą,
Būrams tuo visiems visur ištuštino pievas;
Tik Plaučiūno vieno dar nekrutino sklypą.

Tas nenaudėlis Plaučiūns, pas Kasparą per-
nai

Talkoje pavitots, taip baisiai buvo pririjęs,
Kad jis naktį, ant tamsių laukų klydinėdams,
Budę naują su dalgiu šukėtu prapuldė
Irgi namon, išaušus jau, vos vos parsibastė.
Taip jisai paskui, per dieną visą miegodams,
Pamestų rykų lauke ieškot neminėjo,

Ik po meto vėl šienaut jau putpela šaukė.
Štai Plaučiūns savo dalgio bei budės pasigedo
Ir vaitodams vis ir šen, ir ten bėginėjo,
Ik paskiaus, iš papykio beržinį pagavęs,
Pačią su glūpais vaikais kone numušė smirdas.

Taip po tam jisai, nesvietiškai prisidūkęs
Ir vienausį kuinpalaikį prastai pažebojęs,
Į Karaliaučių dalgį pirkt tiesiog nukeliavo.
O vei, ten dyvų visokių daug pamatydams
Ir žioplindams vis bei būriškai šokinėdams,
Budę su nauju dalgiu nusipirkt užsimiršo;
Bet ir kuinpalaikį taipjau pas Miką pragėręs,
Pėsčias po dviejų nedėlių vos parsibastė
Ir savo pievą pridergtą (tik gėda sakyti)
Šnybždams ir rėplindams vis su pjautuvu kirto.
Bet kaimynai jo rugius jau buvo suvalę,
Ir keli, kviečių plyckus pasikepę, valgė.

Man dėl to besidyvijant, štai Kasparo tarnas,
Iš rugių kiaules guiniodams, man pasirodė.

„Kas tai? – klausiau jį, – kieno ta dvylika paršų?“
„Tič! – tarė jis, – nerėkauk taip, tai Kasparo kiau-
lės,

O rugiai Plaučiūno, kurs ant pjautuvą plaka.
Juk žinai, kaip jis, kasmets blogai rėplindams
Ir nei šūdvabalis kribždėdams, šūde gyvena.

Ak! kad jau gaspadorius pats vos gyvs pasijudin
Ir nei utėlė, kraujų prisisiurbusi, slenka,
Ką jau bernas veiks, kad jam jis lieps pasipur-
tint?“

„Ak, – tarė Paikžentis, mokinto Bleberio ber-
nas:

Mans gaidau! nemislyk, kad tik mūsų ponačiai
Ant česnių su jumprovoms durnai šokinėja
Ir, akiai prisisurbę, būrams gėdą padaro;
Juk ir būrų daug jau jiems prilygt nesigėdi.
Dingojas, kad vis garbė, ką garbina ponai,
Ir kad vis kytrums, ką jie pliuškėdami plūsta.
Daug yr ponpalaikių, kurie, kasdien įsirėmę,
Kabiar ir varles visokias svetimas ėda,
O prisiėdę jau bei rinčvynio prisikošę,
Tuo su kortoms ir klastoms kits kitą nugauna.
Bet ir būrai jau nuo jų mokinasi branyt
Ir besišypsojas, kad Krizas Krizą prigauna.“

„Eik, nezaunyk taip“, – aš, jam drąsa pasaky-
dams,

Dyvijaus jo kalbai, tuo nuo jo nusigrėžęs.
Sako, rods, mieste, kad būrai menk išsimano,
Ir kad jų darbai bei būriškos budavonės
Tik bjauru kalbėt esą bei gėda žiūrėti;
Bet kas taip šveplen, tas būrą dar nepažįsta.

Vierykit tik man, kad tūls, vyžas užsimovęs,
Su protu daug syk apgauna didelį poną,
Tik nedrįsta bėdžius vis kaip reik pasakyti.

    Taip bedūmojant man, štai vėl niūkims pasi-
    darė.

Rodės man išties, kad jaučių kaimenė bliovė,
O štai vaikpalaikiai Plaučiūno parnešė plonį.
Žinot juk, kaip mūsų lietuvninkai prisirėkia,
Kad jie po Jokūbinių, jau rugius nukapoję,
„Plonį nešam!“ – būriškai šokinėdami, suokia.
Taip ir vaikpalaikiai Plaučiūno, savo tetačiui
Garbę su šiaudų kūliu padarydami, rėkė;
Nes grūdelius lauke jau vėjai buvo nudaužę,
Taip kad tik šiaudai į mėšlą mest pasiliko;
O štai dar raspustą jie padaryt prasimanė.
Merčius su Lauru mergas į vandenį vilko;
O Pakulienė su Lauriene tuo pasitiepė
Vyrus ir vaikus su pilna milžtuve plovė.
Taip besidarkant jiems ir kiauliškai besimaudant,
Barnys su nesvietiškais vaidais pasikėlė.
Lauras, jau per daug mirkyts, tuo piną pagavo;
O Laurienė su Pakuliene lopetas ėmės.
Taip besikėsant jau, tuojaus Plaučiūns pasirodė
Ir, grečnus lašinių šmotus kožnam padalydams,
Papykius durnus ir vaidą visą nutildė.

O po tam savo namą jau viernai čestavojęs
Ir kaimynus iš visų kampų suvadinęs,
Taip nesvietiškai ir kiauliškai prisirijo,
Kad jau su visais svečiais po suolu nupuolė.

„Ak, – tarė Selmas, – jau toktu su mūsų
gadyne,

Kaip jau šveisteris ir prancūzas Lietuvą gavo.
Rods, ir tarp lietuvninkų tūls randasi kiaulė,
Kurs, lietuviškai kalbėdams, šveisterį peikia,
O tiktai ir pats kaip tikras šveisteris elgias.
Kaip pirm to lietuvninkai dar buvo pagonai
Ir savo dievaičius iš strampų sau pasidarė,
Ir, po medžiais ant virvių pasikorę, gyrė,
Tai jie, rods, dar taip, kaip mes, nepažindami
Dievą,

Daug nešvankių ir durnų daiktų prasimanė.
Ogi dabar jau mes, krikščionims būdami prūsai,
Mes, lietuvninkai, taip baisiai ryt nesigėdim,
Kad ir vokiečiai glūpoki tur nusidyvyt.“

Selmui taip besiraukant, štai pakamorė
suriko:

„Vaikai! kam vis vėpsot taip? Ant dargana rodos,
Ir stulpai saulelės ant debesių prasiplatin.
Ką mums rūp Plaučiūns? tesižino jis supelėdams.
Bėkim skubinkimės greiti suvalyt vasaroją.

Ant jau baltuoja laukai, ir vasara baigias,
O vasarojas mus dalgius vėl ragina provyt.
Pupos pernokusios, o žirniai jau susiraukia,
Ir iš ankščių jų byrėt jau pradeda vaisius.
Ar ne grieks, žmogau! kad Dievo tos dovanėlės,
Dėl kurių besidovydamas taip daug trūsinėjai,
Argi ne grieks, kad jos ant lauko tur išsigvildyt!
O kas bus iš mūsų, kad, neturėdami žirnių,
Žiemą su vaikais užsigeisim šiupinio valgyt?
Avižas ir miežius taip jau kone sulesė paukščiai;
O kas liko dar, jau kiaulės sau pasisavin.
Taigi dabar glūpai kisielių visą pražaidėm,
O kruštinių bei kruopelių vos paragausim.
Ar ne gerai mokinau nuolatai suvalyt vasaroją;
Bet jūs nei užkurtę man klausyt nenorėjot.
Taipgi dabar kisieliaus jau ir šiupinio gloda.
O ką veiksime, kad mums reiks į baudžiąvą trauk-
tis?

Ar žiemos čėse su pradais akselį provyt?
Patys į laukus tuščias kašeles nusinešim;
O galvijams vargstantiems, neturėdami pradų,
Iš bėdos pietums nedarytą pašarą duosim.

O jūs, moters, ar ir jūs taip jau pasileidot?
Kam linų raut ir, kaip reik, iškaršt nesirengiat?
Ar ne gėda jums, kad vokiečių gaspadinės

Iškarštus linus į lauką jau nugabena
Ir, besidvyvdamos didiai, jūsų tinginį peikia?
Moters! jūs lietuvininkės, ar jau nesigėdit,
Ar nesigėdit, kad jums vokiškos moteriškės
Su dailiais darbais ant lauko gėdą padaro?
O kas bus, kad čėsas verpt ir aust prisiartins,
O lineliai jūs ant lauko bus pasilikę?
Ak! kur dingot jūs, barzdotos mūsų gadynės,
Kaip lietuvininkės dar vokiškai nesirėdė
Ir dar vokiškus žodžius ištart negalėjo.
O štai dar negana, kad vokiškai dabinėjas;
Bet jau ir prancūziškai kalbėt prasimanė.
Taipgi bezaunydamos ir darbo savo pamiršta.

O jūs, vyrai! kam gi nenaudėlių moteriškių
Ir išdykėlių mergų raspustą nedraudžiat?
Ar jau norit vokiečiams nuogi pasirodyt
Ir kaip drimeliai ant šlovnų česnių nusigėdėt?
Jūs, apjekėliai! ar jau visai nesuprantat,
Kokią sau ir mums visiems padarysite gėdą,
Kad su buksvoms lopytoms į baudžiovą žergsit
Ir mišion sudriskę bei skaroti nukaksit?
Ak! ben gėdėkitės tas gėdas sau pasiprovyt
Irgi pačias, kaip reik, linų raut guikite greitai.
Ant dar liko kiek, kur kiaulės knist nenukako.
Mažu kas autams ar mazgotėms dar pasiliko;

Ale padurkams jau ir kelnėms gloda zoposto.
Vei, ir grybų jau, žėlėk Dieve, neragausim;
Juk, anot ano, juos vokiečių gaspadinės
Su ketvirčiais vis džiovint į kakalį šauja.
Plempių, rudmėsių, storkočių bei baravykų,
Jautakių ir baltikių, grūzdų irgi bobausių,
Bėgdamos į girias jos sau taip daug prisirovė,
Kad jau kelios jų su grybais į Karaliaučių
Kupčiams išparduot ir ką nusipirkt nukeliavo;
O kas liko dar, zopostui sau pakavojo.
Taigi dabar tik šungrybiai dar mums pasiliko.
O ką gi veiksime, kad barščius ar šiupinį skanų
Virt užsigeisime, ogi pagardint juos negalėsime?
Žinot juk, kaip grybas, kad jį moki paprovyt,
Virusus ir avižų kruopas užgardina šauniai.

Bet ir su riešutais saldžiais taip jau pasidarė.
Vokietės tokių daiktų bačkas prisirinko,
Ir jau kelios jų parduot žakus prisipylė.
O štai mūsų nenaudėlės dar nei riešutyti,
Ir nei vieną, nei mackiurniką riešutyti,
Žiemai perkast ir kramtyt dar nenusiskynė.
Vyrai, rods, tokių gėrybių menk užsigeidžia;
Jiems tabakėlis, kad ir visą butą prismirdin,
Tik gardesnis kaip visi riešutai gardžiausi.
Boboms mūsų bedantėms jie taip jau nepritinka;

Ne, gaidau! nesiūlyk joms, kas joms nepareitis.
Dantys juk, anot ano, sukrošusių metų
Riešutį perkąst ir kramtyt jau nedera boboms.

Ale nereik dėl to dar tą niekutį paniekint.

Mergos visos ir visi jauninteli klapai

Tas gėrybes juk kramtydami garbina skaudžiai.

Žiemą, kad vakarais Katryna snausdama verpia,

Paukšterėdams riešutys tuojaus išbudina visą;

O kad Jekė su Pime daug plūst nesiliauja,

Tuo riešutų krūva, kad jos į gomurį kiša,

Jų glūpas šnektas ir zauną visą nutildo.

Ogi dabar kas bus, kad mūsų moterų gaujos

Su mergoms ką verpt susisės pas kakalį šiltą,

O riešutų nebus, ir dantys grieždami šypters?

Taip pamatysim tuo, kaip vindai mūsų žiuponių,

Pakulų bei linų grįžtes pešinėdami, staptors.

Taip žiema pasibaigs, o mes nuogi pasiliksime.“

„Stui, – tarė, kaiminkas viernai užstodama,

Jekė:

Moters! ar jau mes visai pasiduosime gėdai?

Kas tai per niūkims? Dėl ko taip rėkiate, vyrai?

Ar visai dūšeles jau norit mūsų nudovyt?

Kas jums rūp linai bei brauktos pakulų grįžtės?

Rūpinkitės tik už laukus, už pašarą žiemai!

Ant ateina jau Mikielės didelė šventė

Ir su jaja podraug bjaurybės rudenio šlapios;
O vei, dar nevalyts ant lauko stov vasarojas
Irgi kanapės, vėjų parblokštos, svyrinėja.“

Taip besipriešijant, štai vakmistras pasirodė
Ir su juom šlapjurgis bei Pakulūns pakamorė.
Tuos baisingus tris svečius pamatydami, būrai
Taip nusigando, kad tuo vaidytis užsimiršo;
Bet pons vakmistras, tuojaus beržinį nutvėręs
Ir bais rėkaudams, taipo kalbėti pradėjo:
„Jūs, baudžiauninkai! girdėkit, ką pasakysiu,
O jūs, moters su mergoms, laikykite burnas.
Mes, kaip užveizdai ir ponai jūsų statyti,
Vasarai ir laukų darbams visiems besibaigiant,
Jus graudent ir tėviškai pamokint užsimanėm.
Dievs visagalšis, kurs svieta visą sutvėrė
Ir mums žmogiškus ūmus bei razumą davė,
Tas širdingas tėvs ir mūsų miels geradėjas,
Rūpindams už mus, mus vėl dosniai pamylėjo,
Ir mums duonos daug, o bandai pašaro davė.
Žinot juk visi, koks blogas buvo zopostas,
Kaip saulelė vėl pas mus atgrįžti pradėjo,
Ir mes būriškai laukus įdirbt susibėgom.
Dešros ir lašiniai su kumpiais irgi su sūriais
Baigės jau, o mes, prastus išvirdami kąšnius,
Uždaro dairėmės visur, mėsos pasigedę;

Bet kisielius ans gardus su šiupiniu mielu
Buvo jau visai ant stalų mūs pasibaigę.
O štai kaip jau vėl po šalčių šilumą jautėm
Ir gaivinančią mums Dievs vėl vasarą davė,
Tuo ir riebūs valgiai vėl pamaži prasidėjo,
O mes tuo gardžiai ką virt ir kept prasimanėm,
Ik po tam pašaliai visi pilnoki pastojo,
Ir mes vėl šmotus grečnus išvirdami valgėm.
Taipgi dabar, vasarėlei mielai jau besibaigiant,
Kožnas viens bliūdus ir puodus pradeda tarškint,
Kad po tiek vargų ben kartą vėl pasidžiaugtų
Ir taip daug pardovytas dūšeles gaivintų.

Ale, žmogau, žmogau! saugokis to neminėti,
Kurs, tau ant laukų bėginėjant ir triūsinėjant,
Su savo dangiškais sargais kribždėti padėjo.
Vei! ką žemė tau viernai augindama davė,
Ir ką sodai bei daržai žydėdami rodė,
Vislab jau, kaip pats žinai, kampe pakavojai
Ir iščėrausi, kad dievs laikys, žiemavodams.
Argi dabar tau nereikės aukštyn pažiūrėti
Ir kasdien daug syk tą šlovint irgi pagarbint,
Kurs taip daugel vėl iš naujo tau dovanojo?
Tai, kaimynai, tai vyriausi reikmenė jūsų;
O po tam, kas ponams reiks atlikt maloningiems
Ir kas šiuilėms ir bažnyčioms puolasi kyštert;

Ar kas man reikēs mokēt, kad aš jodinėdams
Ir skvieruodams kartais jus lankyti pradėsiu.
Žinot juk, koktu, kad vakmistrai pasirodo
Ir būrus glūpus, nešvankiai keikdami, bara.
Taigi dabokitės ir mašnas čėsu prisikraukit,
Kad kožnam, kas reiks į čėso reikalą tikrą,
Čiuptert irgi nutvert tuojaus su sauja galėsit.

Taip, mus atsiųsdams, pons amstrots mūs
maloningas

Mums jūsų mylistą šį kartą paliepė sveikint,
Melsdams nuoširdžiai visus čėsu pasirūpint,
Kad man jus skvieruot ir kartais pliekt nereikėtų,
Nes didei biednų širdis jo gailisi būrų.
Taigi dabar pasakiau, kas man pasakyti reikėjo,
O jūsų mylistai, kad švęsit rudenį riebę,
Daug linksmybių velydams, pasiliecavoju.
Tik n' užmirškite irgi manęs ir mano namelių,
Kad pulkais susikviesit į čėsnis pasilinksmint.
Jaugi gana šiamsyk, jau mielą vasarą baikim
Ir prieš rudenį, kas mums reiks, nugamint
n' užsimirškim.“

Gana

RUDENIO GĖRYBĖS

Ant saulelė, vėl nuo mūs atstodama, ritas
Irgi, palikusi mus, greita vakarop nusileidžia.
Vei, kasdien daugiau ji mums savo spindulį sle-
pia,

O šešėliai vis ilgyn kasdien išsitiesia.

Vėjai su sparnais pamaži jau pradeda mūdraut

Ir, šilumos atstankas išbaidydami, šlamščia.

Todėl ir orų drungnums atvėsti pagavo

Irgi senystę jau graudena kailinius imtis.

Bobą su diedu blogu pas kakalį siunčia,

O kitus atšilt į stubą ragina lįsti

Ir valgius drungnus bei šiltą viralą valgyt.

Žemė su visais pašaliais įmurusį verkia,

Kad mūsų ratai jos išplautą nugarą drasko.

Kur pirm du kuinu lengvai mums pavežė našta,

Jaugi dabar keturiais arkliais pavažiuoti nepigu.

Ratas, ant ašies braškėdams, sukasi sunkiai

Irgi, žemes bjaurias išplėšdams, teskina šmotais.

Vei, laukų sklypai visur skendėdami maudos,

O lytus žmonėms teškėdams nugarą skalbia.

Vyžos su blogais sopagais vandenį siurbia

Ir bjaurius purvus, kaip tašlą mindami, minko.

Ak, kur dingot, giedros jūs gi pavasario die-
nos,

Kaip mes, pirmąsyk stubos atverdami langus,
Šildantį šiltos saulelės spindulį jautēm?
Lyg kaip sapnas koks, kurį miegodami matom,
Ogi pabudę jo po tam trumpai paminējam,
Lygei taip prašoko mums su vasara džiaugsmas.
Ogi dabar purvynai, kad juos krutina vyžos,
Nei kisielius ant ugnies pleškēdami teška.
Vislab, kas pas mus lakstydams vasarā šventē
Ar plezdendams ant laukų linksmai šokinējo,
Vislab, kas linguodams ik debesų pasikēlē
Ir pasidžiaugēs taip grūdēlius su vabalu valgē,
Vislab jau prastojo mus ir nulēkē slēptis.
Tais laukai pasiliko mums visur gedulingi,
Irgi grožybēs jų nei kapas sens pasirodo.

Krūmus ir girias linksmas jau giltinē suka,
Ir grožybes jų gaišin draskydama vētra.
Šakos, ant kurių po lapais užgimē veislē
Ir lizdelyj nei lopšyj čypsēdama verkē
Ar apžēlusi jau po tam lakstydama juokēs
Ir savo penā be momos skraidydama gaudē,
Tos vietelēs jau visur taipo nusirēdē,
Kad jos nei žagarai sausi siūbuodami barška.
Ten, kur meškins ant kelmų bites kopinējo,

O meška vaikus glūpus murmédama žindė;
Ten, kur briedžiai draskančių vilkų nusigando,
O vilkai savo veislę kaupt ir plėšt pamokino;
Ten, kur vanags su vaikais daug sulesė vištų,
Ir varnai pulkais žąsyčius pavogė mūsų;
Ten, žiūrėkit, ten džiaugsmi taipo pasidėjo,
Kad tik varnos dar bjaurybę rudenio garbin,
O paukšteliai su dainoms ankštai pasislėpė
Irgi be rūpesčių šaltai sapnuodami miegti.

Ak! daržų grožybės, jūs su savo žolelėms,
Jūs, kvietkelės jaunos, jūs gi pavasario šlovė,
Ak! kur dingo jūs puikums su savo kvapeliais.
Vei, ką sodai mums, margai žydėdami, rodė,
O ką vasara mums po tam augindama siūlė,
Tas visas gėrybes jau kampe pakavojam
Irgi su puodais ar skauradoms virdami valgom.
O jūs, žąsys, jūs, niekus pliuškėdamos antys,
Eikit, maudykitės, pakol dar atviros upės.
Jūs, gaidžiai su vištoms ir kas mėžinį krapštot,
Bėkit skubinkitės ben kartą dar pasilinksmint.
Ale nedingokit, kad mes dėl alaso mielo
Ar dėl jūs dainų šventų jus šeriamo tvartuos;
Ne! mes dėl mėsos tiktai jūsų giriame balsą.

Tik dyvai žiūrėt, kaip moters dilina stungius,
Ir baisu klausyt, kad bobos tarškina puodus.

Gryta su Pime kampuoto titnago ieško,
O Selmykė sau iš autų purvelį svilin.
Bet Katrynė su Berge skauradą šiūruoja
Ir, kad daug ugnies ben veik po katilu degtų,
Su pilvotais zūbais vis į kaminą pučia.
Jekė su Maguže džiovintą pagalį skaldo,
O Enskys sausos malkelės atneša glėbį.
Ale Dočys nenaudėlis, pas kakalį šiltą
Snausdams ir zūbus laižydams, ėdesio tyko,
Nes Astė pietums nupenėtą šutina gaidį
Ir kelis kviečių plyckus į kakalį šauja.

Dočiui taip besilaižant ir didiai besidžiau-
giant,

Štai kvieslys puikiai rėdyts ir raitis pasirodė
Ir visus svodbon ateit pas Krizą paprašė.
Svotų kožnas viens, tuojaus kepurę nuvoždams
Ir už garbę tą didiai, kaip reik, dėkavodams,
Krizą pagarbint ir svodbon ateit pažadėjo.
O vei, vos ašma diena po tam pasirodė,
Štai visi kaimynai svodbiškai pasirėdė.
Steps su Merčium, kurpes sau naujas nusipirkę,
O Jons su Lauru, dailias vyžas nusipynę,
Rėdės ir svodbon nukeliaut kuinus pažebojo.
Ypačiai iš visų Enskys savo šimelį prausė
Ir, balnodams jį, prie šonų prisegė kilpas.

Taip išrėdęs jau žirgelio nugarą visą,
Tuo savo kulšis su nauju diržu surakino
Ir ant blauzdų svodbiškus sopagus užsimovė.
Moterų pusė kapos sūnelius palydėt pasisiūlė,
Nes ir jas kvieslys į česnį buvo pakvietęs;
Todėl jos taip jau, kaip reik viešnėms, išsirėdė.
Ale ne vokiškai, kaip kelios jau prasimanė,
Ne! lietuviškai kažna tarp jų susiglamžė.
Juk žinai, kaip mūs lietuvninkės dabinėjas,
Kad viešėt ar į česnis nukeliaut užsigeidžia.
Kykas su nometu bei ploštė moterų rėdai,
Bet vainikas su kasoms mergų dabinėjims.
Bobos! šiukštu jums margų vainikų norėti,
O jūs, mergos! vėl, minau, n' užsigėiskite kykų.

Taip, kaip girdit, didis pulks, visaip išsirėdęs
Irgi nešvankiai klykaudams, pas Krizą nukako.
Krizas, tuo pasikloniodams, pasveikino kažną
Ir, į savo namelį viežlybai suvadinęs,
Tuo pavitot visus brangvyno atnešė plėčką
Ir svotus linksmus meilingai ragino surbti.
Ale moma marčios visokių sunešė plyckų
Ir savo sukviestus svetelius taipo pamylėjo,
Kad keli jau būriškas šūtkas prasimanė
Ir viens valgydams pas stalą šūdą pasakė.

Taip pirmones svodbiškas linksmi beragaujant,

Štai tuo svodbiškas bliovims visur pasikėlė,
Taip kad ir arkliai blogi šokinėdami žvengė.
O vei, vėl tuojaus tas pats kvieslys pasirodė
Irgi beklykaudams kumelės nugarą daužė.
Tu, nenaudėli! kam spardai kumelio šonus?
Ar negana, kad jį vos gyvą baudžiava lupo?
O tu su pentiniais jam dar daug sini vargą?
Jok pamaži, žioply! nemušk be reikalo kuina!
Juk, girdi, rytoj reikės į girią važiuoti,
O poryt mažu reiks parvežint didelį pilvą.
Taip jam, kaip girdėjot, būriškai besispardant,
Štai tuo pro vartus rėdytą parvežė porą,
Ant kurios švents vyskupas pas dievstalį šventą
Vinčiavodams, kaip reik, žegnonę buvo padėjęs.

Gentys ir kaimynai, jau visi susibėgę
Ir jaunikį su marčia pasveikinę dailiai,
Tuo gardžiai pavitot į Krizo suvedė namą.
Krizas irgi močiutė jo, surukusi boba,
Gėrėjos didiai dukters sulaukusi svodbą,
Nes Ilzbutė jų dukčiutė buvo paskiausi
Ir priegtam už šulco į Taukius nutekėjo.
Todėl tėvai jos, sukvietę giminę visą,
Tytveik daug dėl to kaštavos irgi steliavos.

Karvių tris berždzias, o jaučių du mėsinėjo;
Bet kiek kiaulių bei avių, mėsininks nerokavo;
Ale žąsų bei vištų vos viena pasiliko.

Tas mėsas visokias, šiaip ir taip sukapotas,
Krizo kukorius taip smarkiai pleškino svodbai,
Kad ant ūlyčių visur užims pasikėlė,
Ir kaimyns Pauluks dėl to didiai nusigando.
Taip išvirtus jau valgius iš katilo semdams,
O pečenkas su kabliais iš kakalio traukdams,
Petras kukorius, kaip girdit, buvo sutaisęs
Irgi svečiams išalkusiems vis ragino siūlyt.
Tušė, staltieses tuojaus atnešusi plonas,
Svodbiškai, kaip reik, išrėdė didelį stalą.
O po tam kviesliai greiti daug sunešė valgių,
Jautienos riebios, kiaulienos irgi žąsienos,
Plaučių bei kepenų, bei daugel šutintų blėkų.

Svotams taip po tam Tėve mūs šventai pasi-
skaičius

Ir krikščioniškai pas stalą jau susisėdus,
Krizas savo svečius meilingai ragino valgyt
Ir, kaip dūšiai reik, pasisotint ir pasilinksmint.
Štai tuojaus Enskys, ištraukęs didelį peilį,
Virtas ir keptas mėsas padalyt pasisiūlė.
Bet, kaip ponai daro, tranšieruot nemokėdams,
Tuo su nagais, kaip būrs, lašinių šmotus nusitvėrė

Ir, skvarbydams ant torielių, sumetė stukiais,
Nes prisirijęs jau nenumanė mandagiai elgtis.
Ale svečių keli, brangvynų pluk prisisurbę,
Tokius taip grečnus šmotus pamatyt negalėjo;
O kiti, taip jau girti, neturėdami peilių
Ir su rankomis apgniaužę, lašinius édė
Taip, kad jų taukai per barzdą jau nulašėjo.
Nes jie mislijo, kad būs, pas Krizą sėdėdams,
Kloniotis ir poniškai pasielgt neprivalo.

Taipgi bevalgant jau ir būriškai besidžiau-
giant,

Krizas šūkterėjo; štai tuo tarnai pasirodė
Ir alaus macnaus su drogais atnešė bačką;
O kviesliai, su kragais svodbiškais susibėgę,
Pyvo sudrumsto malkus tik košia, tik košia,
Nes tirštoks alus, perdėm per gomurį plaukdams,
Ir tiršti malkai veikiaus prisotina skilvį.

Štai visi svoteliai, su pasimėgimu valgę
Ir tirštų malkelių jau dosniai prisisurbę,
Poterių, kaip krikščionims reik, skaityt užsimiršo
Ir, kaip kiaulės almono (tik gėda sakyti),
Kiauliškas dainas dainuot ir žviegt užsimanė.
Stepas nuo riebių kumelių daug pamelavo,
O Enskys savo poniškus išgarbino jaučius
Ar kitaip, glūpas šūtkas taisydami, juokės.

Lauras su pirštu dambrelį skambino pūsdams,
O Jokūbs, strūnas įtempdams, čirškino smuiką.
Ale Dočys, per daug prisiedęs bei prisisurbęs,
Nei koks žakas lenkiškas po suolu nupuolė
Taip, kad kožnas viens dėlto didei nusigando
Ir vos pusgyvį su drogais išnešė laukan.

Bet ir moters svodbiškai pasidžiaugt n' užsi-
miršo,

Ale labai kytriai, nes greitos moterų klastos
Kartais ir kytriausį klapą moka prigauti.
Barbė su Pime, Laurienė bei Pakulienė
Valgydamos brangvyno nė pažiūrėt nenorėjo
Irgi padvijo didiai, kad miela Krizienė
Ir mergoms tokio nešvankaus gėrimo siūlė.
O štai mislyk tik, brolau, kas čia pasidarė.
Tos klastorkos tuo po tam kampe susilindo
Ir pakavotą sau brangvyno didelę plėčką
Su keliais malkais slaptoms ištuštino visą,
O paskui niekus visokius plūsti pradėjo
Ir kitoms viernoms kaimynkoms gėdą padarė.
Barbė su Pime dainavo pašukų dainą,
O Laurienė su Pakulienė garbino gaidį.
Bet gospadinės viežlybos skyriu susisėdo
Ir, kas namui reik, kaimyniškai pavapėjo.
Dakė savo žąsis ir Jekė didelės antis

Garbindamos dyvų visokių daug sumelavo.
Juk žinai, kaip daug pliuškėt gal moterų būdas,
Kad jos ant česnių dėl namo reikmenių vapa.

Taip besipasakojant štai špielmonai susibėgo
Ir savo būriškus ant šokio skambino žaislus.
Plyckius cimbolus, o Kubas čirškino smuiką,
Bet Žnairiuks, zūbus ištempęs, birbino vamzdį.
Štai tuojaus Enskys, mergas krūvon suvadinęs,
Su puikiais kaimynų klapais ragino šokti.
Klišis su bjauriais sopagais Pimę nutvėrė,
O Kairiuks, aps'avęs kurpes, Tušę pagriebė,
Ir, lietuviškai ant aslos šokdami, spardės.
Bet kiti, su vyžomis tyčioms išsirėdę
Ar basi, rūbus nusivilkę, štuką padarė.
Juk žinai, kaip linksmas būs, per daug prisisur-
bęs,

Kartais ant česnių durnas šūtkas prasimano.

Bet girdėkit dar toliaus, kas čia pasidarė.
Du kaimynu nekviestu svodbon atsibastė,
Viens jų Slunkium, o kitsai Pelėda vadinams.
Krizas koliojo nuopertą porą matydams,
Ale bobutė jo, dėl to didiai nusigandus,
Tuo gumbu vaitot ir skaudžiai sirgti pradėjo.
„Rods, negražu, kad kas į česnį veržiasi lįsti,
Kur tik sukviesti bičiuliai gal čestavotis.

Stui, nešvankēli! nelīsk, kur līsti netinka,
Lauk, ik Krizas tav per paslā šauks pasirodyt
Ir kaip viežlybā kaimynā lieps pasilinksmint.“
Todēl viežlybi svoteliai taip nusigando,
Kad jie neigi tabako jau rūkyt negalējo,
Bet dēl išgāsties iš rankū išmetē pypkius.
Špielmonai taip jau dēl tokio didelio strioko
Su žaislais savo skambančiais po suolu nulindo;
O visi, kurie, linksmai šokinēdami, rēkē,
Stapterējo tuojaus ir baisiai bliauti paliovē.
Dainos nuo gaidžiu, nuo vištū irgi žāsyčiu,
Kalbos nuo vilkū, nuo meškū irgi nuo jaučiu
Dēl baisybēs tos tuojaus ī niekā pavirto,
Irgi svečiai visi, tyloms kasydami galvas,
Kas tam striokui reik, nei šiaip, nei taip n'išsi-
manē,
Ik Enskys, iš pykčio beržinī pagriebeš,
Slunkiaus irgi Pelēdos šonus skalbti pradējo
Ir po tam, plaukū nusitvērēš, išmetē laukan.
Ale nedyvykitēs, kalbas girdēdami tokias.
Juk ir ponai, poniškai daugsyk prisirijē,
Būriškus štukius, kaip mes, pramanydami, juo-
kias.
Būrū, rods, daugums tarp mūsū nemandagiai
elgias,

Ypačiai ant česnių linksmų tūls randasi naras,
Kurs daug zaunydamas krikštynoms gėdą padaro.
Ale nedingokim, kad kožnas pons įsiremęs
Vis šventus ir viežlybus tik ištaria daiktus.
Ak, šlapjurgis ir tarp jų, per daug prisikošęs,
Būriškas šūtkas išpliopt taip jau nesigėdi.

„Ak, – tarė Pričkus, – aš, tiek metų šulcu
bebūdams,

Dvariškus būdus ir ponų visą rabatą
Pluk įsitēmijau girdėdams irgi žiūrėdams.
Andai tropijos, kad aš su gromata pono
Pas vyriausį dumčių raitis nukeliauti turėjau,
Pas kuri puikių šlapjurgių daug susibastė.
Aš, kaip tarnui reik, savo prastą mučę nuvožęs
Ir puikiai pasikloniojęs, tuo gromatą rodžiau
Irgi, padavęs ją, tyčioms į atdarą kuknę
Įlindau pažiūrėt, kokius ten šutina kąsnis,
Nesa, papratęs jau tarp ponų skiauturę rodyt,
Nei koks draugas jų nebijaus nei šiokio, nei tokio.
Čia trys kukoriai duži man tuo pasirodė;
Viens nešvankėlis mėsinėjo vanagą juodą,
O kitsai, su nagais draskydams ištisą zuikį,
Kirmėlių gyvų lizdus iš vėdaro krapštė;
Ale trečiasis, du bjauriu ryku nusitvėręs,
Rupuižes baisias į bliūdą tarškino platų,

Nes tas rupuižes mūsų ponai garbino skaudžiai.

Taipgi bežiūrint man jau dūšiai pikta pastojo,
Ir aš, pro duris iššokęs, vemti pradėjau.

Taip nesvietiškai nusivėmęs, vėl pasirodžiau,
Bet tyčioms nesakiau, dėl ko man taip pasidarė.
Žinot juk, kaip ponpalaikiai tuo juokiasi būrui,
O mažu jie dar man čia būtų mušę per ausį.
Todėl tykojau tyloms, už durų nulindęs,
Kad pamatyčiau ben, kaip ponai mūs čestavojas.
Kukoriai valgius naujus jau buvo sutaisę
Taip, kad visas dvars dėl jų smirdėti pradėjo.

Štai tuo poniški tarnai visi susibėgo
Ir, jau vislab, kas ant stalo reik, sunešioję,
Virtus ir keptus valgius tuojaus sugabeno.
Aš, rankas būriškas, kaip reik, susiėmęs,
Poniškų bei nobažnų vis poterių laukiu.
Štai žiūriu, kiekviens tarp jų jau rengiasi sėstis
Ir, visai dangaus užmiršęs, imasi šaukštą
Irgi bezaunydamas valgius į gomurį kiša.

Aš, dar tokias bjaurybes kol gyvs neregėjęs,
Taip nusidyvijau, kad jau kone rėkti pradėjau.
Tik susimislijęs, kad man čia nedera rėkaut,
Vis pamaži šnibždėdamas ir kytriai pasislėpdams,
Taip iškoliojau, kad šunys kaukti suniko:
„Jūs, išputėliai pilvoti, jūs gi, bedieviai!

Ar jau gēda jums šventai rankas susiimti
Ir aukštyn pažiūrēt, kad riebius imate kāsnius?
Mes, suskretę būrai, mes, vyžoti nabagai,
Šen ir ten vis stumdyti bei daug prisivargę,
Tankiai vos plutas sausas į vėdarą kišam
Ir tik su blogu skinkiu gaiviname širdis,
O tik ir už tai kasdien dėkavojame Dievui.
O jūs, neprieteliai! valgius vis rydami riebius
Ir vis rinčvynius į pilvą košdami storą,
Dievo bei dangaus visai paminėti paliovėt.
Ar nesibijotės užspringt, kad kabiar ēdat,
Ar kad jūsų namus perkūns į plentą supleškins?“
Taip trumpai padūmojęs sau ir atrašą gavęs,
Tuo kone dvilinks ir nesvietiškai nusigandęs,
Pro duris iššokau irgi namo parjojau.“

„Ak, – tarė Selmas, – rods, nešvankios mūsų
gadynės

Ant visų šelmystų jau visai pasileido.
Pons ir tarnas jo peklon tik bėga, tik bėga.
Ans, įsirėmęs vis ir poniškai pasipūtęs,
Vardo dieviško jau gėdėjas paminėti,
O šisai, kad jam įtiktų, niekina Dievą.
Pons apjekėlis, velniop šuoliais besisukdams,
Ir tarnus sau išrinktus apjekti mokina.
Dievs ir žodis jo, bažnyčių mūsų grožybės,

Giesmės nobažnos taip jau, kaip poteriai mūsų,
Neprieteliams tokiems nei smarvė mėžinio smirdi.
Lumper irgi kamėdigės apjekino poną,
O tarnai jo be drausmės kekšaudami juokias.
Ak! kur dingo viežlybums jau mūsų gadynių!“

Taip besipasakojant ir svodbą visą bebaigiant,

Štai tuojaus vyžots atbėgęs Bleberio tarnas:
„Ak, – tarė, – linksminkitės, jau vėl česnis pasidaro.

Tik girdėkit, kaip Bendiksas žąsiną pjauja
Ir kaip Paikžentis, pasiritęs aviną, smaugia.
Vauškus savo namams vienragį bulių stekena,
O Mikols darže taip smarkiai svilina kuilį,
Kad per mylią dūmai, nei debesiai pasikėlę,
Saulę su žvaigždėms ir šaltą mėnesį tamsin.
Taigi dabar dešrų visokių bus prisivalgyt,
Nes lašinių bei kumpių jau rūkint pakabintų
Žiemai pas būrus daugybė didelė kaba;
O dar vis daugiau mėsos į kaminą kemša.
Taigi dabar česnis lietuviškai pasidare,
Ir, vargus visus užmiršę, vėl atsigausim.

Ale nemislykit, tokią girdėdami kalbą,
Kad ant apjuoko ji mums yra pramanyta;
Juk permier mes, bėdžiai, ant laukų prisivargom

Ir greitai, kaip būrams reik, į baudžiąvą bėgom,
Mėšlą vežt, užkrėst, užart, grūdelius barstyti,
Šieną kirst, sugrėbt ir po kraiku pakavoti
Ir visas gėrybes į skūnes suvalyti.

Ak! kas tai darbai, kuriuos atlikt triūsinejom!
Lytus mums daug syk taip dirbant, nugarą prausė,
Ir tūls tvankas įžarstytas daug kepino kiaušę.
Mes besidovydami, daug syk kruopas nedarytas
Ir plutas menkas, blogai kramtydami, valgėm.
Tankiai mes tvanke, prastai maišydami skinkį
Ir vandens malkus iš klano semdami, gėrėm.
Prakaito taip daug nuo veido mums nulašėjo,
Kad per nosį teškančios vis ritosi srovės.

Ak! mes, bėdžiai, ak, visur didiai prisivargom.

Nugi dabar, naštas vargų visas nusikratę,
Jau pasilinksminkim bensyk česnyj susikvietę.
Tam juk Dievs dosnus gėrybes mums dovanoja,
Kad nusimūčiję bei, kaip mums reik, trūsineję,
Vėl atsigautumbim, gardžiai kramtydami kąšnius.
Darbo reik, nes taip kožnam Dievs paliepė valgyt,
Valgio reik, kad dirbančius syla nepamestų.
Taigi nečėdykim mušt, pjaut ir skerst savo valgi.
Vaike! numušk drąsa jautuką sau nupenėjęs;
Pjauk avių kelias, nečėdyk aviną luiną;
Kišk žąsis, pyles, vištas į didelį puodą;

Skersk daglus paršus, pasiskersk nutukusią
kiaulę;

Valgyk sveiks dešras, iš kruopo sau pasidaręs.
Imk raumens stukius, sukapojęs kimšk smage-
ninę;

O kad dar negana, nusitvėręs didelę žarną,
Kimšk drąsa plaučius, n'atbok, kad plyšdama
driksters,

Ir kepenų n' užmiršk, kad storą pridrebi dešrą,
Nes tokie daiktai tau gal didiai susigadyt.
Juk žinai, koks kūds daug syk pavasario čėsas.
Ar ne gerai, kad dar per mėšlus spirgini spirgus
Ir kad per rugius, į mielą baudžia vą bėgdams
Argi namėj ką veiks, sau išsišutini kumpį?“

„Rods, – tarė Lauras, – su miera vis reik
pasipurtint.

Proto reik, kad ką rudens čėse mėsinėji,
O kad čėrauji, vėl reik su razumu čėraut.
Ar tai prots, kad kas, sulaukęs rudenį riebę,
Vis besijuokdams ir dainuodams lašinius ėda
Ir prisiryt akiai kasdien į karčemą lenda?
Juk girdėjot jau, kaip ans Dočys, šokinėdams
Ir kasdien girtuodams bei durnai smaguriaudams,
Iš bėdos paskiaus kaip smirdas ubagui teko.
Vaike! privalgydams ir gerdams, mandagiai elkis.

Mets tur daug dienų, ik visas jis pasibaigia,
O kožna diena daug kąsnių nor pasisotint.
Pusryčiai kasdien, ir pietūs, ir vakarienė
Skilvį permaldyt ir ramdyt pašaro stena;
O dar irgi paludieniai daugsyk išsišiepę,
Kad darbai laukų prasiplatina, lūkuria šmotų.

Taigi ne vis kasdien, nei svodbą didelę kel-
dams

Ir nei kokias krikštynas padarydams, čerauk!
Ne kasdien vis su smalstumais vėdarą linksmink
Irgi ne vis durnai ir taip sau uždarą pustyk,
Kad paskiaus valgius tau reiks išpliurpt nedary-
tus.

Pastarnoks su morkais, ropės irgi repukai,
Barščiai su burokais bei rauginta lapienė,
Žirniai, kad su pupoms juos iššutinti puode,
Ir šiupinys gardus, taip jau ir mandagi gručė
Su kisieliu, kad juos sau išpleškini virdams,
Ar po tam visaip virti kartupelių valgiai
Ir kelmučiai, kad juos sau su uždaru verdi, -
Vislab bus gardu ir tau didiai susigadys,
Kad kasdien, kaip reik, bandysi mandagiai čeraut
Irgi bečeraudams kitų dienų paminėsi.

Ale nepyk, gaidau, kad žodį dar pasakysiu.
Tarp lietuvninkų daugsyk tūls randasi smirdas,

Kurs, lietuviškai kalbédams ir šokinédams,
Lyg kaip tikras vokietis mums gédą padaro.
Daug tarp mūs yra, kurie, durnai prisiriję,
Vokiškas dainas dainuot ir keikt pasipratin,
Ir kaip vokiečiai kasdien į karčemą bėga.
Todėl tūls žioplys, supliurpęs visą zopostą,
Kartais pusnuogis ant apjuoko rėplinėja.
Jūs, pustelninkai! ar tam dievs savo gėrybes
Mums kasdien ir taip dosniai dovanoja,
Kad mes jas tik vis, kaip kiaulės ésdami, rytum?
Pilvą, rods, kasdien protingai reikia palinksmint,
Bet ir, kas ant pilvo reik, vis turime rūpint.“

„Tai jau vis tiesa, – švepluodams ištarė
Bužas;

Žinom juk visi, kaip mes nuoginteli gemam,
Taip didžiausias pons, kaip mes, vyžoti nabagai,
Ciesorius taip jau, kaip jo skaroti padonai;
Ubags taip, kaip pons kytriausias, užgema glūpas,
Ir taip viens, kaip kits, iš papo moterų surbia.
Pons šilkuos, o būrs šiauduos verkšlen pasislėpęs,
Ik abu po to protingai pradeda mislyt.
Būruj taip, kaip ir ponačiui, kad susiderkia,
Reik su marškonio sklypu pasturgalį šluostyt
Ir jo vystyklus bjaurius su vandeniu plauti.
Ak, nepadyvyk man dėl tokio dyvino žodžio;

Juk žinai, kad vis tiesa, ką čia suvapėjom.

Taip kiekviens žmogus vargingai pradeda
žiotert,

Kad jis iš tamsos į svieto ritasi šviesą
Ir po tam lopšyj sapnuodams šaukia pagalbos;
Viens taip jau, kaip kits, užgimdams užgema blo-
gas.

Kad ponačius į garbingą patalą deda,
O būrus prastus į tamsų pašalį kiša
Ar suvystytus ant menko padeda demblio,
Kiek jie, mislyk tik, sau patys atneša lobių?
Ponų dar nei viens su kardu negimė sviete,
O tarp būrų vėl nei viens sau n'atnešė žagrę
Ar akėčioms padarynes ar negelį grėbliui.
Pons didžios giminės, tarp būrų vis pasipūtęs,
Nei lašinių taukai ant šilto vandens plaukia;
Bet nabagėlis būrs, skylėtą mučę nuvožęs,
Dėl jo žaibo lėts pas šaltą kakalį dreba
Ar iš tolo kloniojas, didiai pasilenkęs.
Bet jau taip kožnam Dievs vietą mandagiai taikė,
Kad viens kaip baisus kunigaikštis skiauturę rodo,
O kits, per purvus klampodams, mėžinį rauso.

Rods, yr daug žiotplių, kurie nabagėlių būrą
Iš nelabos širdies per paiką drimelį laiko,
O štai patys juk daug syk kaip drimeliai elgias.

Kas tokiems išdykėliams gardžiai pasivalgyt
Ir prisisiurbt saldžiai pelnytų reikalą kožną,
Kas dirvas užartų, sėtų bei nuvalytų,
Kas grūdelius iškultų ir parduot nuvažiuotų,
Kad nei Lauro, nei dosningo Krizo nebūtų?
Žinom juk, kaip kožnas pons su savo namiškiais,
Rudenį duonos ir gardžių pyragų netekęs,
Būrai iš bėdos į ranką pinigą bruka
Irgi beglostydams jį maldo, kad susimiltų.
O štai tuo paskui, kaip didis pons įsiremęs
Irgi nesvietiškai darydams, vargina bėdžių
Ar besišypsodams jo prastą niekina namą.“

„Rods, – tarė Pričkus, – taip ir man daug syk
pasidarė,

Kad aš šaltyšiaudams šen ir ten jodinėjau.
Amtmons keikė taip, kad man plaukai pasišiaušė,
O tarp būrų daug mane jau kone visą prakeikė.
Pons, iškoliodams kasdien, mane tinginiu šaukė
Ir, kad urdelį n’ištaisiau, tuo mušė per ausį,
Kad snargliai perdėm iš nosies šokti pagavo.
Rods, tai kiauliškas maniers ir didelė gėda,
Ypačiai, kad dėl to baudžiauninks pradeda juoktis,
O paskui šaltyšiaus jau visai nesibijo
Ir jį spjaudydams per paiką kumelį laiko.
Kad mane pons kampe tamsiam ir visą nupeštų,

Ale po tam šviesoj kožnam vėl visą pagirtų,
Tai ben dūšiai taip skaudu nei sunku nebūtų.
Ogi dabar taip gėdiškai visur pasirodau,
Kad ir vaikpalaikiai jau man išsišiept pasidrašin.

Andai tropijos, kad aš, į baudžiovą jodams,
Kaip šaltyšiui reik, įdrožiau tinginį Slunkių.
Bet jisai, tuojaus mane pešt ir mušt pasikėšęs,
„Eik, – tarė, – snargliau! kas tau rūp? štai gausi
per ausį!

Ar jau užmiršai, kaip pons tavo nugarą skalbė?“
Aš, dėl žodžio to bjauraus didiai nusigandęs,
Jau kur galvą savo nukišt, visai nežinojau,
Bet kiti baudžiauninkai dainuodami juokės.
Tai atlikom jau, visur niekai pasidarė.

Lygei kaip antai šašuots pavasario sniegas,
Kad jis pradeda tirpt, žiemos jau nedera keliui,
Lyg taip su garbėms visoms ir man pasidarė.

Ba! kaip jauns buvau (kur dingot, mano die-
nelės!),

Ai! kaip jauns buvau, visi mane girdavo klapai.
Ar būt pons, ar būrs, ar berns, ar slūginė ker-
džiaus,

Ir vaikai be buksvų ir dar žįsdami papą,
Vislab ir visur, kaip girdit, liaupsino Pričkų.
Ogi dabar žilam visi jau juokiasi bloznui;

Pons taip, kaip būrs, šaltyšių niekina seną.
Aš daugsyk, pažebodams sau nuplikusį kuiną
Ir karčius žilus ant sprando jo pamatydamas,
Su dūsavimais išvystu savo senystę.
O kad rudenyj per purvus į baudžiąvą joju,
O mano kuinpalaikis klampodams žengt nenujė-
gia,

Aš jo taip gailiuos, kad kartais ašarų srovės,
Ypačiai kad iškoliots jodau, varva nuo zūbų.
Taip aš, mislyk tik, gailiuosi pasenusio kuino,
Nes jis trylika metų, man šuoliais jodinėjant,
Po balnu mane viežlybai į baudžiąvą vilko.
Ogi manęs, želėk Dieve! nuplikusio tarno,
Jau visai nei šis, nei tas susimilt nesupranta.“

„Ak, – tarė jam Enskys, ištraukęs didelį
peilį, –

Mans brolau širdings! kam spardais taip susirau-
kęs?

Juk ir man taip jau, kaip tau, visai pasidarė.
Štai briedkriaunis šis, ant šalto preikalo kaltas,
Rodos, tik žiūrėk, jau nei išdilusi delčia
Ar kaip baisiai koks nukumpęs vanago snapas.
Kad aš tai pamatau, tuojaus man giltinė rodos,
Kaip ją molioriaus ranka moliavodama rašo
Ir su jos dalgiu kumpu nugandina svieta.

Ak, brole! šio stungio, šio nudilusio stungio,
Aš taip gailiuos, kad kartais verkt nesiliauju,
Nes jis trylika metų, man dešras mėsinėjant
Ir lašinių šmotus ant svodbę mandagiai pjaustant,
Kaip ugnis baisi per mėsą šokdavo kietą
Ir kaip koks smarkus bindokas skeldavo kaulus,
Kaip man Jons, Mikols ir Lauras liudymą duoda.

Bet negana dar bus; aš tau daugiau pasaky-
siu.

Kad aš – tik girdėk, brole! kaip man pasidarė,
Ir kaip būrams dar kasmets daug syk pasidaro,
Kad jie sau karnų vyžas nusipint užsigeidžia
Ar ką šaudyt ir gardžiai pasikept prasimano.
Aš taip jau, kaip klaps, daug syk, mudriai šokinė-
dams,

Medžių vogt tamsoj į šilo pašalį traukiaus.
Rods, tiesa, mane varts daug syk užklupo bedir-
bant

Ir, nesvietiškai kaip vagį visą nupliekęs,
Tuo nei koks baises razbaininks atėmė kirvį,
Bet dar kuinpalaikį man jis niekados nenukinkė.
Nes aš ne taip vogiau, kaip tūls balamūtas,
Kurs žiemos čėse, sau ką pasikirst užsigeidęs,
Vis tik aužuolus, klevus ir drūtmedį vagia,
O paskui parduot į miestą kur nusibastęs,

Tuo girtuodams ir šokinėdams prageria pelną.
Kad man kartais vogt ar ką išplėšt pasitaikė,
Rods, ir aš nesigėdėjau ištiest savo ranką,
Ale ne sau vogiau, bet vis maloningiems ponams.
Juk žinai, kaip mums kasmets reik mezliavą mielą
Amtmonams mokėt, kad jie jau urdelį siunčia
Ar per vakmistrus skvieruot ir mušt nesiliauja.

Ak, širdings brolau! didiai meldžiu, nepady-
vyk

Ir nesakyk liesininkui, kad Obrys, mano bernas,
Medžių vogt ar ką pasikirst kas rudenį rengias.
Aš didiai džiaugiuos, tą triūsą jo pamatydam;
Ir, kad žiemą jis ką vogt kuinus pasikinko,
Tuo jam dvi dešri kepti pasteliavęs duodu;
Ir, kad jis, vartų n'išpantyts, parveža medį,
Iš tikros širdies dar trečią pridedu dešrą
Ar, kad jau dešrų netekau, du dideliu sūriu.
Taipgi po tam, krūvelę viežlybai susivogę,
Į arčiausį miestą tuo parduot nukeliaujam
Ir grašelius grečnus, iš medžių sau nusipelnę,
Čyžę užmokėt kasmets kytriai pakavojam.
Taipgi, matai, ir medžių vogt reik razumo grečno.
Todėl ne dyvai, kad tūls glūpoks nabagėlis,
Su tabaku draustu ar vogt į girią važiuodams,
Gėdiškus vargus ar strioką sau pasidarо.

Bet ir toks dramblys tarp būrų tūls išsiranda,
Kurs, savo lašinius ir zopostą visą suėdęs
Ir už pyvą skinkį vos ar vandenį šliurpdams,
Iš bėdos nei žydas jau priviliot pasipratin.

Tam kieme, brolau, kur aš savo šutinu
puodą,

Du tikru šelmiu pagrata su manim gyvena.
Vieną jų baudžiauninkai Pelėda vadina,
O kitam per pravardį jie praminė Slunkium.
Juk žinai, kaip būrai veik naujieną pramano,
Ypačiai, kad ant svodbę, jau durnai prisiriję,
Būriškai bei kiauliškai tuo pradeda šūtyt.
Dar vos metai, kaip aš tam kieme budavojaus;
Todėl kaip naujoks kaimynų visą rabatą
Ir jų klastą bei šelmystę dar nepažįstu.
Ale Pelėdos ir kaimynų peikiamo Slunkiaus
Aš jau taip baisėjuos, kad man padreba kiškos.
Tik girdėk, aš tokius tau dyvus pasakysiu,
Kad plaukai tau ant žilos galvos pasišiaušys.
Trobos smirdų tų, kad jas kas nor įsitėmyt,
Nei pustynės iš visų pašalių pasirodo.
Kad aukštyn žiūri, pamatai sudriskusį kraiką,
Ant kurio sklypus nuplėštus klestina vėjai,
Kad viens čia, kits ten nuo stogo ritasi lopas.
Sparai po kraiku su čytais kliba supuvē,

O viduj visur po stogu latgaliai kaba,
Su plaušais ar karklais be negelių sukabinti.
Bet apačioj, kad jų butus bjaurius pažiūrėsi,
Tuo juos kaip staldus ar kiaultvarčius pamatysi,
Nes, kur tik žiūri, visur mėžinys pasirodo.
Juk jie ir kiaules stuboj laikyti nesigėdi,
Ir, kad jiems padyviji, dar barasi smarkiai.

Andai tropijos, kad aš, Pelėdą sutikęs,
Jam dėl kiauliškos bjaurybės ką pasakyti
Ir jį kaip kaimyns viernai bandžiau pamokinti.
„Kiaulė, – tariau, – ką dirbi? ar visai nesigėdi?
Juk tu jau kaip šūdvabalis mėžinyj pasirodai;
Ar girdi, kaip šūdvabalis jau šūde pasmirdai.
Aš, užvakar tavo namus blogus pravažiuodams,
Kad įsitėmyčiau tikrai, tyčioms pažiūrėjau.
Taipgi bežiopsant man, arklys mano žvengti pra-
dėjo,

Ir tuojaus tavo sparų viens nuo stogo nupuolė,
O langų vienam perdėm skylė pasidarė.
Štai tuojaus (girdėk tikrai, ką tau pasakysiu)
Tuo trys kiaulės daglos su daglais savo paršais,
Lyg kad skerdė kas, stuboj sužvigo nešvankiai
Ir pro langus ir plyšius kūliais išsiritu.

Tokius aš dyvus kol gyvs niekadės nesulau-
kęs,

Taip nusidyvijau, kad man plaukai pasišiaušė.
O tu, neprieteliau skarots, su valkata Slunkium
Jau visai nesigėdita tarp žmonių pasirodyt?
Judu netinkat kiaulpalaikes kelias varinėti,
O dar kaip gaspadoriai su kitais gaspadoriais
Vis aukščiau česnyj tarp svotų lendate sėstis
Ir tik vis gardžiai smaguriaut ir maukt išsižiojat.
Ak! kad vyriausybė jau ant mūs susimiltų
Ir abu ben veik iš kiemo mūsų paguitų;
Juk jau mes visi smirdėt dėl juma pradėjom.“
Taip aš jam pasakiau, bet jis, beržinį nutvėręs,
Tuo kaip koks razbaininks man per nugarą siekė
Ir, kad Selmas man ūmai nebūt pasitaikęs,
Rasi mane tuojaus ant vietos būtų numušęs.
Taigi matai, gaidau, kaip kartais vaidis pasidaro,
Kad nenaudėli kokį bandai pamokinti
Ir pamokindams jį, kaip reik, pasidrašini kolyot.“

Taip besipasakojant ir svodbą visą bebai-
giant,

Žemė su visais daiktais virpėti pagavo.
Tuo svečiai visi, dėl to didiai nusigandę,
Iš svetlyčios būriškos kūliais išsiriti,
Taip kad jų keli sveikas akeles išsibadė,
O kiti rankas ar kojas buvo palūžę.
O štai vis dėl niekniekių taipo nusitiko,

Nes Dočys su šešiais kūlikais, kuldami žirnius,
Taip nesvietiškai virkščias su spragilu daužė,
Kad ir pelės po šiaudais kribždėti nedrįso.
O svečių daugums sau negandas pasidarė.

Ale nedyvikitės, kalbas girdėdami tokias;
Juk Dočys kasmets, sulaukęs rudenį riebę
Ir iškuldams savo javus, išgandina svieta.
Ak, kiek butų jis, taip dūkdams, jau pagadino,
Ak, kiek girių bei kalnų jis parmetė pernai!
Tik baisu klausyt, kad Lauras, Bleberio dėdė,
Savo bėdas ir išgąščius mums pranešė kartais.
Juk vos kiaulstaldis, vos klėtis jam pasiliko,
Irgi namai jo nei pūstynė jau pasirodo.

Tas nešvankus darbs, kurį Dočys prasimanė,
Daug nesandorų bei vaidų sviete padarė.
Ak, kiek viežlybų kaimynų, butą palikę,
Rudenyj, ant laukų šaltų klydinėdami, slapos
Ar, savo klumokus pasidarę, ubagais eina.
Tokius išgąščius baisius vierni gaspadoriai
Tankiai provninkams aukštiesiems Karaliaučiuje
skundė,

Ale provos vertos, kaip reik, niekad os nesulaukė.
Žinom juk, želėk Dieve, kaip mūsų gadynė,
Ašaras išverktas po kojų mindama, šypsos.

Ale nežinot dar, dėl ko Dočys nepateikia

Ir dėl ko jis taip kasmets su spragilu daužia.
Sako daug žmonių, kurie jo šiupinį valgė,
Kad jisai dėl to savo kreivą vargina skūnę,
Kad ben veik girtuot ir lėbaut ką pagamintų,
Nes jis, po Mikielės tuo klojimą bemušdams,
Laižos vis ir gurkščiodams į karčemą žiūri.
Taip po tam, su pačia kelias eiles nustekenęs,
Vėtyt skubinas ir, krepšus grūdų prisibėręs,
Tuo pasilinksmint ir prisišokt į karčemą bėga.
Bet moteriškė jo, linų grįžtes nusinešus
Ir slaptoms pardavus, vis paragaudama siurbia.
O dar to negana, bet ir vaikus nusivedus
Ir į tėvo prieglobstį pasodinusi, maukia.

Pernai tropijos, kad Kaspars, Bleberio tar-
nas,

Atlankyti Plaučiūną su Dočiu nukeliavo;
Bet ir Krizas su Lauru ten jau nuvažiavo,
Nes Plaučiūns juos ant krikštynų buvo pakvietęs
Ir visus kaimyniškai primylėt pažadėjęs.
Štai tuo bažmas sukviestų svečių susirinko,
Bet ir nekviestų kaimynų daug susibėgo.
Kaspars kloniojos, dosningą Krizą pamatęs;
Ale Dočys, nei dumčius koks pilvots, įsirėmęs
Irgi nešvankiai rėkaudams, česnyj pasirodė,
Nes jisai jau vėl, prieš Mertyną smaguriaudams,

Laižēs vis ir gurkščiodams prisiēst išsižiojo.
Tuo Plaučiūns daug spirgintų bei šutintų valgių
Irgi ragaišių per tarnus atnešdino kūmams;
O svečiai visi, margoms eilėms susisėdę,
Lašinius ir jukas Plaučiūno girdami valgė.

Taipgi bevalgant ir kaimyniškai besidžiau-
giant,

Lauras su Dočiu pamaži niurnėti pagavo
Ir dėl kiaulstaldžių pargriautų ir pagadintų
Bartis irgi nešvankiai kolytis užsimanė.
Stui, nešvankėli! ar prots česnyj susipriešyt
Irgi bevalgant kiaulstaldžių bjaurių paminėti?
Ale dabokit dar toliaus, kas čia pasidarė
Ir ką Krizas, sens žmogus, mums pranešė pernai.

„Pyvo tris bačkas Plaučiūns, brangiai nusi-
pirkęs,

Į svetlyčią per tarnus įnešdino greitai.
Bet Enskys, jo klapčius, daug paliavotų kragų,
O moliavotų stuopų dar daugiau sugabeno.
Štai svečiai tuojaus, išmaukę didelę bačką,
Būriškas ir kiauliškas šnektas prasimanė.
Žinot juk, kaip glūpas būrs, permier prisirijęs,
Zaunyt ir durnus niekus išpliopt nesigėdi.
Bet kiti jau vėl dėl kiaulstaldžių pagadintų
Ir dėl kiaulių numuštų bylinėti pradėjo.

Štai tuojaus iš žodžių, kiauliškai pasakytų,
Pekliškas razbajus ir niūkims pasikėlė.

Rods, kad būrs čestavots jau proto viso
netenka,

Štai tuojaus jau ir padorumo viso netenka.
Juk ir pats Plaučiūns, kurs česnį buvo pakėlęs,
Taip nešvankiai su macnum pyvu susipyko,
Kad, šviesoj krapinédams, jau šviesos nepažino.
Ar dyvai, kad svotai jo, dosniai primyleti,
Kūmų viežlybų kalbas kalbėt nenumanė?
O dar to negana; klausykit, kas pasidarė.

Kubas su Lauru, garbingo Kasparo žentu,
Ir Mikolas, ant kiemų statyts pakamorė,
Su kitais draugais ant Dočio umaru šoko.
Štai tuojaus visi, kaip kudlas koks susivėlęs,
Raičiojos ant aslos ir taipo mėsinėjos,
Kad viens nosies, kits ausių girdėt nepalaikė.
Ypačiai Dočį taip nesvietišškai pagadino,
Kad jį jo vaikai lovyj vos parnešė gyvą.

Pimė, jo pati, dėl to didiai nusigandus,
Pusgyvį vyrutį vis globodama, verkė
Ir, jo kiaušę permuštą mazgodama, šluostė.
Tuo kaiminkos iš visų pašalių susibėgo
Ir visokių liekarstvų macnių sugabeno.
Gryta daug žolių šlovingų bei debesylų,

O Selmykė su Berge tepalų padarytų
Dočį vėl gaivint ir gydyt atnešė greitai.
Tas žoles smarkias čerpėj maišydama, Jekė
Gailių dar ir lenkiško daguto pridėjo.
Tuo stuba dėl to visa smirdėti pagavo,
O Dočys jau vėl pamaži kribždėti pradėjo.

Pimė, jo moteriškė, su kitoms moteriškėms
Džiaugės ir Dočiuką su gatavais tepalėliais
Mostyt tuo ir jo žaizdas aptvert susirinko;
Bet Pakulienė jį žadėt pas patalą stojos.
Štai Dočys tuojaus, tepalų smarkumą suuodęs
Ir žyniavimo bobiško baisumą pajutęs,
Su sykiu nei koks perkūns iš patalo šoko
Ir, iš papykio nusitvėręs didelį strampą,
Bobas su visokiais bobiškais tepalėliais
Iš stubos prismirdintos tuo išmušė laukan.
O paskui stubos rykų daugumą sudaužęs
Ir čerpes su liekarstvoms pro duris išmetęs,
Tuo vaikus, kurie jo stervą buvo suvalę,
Dūkdams vis ir rėkaudams, kone numušė smir-
das.“

„Ak, – tarė Selmas, – bengi paliauk su
pasaka savo!

Jau per daug dyvų! jau ausys mūsų praskudo.
Ak! kur dingot jūs, lietuviškos gadynėlės,

Kaip dar prūsai vokiškai kalbėt nemokėjo
Ir nei kurpių, nei sopagų dar nepažino,
Bet vyžas, kaip būrams reik, nešiodami gyrės.
Tai dar viežlybę kaimynų beigi bičiulių
Gėdėtis ir juos išpeikt nei viens neprivalė.
Ogi dabar, žėlėk Dieve! tik gėda žiūrėti,
Kad lietuvninkai kaip vokiečiai sopaguoti
Ar su korpėms rudenyj ant česnių pasirodo.

Klumpės, kaip mes, vokiškai kalbėdami,
sakom,

Rods, taip jau lietuvninkams nešiot nepritinka,
Nes ir jas mūsų tėvų tėvai girt nenorėjo;
Ale sopagų, jau prancūziškai sudabintų,
Ir puikokų kurpių gėdėjos paminėti,
Ik prancūzai jau po tam pas mus susibastė
Ir prancūziškas manieras mus pamokino.

Tėvai mūsų seni, pirm to neturėdami šiulių,
Rods, nei pybelių, nei katgismų dar nepažino.
Jie tik iš galvos šventus mokinosi mokslus,
O štai tik daugiau garbėj laikydavo Dievą
Ir šventoms dienoms bažnyčion bėgdavo greitai.
Ogi dabar, žėlėk Dieve! tik gėda žiūrėti,
Kad lietuvninkai, prancūziškai pasirėdę,
Į bažnyčią vos išgirst ką kyšteria galvas,
O paskui tuo žaist ir šokt į karčemą bėga.

Taip po tam keli tarp jų, aklai prisimaukę,
Būriškai bei kiauliškai tuo pradeda zaunyt
Ir, bažnyčioj išgirstų neminėdami žodžių,
Būriškas šūtkas glūpai taisydami juokias.
Bet kiti, vaidus dėl niekniekių prasimanę,
Ir girti kits kitą prie galvos nusitvėrę,
Nei razbaininkai ant aslos vemdami tąsos,
Kad vėmalai visur per visą karčemą teška.
Tai bjaurybė, kad plaukai pasišiausia begirdint.

Bet dar to negana. Taipu girtuodami tėvai
Ir vaikus glūpus su savim į karčemą velka,
Kad ir juos tuojaus iš mažo surbt pamokintų;
O paskui, vaikams bepamatant, pešasi tėvai,
Kad plaukų visur išplėštų sukasi pluoštai.
Ak jūs neprieteliai! jūs, išpjudyti bedieviai!
Ar nesibijotės, kad jus pekla prasivėrus,
Taip šventas dienas atšvenčiant, tuo pražudytų?
O nesigėdite tarp krikščionių dar pasirodyt?

Kad kunigai vaikus į šiuilę ragina siųsti
Ir kad šulmistrams reik kokį pinigą kyštert,
Ak, tokių visur glūpų niurnėjimų randas;
O paskui, kad amtmonams jau reik pasipurtint
Ir jie vakmistrams išpantyt urdelį siunčia,
Štai tuo iš visų pašalių barzdoti bepročiai,
Lyg kad jau dangus pargrius, tik rėkia, tik rėkia

Ir po tam su šulmistrais, biednais nabagėliais,
Kad jie savo dalyko nor, dar barasi smirdai
Ir besibardami daug glūpų daiktų sumeluoja.

Paikius, glūps žmogus, vargu Tėve mūsų
mokėdams,

Ir jo pusbroliis, nei tiek skaityt negalėdams,
Šulmistrus ir šiuiles dar išpeikt pasidrąsin.
Tik dyvai klausyt, kad juodu pradeda zaunyt.
Ans, savo vaikinius kaip drimelius užaugindams
Ir juos lepdams bei valią visą beduodams,
Vaidijas su šulmistrais ir barasi keikdams,
Kad jiems kartais iš bėdos per subinę drožia;
O šisai, iš viso jau velniop besisukdams
Ir vaikus glūpus į šiuilę siųst nenorėdams,
Peklai ant garbės juos užaugint pažadėjo.

Paikius ant lytaus, ant giedros barasi Vauš-
kus.

Viens taria, per šviesu, kitam negana šviesybės;
Šiuilė šiam negera, o ans pamokinimą peikia.
Šulmistras keliems per jauns ir nieką nemoka,
O kitiems tas pats per sens ir blogs pasirodo.
Jis giedodams šiam per daug nemandagiai rėkia,
O kitam tas pats, kaip reikia, rėkti nemoka.
Viens taria, per drąsus, o kits jį lėtą vadina.
Taip kunigams, taip šulmistrams visur pasidaro,

Kad šventoms dienoms nenaudėliai, susibastę
Ir nesvietiškai glūpas akis užsipylę,
Nuo kunigų bei nuo darbų jų pradeda zaunyt.
Bet ir viežlybų krikščionių dar nepristokom,
Dar yr tarp lietuvininkų viernų gaspadorių,
Ir dar tėvų yr, kurie, mylėdami Dievą,
Patys ne tiktai šventai ir mandagiai elgias,
Bet ir savo namus, kaip reik, pridabodami valdo.

    Taip ant svieto jau, kaip mums šventas pra-
    neša raštas,

Vis pulkelis miels viernųjų buvo mažesnis,
Kaip ans durnas pulks nelabųjų irgi bedievių.
Bet dar ir toliaus taip bus, kad sviets pasidūkins
Ir apjeks, visai velniop rėžtu besisukdams.
Sako juk visi šventųjų prarakų žodžiai
Ir pons Kristus pats bei jo mokintinių raštai,
Kad prieš svieto pabaigą bus toks sumišimas,
Kad baisybės pekliškos visur išsiplatins,
Ir tarp ponų taip, kaip tarp glūpintelių būrų,
Tik klastas ir šelmystes išvysime kyšant.
Matom juk kasdien, kaip jau visur karaliaudams
Velnias vis baisiaus piktųjų suvelia kudlą.
Ak broleliai! ak, išbuskim irgi pajuskim,
Kaip visur išsižioję peklos plyšta bedugniai,
Ir kaip pekliškas razbaininks mūsų gadyne

Su savo mokslais velniškais sudūkina visą.
Vogt, klastuot, išplėšt ir su gvoltu pasisavint,
Šelmystes pramanyt, kekšaut bei Dievą paniekint
Ir, kas dar daugiau yr pramonių, pramanyti,
Tai visa viera baisingos mūsų gadynės.

Ak, katrul jau čėsas mūsų nelabs nusibastė!

Mes, lietuvninkai, pirm to nepažindami
svietą,

Dingojom vis, kad tik šveisteris ir prancūzas
Žmones su svetimais savo mokslais moka supai-
niot

Ir kad vokiečiai tik vogt ir keikt nesigėdi.

O štai tarp lietuvninkų taip jau nusiduoda,

Kad lietuviškas tūls smirdas irgi bedievis

Lietuvai ir lietuvninkams mums gėdą padaro.

Ak, lietuvninkai, širdingi mano broleliai!

Ben nesilyginkim akliems šio svieto bedieviams

Ir n'atbokim, kad, į mus žiūrėdami, bloznai

Šypsos ir, glūpus štukius pramanydami, juokias.

Taigi dabar aš jus, kaip viernas klaps pamok-
kindams,

Nei prancūziškai, nei vokiškai nepagyriau;

Bet tik būriškai, kaip draugas jūsų pažįstams,

Jums tiesiog pasakiau, kaip man pasakyt pasi-
taikė.

Ant jau Mertyno nulydėjom didelę šventę,
O adpentai su Kalėdoms jau prisiartin.
Vei, kaip iš vakarų tamsių rūstaudami vėjai
Vėl jau į žiemius bei rytus pradeda trauktis
Ir žiemos šalčius pas mus į Lietuvą varo.
Ak, jau skubinkimės ben veik stubas pasišildyt
Ir gaspadoriškai stonias galvijų paprovyt,
Kad, minau, nieks, nei paršiuks turėts nesusaltų.
Juk kiekviens galvijas, kad jau randasi gruodas,
Mūsų rūpesčiams vierniems pasiliecovodams
Ir į saujas mūsų žiūrėdams, pašaro laukia.
Duokim, bet vis su protu padalydami, duokim,
Nes ateisiančios žiemos ilgumo nežinom
Ir, kiek prieš šventas Velykas liks, nenumanom.
Ar ne gerai, kad, jau vargingai peržiemavoję,
Grečną zopostėlį mums dar pasilikusį matom?
Nugi dabar jau skirkimės ir vapėti paliaukim!

O Dieve duok mums, kad, šventes visas nulydėję
Irgi sulaukę naujmetį bei šventai pasidžiaugę,
Vėl susikviestumbim kaimyniškai pasisveikint.“

ŽIEMOS RŪPESČIAI

Ant žiemos narsai jau vėl rūstaudami grįžta,
Ir šiaurys pasišiaušęs vėl mus atleikia gandint.
Vei! kaip ant ežerų visur langai pasidaro,
Lygei kaip antai stiklorius įdeda stiklą.
Taipgi namai žuvių, kur varlės vasarą šventė,
Dėl barnių žiemos nei su šarvais užsidengia
Ir tamsoj miegot kiekvieną gyvuolį siunčia.
Ant laukus žiemys jau taip nugandino bardams,
Kad ir balos, ir klampynės pradeda rauktis,
Ir purvynai jų teškėt ir šliurpt pasiliauja.
Kelias, kad jų mėgina trenkt šokinėdami ratai,
Nei koks būbnas įtemptas dėl pašalo trinka,
Taip kad garsas jo toli galvoj atsiliepia.
Taipgi dabar jau vėl sviets sveikint pradeda žiemą.

Ak, jau ben ir reik; Kalėdų didelė šventė
Artinas, ir atpentai nor poryt pasibaigti.
Rudenis, ans dramblys, per daug nemandagiai
drėbdams

Ir besivoliოდams purvuos, mus vargino skaudžiai.
Kožnas, į klumpes ir į vyžas įsinerdams,
Koliojo jo darbus ir jo madarą skystą.
Bet ir ponai, su šulnais skraidydami žirgais
Ir su poniškais kasdien viešėdami rėdais,

Beteškant purvams, nešvankų rudenį peikė.
Todėl, į žiemius visi žiūrėdami žmonės
Ir sausos žiemos didiai gi belaukdami, skundės.

Taip visiems bedejuoiant, štai pažars pasidarė,

Ir tuo žiemiškai visur plezdendami vėjai
Darganas į pietus, kur gandras miegti, nubaidė.
Iš debesų žiema po tam, iškišusi galvą,
Nei pikčiurna kokia su šūdais rudenio barės
Ir su šalčiais jo šlapius nudegino darbus,
Ik ji jau po tam, rudens iškuopusi šūdus,
Ant visų baisių klampynių kelią padarė
Ir su rogėms vėl skraidyt ir čiuožt pamokino.
Taipgi dabar, kur mes pirm to pavasarį linksmą
Šventėm ir žoleles jo margas sau nusiskynėm,
O paskui džiaugsmus šiltus su vasara baigėm,
Ten pusnynai su baltais kalnais pasidarė,
Ir žiema sau žiemiškas kvietkas nusipynė.
Tik dyvai žiūrėt, kaipo barzdoti pušynai
Su savo kuodais garbanotais visur pasirodo
Ir nei puderuoti ponačiai stov įsirėmę.
Bet kiti nuogi žagarai tarp jų pasilenkę,
Būriškai po stogais jų stovėdami, dreba
Ir raudodami kloniojas, kad švilpina vėjai.
Bet ir kerplėšos, ir jų kelmai nusigąsta,

Kad smarkus žiemys savo dumplės pradeda judinti
Ir besijodams nei su sietais dulkina sniegą.
Taipgi dabar visi pasislėpę gyvuoliai girių,
Vėtroms vėl berūstaujant ir sumišai besipjaujant,
Čia viens urvoj savo šiltai, kaip gal, įsigūžtęs,
O kitsai tenai ant virbo tupi besnausdams.

    Taip, paukšteliai mieli, jums, taip mums pasidarė,

Ir taip jus, kaip mus, baugin braškėdami šalčiai.
Jūs žiemos smarkums į šaltą girią nubaidė,
O mus jis besipurtindams į stubą suvarė
Ir pasišildyt nusiuntė pas kakalį mielą.
Jūsų namai šalti, kur jūs miegodami krankiat,
Jūs negal užstot, kad jus išgandina šalčiai.
Mes, kad mus žiemys per daug užkibina grumzdams,

Tuo kytriausiai pasislėpti į šiltą pašalį lendam
Ir tykam kampe, žiemos n'atbodami keršto,
Sau tikrai sušilt karštoką viralą srebiam.
Ak, jūs, vargdienėliai, jūs, nuogi nabagėliai,
Ar būt šilts, ar šalts, ar kits koks dyvinas oras,
Rūbais vis vienais ir tais pačiais užsidengiat.
Mes, kad saulė mums per daugel nugarą kaitin,
Tuo trinyčius ar kobotus vėsius užsimaujam,
O kad jau per daug žiemys mus pradeda dovyt,

Štai tuojaus vilnoną sau ir kailinius imam
Ar tikrai sušilt į šiltą patalą kopam.

Taip bedūmojant man, vilkai gaujoms susi-
bėgo

Ir, kaip pratę yr, tamsoj tralalaudami staugė.
Ak, jūs, neprieteliai! ar jau mėsos pasigendat?
Ar jau vėl skilvyj jums pastninkai pasidarė?
Eikš, šiaury baisus! išklėstyk nugarą bloznu.
Bausk, prispausk su šalčiais juos, kad gloda jų
būtų!

Juk baisu žiūrėt, kaip jie kas vasarą mielą
Nei mėsininkai, per laukus bėginėdami, smaugia.
O kad jie pagiryj užpuola kaimenę linksmą,
Tai nesirūpin, ar liesa, ar tukusi kiaulė,
Irgi negailis, kad kokį kuiliuką suėda;
Bet ir kuilį didelį jie parplėšt nesibijo.
Taip tie neprieteliai, kiaulienos jau prisiedę,
Dar nesisotin, bet ir jautienos užsigeidę,
Taip berždžias, kaip ir veršingas pamuša karves.
O ir tai negana; jie, vis daugiau išsižioję,
Jau ir jaučių šešergių parplėšt nesibijo.
Ai, kiek margių, kiek dvylių jie sviete suėda!
Žalį su laukiu kytru bei bingusį keršį,
Kartais į laukus nusibastę, pradeda gandint.
Bet ir, juodo jie daug syk n'atbodami buliaus,

Plėšyt ir mėsos prisiėst į kaimenę šoka,
Kerdžiaus ir piemenų, kad juos uliuodami baido,
Kartais taip n'atboj, kad vos į pagirį traukias
Ir, nusinešę ką, tuojaus tik ėda, tik ėda.
Ak, žiemy, žiemy! susimilk, padaryk mums provą.
Juk ne daugio reik, štai jau galvijų neteksim,
O po tam dar mus pačius su gimine mūsų,
Moterės ir vaikus, vilkai mėsinėt pasidrąsins.

O jūs, jėgėrės mokinti, jūs, liesininkai,
Kam nešaudot, ką valdonai paliepė šaudyt?
Argi nežinot, kad nei viens malonings karalius
Juos užmušt ir išgaišint žmonėms nepavydi?
Ar dykai jis jums kulkas bei paraką davė?
O dėl ko vartus kytrus pas girią pastatė
Ir linksmai gyvent jiems ūbą primušė lauko?
Ei, kiek syk į šilą vogt nuvažiuodami, būrai
Su kašele dovanot slaptoms jiems atneša kumpį
Ir akiai prisisurbt su stuopoms pripila gerklę!
Bet tai vis klasta, nes varts, taipo prisisurbęs,
Jau po tam ir prisiegos atmint užsimiršta,
O taip jam bekapanojant, klastuodami vagys
Liepas uždraustas, pušis ir drūtmedį vagia
Ar, nusišovę su griekais, sau parveža briedį
Irgi namėj, slapta mėsinėdami, juokiasi šelmiai.

„Rods,- taré Pričkus, su tabaku būrus pavitodams

Ir, kaip būdas jo, žnairioms į Kubą žiūrédams, -
Rods, jūsu mylista jau patys tiek išsimanot,
Kad klastuot ir vogt vierniems nepridera klapams.
Aš, šaltyšius, aš, mokinto Bleberio žentas,
Daug klastų tarp jūs numaniau, į baudžiavą
jodams.

Štai ben vieną tik žodelį jums pasakysiu.
Tūls tarp jūs, mano sėbrai, vos į baudžiavą slenka
Ir atsivilkęs, kad reik suktis, vos rėplinėja.
Viens, stovédams ir vis šen ir ten žioplanédams,
Pasakas ir niekus visokius užneša draugui,
O kitsai tik vis į pypkį kemša tabaką
Ar uždegt ugnies į pintį skilia vėpsodams;
O vėl kits ką vogt slaptoms į pašalį traukias
Ir, kašeles kitų draugų kytriai sumedžiojęs,
Kaip koks šuo smarkus pakavotus trupučius éda
Ir kitiems baudžiauninkams tik gėdą padaro.

Kad koks lenkiškas ar žydiškas balamūtas
Taip nesvietiškai klastuot ir vogt užsimano
Ar kad vokietis koks, vokiškai pameluodams,
Taip ponus, kaip ir būrus, apgaut pasidrąsin,
Tai nesidyviju, nes jiems toks prigimė būdas.
Ale ką mislijat, kad toks tūls randasi smirdas,

Kurs, lietuviškai kalbédams, pradeda branyt,
Ir visai n'atboj, kad Krizas Krizą prigauna?

Ar dyvai, kad jau dėl mūs vierni liesininkai
Su viernais vartais visur dūsaudami skundžias?
Juk baisu klausyt, kad, ant česnių susibėgę
Ir brangvyno būriškai prisiriję, būrai
Kits kitam klastas ir šelmystes pasižįsta
Ir iš savo griekų sunkių šūtkas pasidaro.
Viens, apbranijęs liesininką, giriasi šelmis,
O kitsai, vartus priviliojęs, juokiasi smirdas.
Šis, akis užsipylęs ir dūkiu svyrinédams,
O ansai, iš viso jau nuo suolo nupuolęs
Ir kone merdédams, dar būrų giria vagystę.

Ak tu, švents Dieve! kokią gi gadynę sulau-
kém.

Ak, kokios tamsybės jau apjekino svieta!
Pons ir tarnas jo peklon tik bėga, tik bėga.
Dievą viens nieku laikydams, juokiasi šelmis,
O kitsai, kad jam įtiktų, niekina Dievą.
Tūls, kruopas nedarytas ir vos pasukas ésdams,
Po vargų našta kasdien vaitoja pakumpęs;
O dar ir toksai utélius juokiasi Dievui!
Skundžias neprietelius, kad ponai vargina svieta
Ir kad būrams jie paskutinį lašina kraują,
O tačiaus linksmai nusipešt į karčemą bėga,

Taip kad panedėlyj dar krapšto kruviną snukį.“

„Ak, – tarė jam Enskys, pas kūmą Krizą sėdėdams, –

Pričkau, tu per daug jau mūs išniekini būdą;

O dėl ko tu taip lietuvninką nabagėlį

Išdarkai, jo šelmystes visas pasakydams?

Ar nedabojai, kad visi taip elgiasi būrai?

Švėds, maskolius, lenks ir žyds kitaip nepadaro,

O ir vokietis, prancūzui „vui“ pasakydams,

Taip kaip tikras koks prancūzas moka prigauti.

Juk ir tu, gaidau, šaltyšium dar nepastojęs,

Su kitais draugais linksmai mokėdavai elgtis.

Ei, kiek syk, su mumis tamsoj į girią nučiuožęs,

Padarynėms, kaip mes, visokius vogdavai uosius!

Ale, beje, tu vis kytriai prisivogti mokėjai;

Todėl ir vartai tave dar niekados nenutvėrė.

O štai mus nabagus glūpus (tik gėda sakyti)

Jau tieksyk ir taip aštriai liesininks koravojo,

Kad, manding, klastuot ir vogt jau reiks pasi-

liauti.“

„Rods, – tarė Selmas, – nei vienam klastuot nepareitis,

O lietuvninkams dar juo daugiau nepritinka.

Žinot juk visi, kaip kožnas Lietuvą giria

Ir kaip daug svetimų žmonių, kad mus pamatytu,

Iš visų kampų šio svieto jau susibėgo.
Ne tik vokiečiai visoki mus pažiūrėti,
Bet ir daug prancūzų mus mylėt susirinko,
Taip kad ir lietuviškai kalbėdami valgo
Ir jau rūbais mūs, kaip mes, vilkėti pagavo;
Tik margų marginių dar nešioti nedrįsta.

Taigi pameskim jau tokį netikusį būdą,
O viernai visur ir viežlybai pasielkim,
Taip jau ir svetimi mus būrai girt nesigėdės.
Juk mums Dievs aštriai, kaip žinom, zokaną duodams,

Draudęs yr klastas visas ir visą vagystę
Ir nei šiaip, nei taip prigaut mums nedavė valią.
Kad Dočys ar Jons Mikolui pavagia stungi,
Ar kad Jekė, ką neviežlybai panorėjus,
Su klasta slaptoms Katrynos atima ražą,
Tai jau didis grieks; ne! taip užsigeisti netinka.
Ei, kas tai per grieks, kad kartais didelį rąstą
Šis, ar tas, ar ans pasikirtęs pradeda skaldyt,
Ar kad aužuolus šulnus, durnai sukapojęs,
Duoną kept ar ką džiovint į kakalį kiša!
Ar nebūt ir keras koks tam reikalui tikras,
Ar kūlelis, iš žagarų sausų padarytas?“

„Jaugi gana, kaimynai! – Pričkus šaukti
pagavo. –

Kas krivūlei reik, išmanomai pasisakėm;
Bet, kas žiemai dar reikės, trumpai pasakykim.
Žinot, kad ugnis, kurią mes skildami darom,
Daug naudos ir daug iškadų gal padaryti.
Kad, pasikūręs ją, kuklius ar šiupinį verdi
Ar kad, kepdams ką gardžiai, pas kaminą sėdi,
Tai tau iš drūtų minkšti pasidaro kąsniai.
Ei, koktu dūšelei, kad, didiai prisivargęs,
Susnigts argi sulyts pas šiltą kakalį traukies
Ir, mylėdams jį, pamaži jau pradedi snausti.
Ar negerai, kad Dievs ugneleį mums dovanojo?

Bet ir malkos reik, kad nori stubą pašildyt
Ar kad kokį sau prisikaitęs šutini puodą.
Mislyk tik, kas būt iš mūs, kad, virt užsigeidę,
Kas mums reik, nei šio, nei to nerastume sviete.
Tai jau kiauliškus reikėtų jovalus esti.

Ogi ką veiktumbim, kad kuočės, peršalę
smarkiai,
Užkakalės šiltos nerastumbim pasislėpti,
Bet nei žvėrys, ant laukų bėginėdami, vargtum?
Taigi nevenk, žmogau, kassyk, kad viralą verdi
Ar kad šildytis kytriai pas kakalį timsai,
Tam dėkavot, kurs ugnį tau ir šilumą davė.

Ale nepykit, kad aš jums, kaip puolasi šulcui,

Dargi daugiau, kas reik, trumpu žodžiu pasaky-
siu.

Tas ugnies skaistums, kursai mums žibina stubą
Ir, kad verdam ką, valgius iššutina puode
Ar žiemos čėse, kad reik, mums kakalį šildo,
Ta liepsna, klausykit tik, kad mes nedabojam,
Daug, ak, daug iškadų gal ūmai padaryti,
Taip kad jos smarkums, tamsoj pasikėlęs,
Ne tiktai mūsų būriškas sudegina šėtras,
Bet ir poniškus butus supleškina greitai.
Juk girdėjot, kaip dusyk puikiam Karaliaučiuj
Dėl raspustos ir sunkių griekų pasidarė.
Argi nematėte jau daug tokių nabagėlių,
Ubagais einančių, kuriuos sušutino liepsnos?
Tūls iš jų sau pats, be proto kakalį kurdams,
O kits, taukus spirgindams, susvilino namą.
O kiek sykių glūps ir nuopertas savavalninks,
Pypkį sau užsidegęs, tarp šiaudų nusibasto
Ir, žėlėk Dieve, taipo supleškina kiemą,
Kad iš viso tik vos gals tvoros pasiliekti.
Taip paskui toks neprietelius, iškadą padaręs
Ir nei koks baisus razbaininks, sviete nerimdams,
Jau pasislėpt ir šen, ir ten tik bėga, tik bėga.
Taigi dabar bylinėk su juom, taip ubagu tapęs.

Argi netyrėte, kaip mūsų mylimą Krizą

Pernai neprietelius Dočys susvilino visą?
Tas širdings žmogus, kaimynu mūsų bebūdams,
Kožną vis lietuviškai mylėdavo sėbrą.
Ypačiai ir labiaus šeimyną jis savo mielą,
Kaip save patį čėdydams, mylėt nepatingo.
Darbą nei vienam jisai n'uždėdavo sunkų,
O prisidirbus kiekvienam, kaip reik gaspadoriui,
Vis gardžiai keptus ir virtus duodavo kąšnius.
Tik dyvai klausyt, kad Lauras, mūs pakamorė,
Krizo kelnores ir kuknią pradeda garbint.
To žmogaus namelius Dočys kaip jau paminėjau,
Pypkį sau užsidegęs ir kirmyt nusibastęs,
Naktyj prieš gaidžius taipo supleškino pernai,
Kad iš namo jo vos kuolas viens pasiliko.

Ak, mano kaimynučiai, ak, širdingi broleliai!
Aš dėl Dievo jus meldžiu, n' užmirškite Krizo;
Ir kad jums jisai pasiklonios, ubagais eidams,
Ben nepadyvykit jam, jo pamatydami skrandą,
Ir kad jis Tėve mūs skaitys, nebarkite bėdžių,
Nes kas naktyj jam, žėlėk Dieve! pasidarė,
Tai mums per pietus kasdien dar gal nusiduoti,
Kad mes, kaip tūls vokietis, prastodami Dievą,
Šelmystes padaryt, klastuot ir vogt nesiliausim.

Taigi mokinkis, miels žmogau, čėsu pasirū-
pint,

Kaip žiemavojant tau reikės kasdien pasielgtis.
Šalant be šiltos stubos išbūt negalėsi,
O šaltos kuršolės srėbt ir siurbt nenorėsi.
Todėl tankiai tau reikės ugnies prasiskilti
Ir ąsuočių ant ugniavietės pastatyti.
Tik, minau, saugokis, kad, sau kakalį kurdams
Ir pasikepdams ką bei skanų viralą virdams,
Nei save patį, nei kitus draugus nepažeisi.
Juk girdėjai, kaip Dočys, ansai savavalninks,
Krizui negandas, vargus ir gėdą padarė.
Todėl nemiršėk kasdien į kaminą žvilgtert
Ir kytriai krapštyt, kad suodžių kas pasidarė.
O stuboj nevalia sukraut ant kakalio skiedras.
Šiukštu čia džiovint ar džiaut ben pagalį vieną.
Žinot juk visi, kokį mes urdelį turim,
Ir kaip vyriausybė tą ketina pakarti,
Kurs kaip kietsprandis šaltyšiaus žodį paniekins.
Bet ir tai negerai, kad, kartais ko pasigedęs,
Naktyj į tamsius kampus su žiburiu kopi
Ar ant vaikpalaikių, kaip tėvui reik, nedaboji.“

Pričkui taip šaltyšiškai būrus bemokinant,
Štai ant ūlyčios toksai pasidarė šūvis,
Kad ir žemė su visais daiktais padrebėjo,
O stuboj langai, naujai taisyti, sudrisko.
Kožnas, šūvį tą girdėdams, taip nusigando,

Kad apgaišę tuo keli po suolu nupuolė,
Bet kiti tarp jų, daugiau turėdami proto,
Iš stubos Plaučiūno tuo kūliais išsiritu
Irgi bekapanojant ant kiemo Duraką rado,
Nes Dočys, varnienos ėst permier užsigeidęs,
Bėdžiui tam glūpam lioduotą puloką davė,
Liepdams, kad jam tuo nušautų dvylika varnų.
Duraks, paikas vaiks, gaspadoriaus savo paklusęs,
Varnų mušt tuojaus, kiek reik, su puloku bėgo.
Štai ant kraiko jis, išvydęs didelę varną,
Šovė taip durnai, kad šaudams uždegė skūnę
Ir kaimynų tuo visas supleškino trobas;
Bet ir Duraką puloks perplyšdams pagadino.

Tokiai negandai, žėlėk Dieve, nusitikus,
Tuo pons amtsrots su tarnais visais pasirodė
Ir tyrinėdams klausė, kaip ugnis pasikėlus.
Štai kiekviens, širdingai verkdams irgi dūsau-
dams,

Dočio neprieteliaus ir varnų jo paminėjo.
Amtsrots su tarnais, kalbas girdėdami tokias,
Dyvijos didiai ir Dočį bardami spjaudė.
Bet dar to negana. Raspustą reik koravodint.
Todėl su lenciūgais jį drūtai surakino
Ir surakintą taip ant rogių nuvežė sūdyt.

Po penkių dienų daugums susirinko sūdžių

Ir daugybę liudininkų tuojaus suvadino.
Štai tuo Milkus ir Enskys su Bleberio žentu,
Lauras ir Laurienė, Jekė su Pakuliene
Liudyt ir ant Dočio skųst anksti nukeliavo.
Taipgi dabar visiems jau viežlybai susirinkus,
Dočį provninkai atvesdint urdelį davė.
Jis, didiai dūsaudams, provninkams pasirodė.
Ponai klausė jį, kaip sūdžioms reik tyrinėti,
Kad jie provą nor kožnam vertai padaryti;
O ir liudininkai visi, provon suvadinti,
Liudijo taip vertai, kad ponai liudymą gyre.
Bet Dočys, girdėkit tik, rankas įsiremęs,
Provninkams visiems nei gero nedavė žodžio.

„Kas jums rūp, – tarė jis, – jūs, provninkai
maloningi,

Kad, varnienos kartais aš išsikept užsigeidęs,
Varnų ben porelę sau pietums nusišauju?
Ar nepavelijo gaišint jas mūsų karalius?
Tarp lietuvninkų daug yr išdykusių būrų
Ir bernų daug yr, kurie tą niekina valgjį;
O man vis viensmiers, kad tik mėsos prisivalgau.
O jūs bėdžiui man kąsnelį tokį pavydit?
Ar negana, kad aš jums varnų nunešu kojas
Ir, kaip būrui reik, sugavęs dvylika žvirblių,
Galvas nusuktas kasmets jums duot nesistengiu?

Taigi ben irgi manęs ben kartą jau susimilkit,
Kad aš iš bėdos, gaivindams savo dūšę,
Varnų ben kelias išsikept kasmets nusišaudau.
Juk jūs, ponai, mus, būrus, jau taip nustekenot,
Kad paskiaus mums ėt reiks žiurkes irgi pelėdas.“

Pričkus su kitais šaltyšiais, Bleberio sėbrais,
Dyvijos didiai, dyvus girdėdami tokius.

„Ak, – tarė viens tarp jų, – toktu su mūsų gadyne,
Kad savavalninkai, drausmės n’atbodami ponų,
Sau ir artymui biednam iškadą padaro.

Ar negana pons amtsrots mus, kaip tėvs pamokin-
dams,

Draudęs yr su pūčkoms ant padvarių šaudyt?
O kiek syk kunigai, mišias laikydami, barė,
Kad mes ponams, kaip mums reik, klausyt nenorė-
jom.

Taigi dabar, žiūrėkit tik, kas mums pasidarė!

Ak, Dočy, Dočy! tu mūs klausyt nenorėjai,
Kad tave mes visi, viernai graudendami, barėm.

Rods, žėlėk Dieve, mūs viešpatys maloningi
Būrą, vis pinigų daugiau norėdami, lupa.

Kad Dočys porelę varnų kept nusišauja
Ar čerpėj nešvankią jų sau šutina mėsą,
Rods, negražu girdėt ir būrui didelė gėda,
Ale ką veiks žmogus, stokodams ir badu mirdams?

Dēl bēdos juk kartais daug dyvų nusiduoda.
Tik permier negerai, kad kuočės glūps savaval-
ninks,

Šaudydams durnai, kitiems supleškino namą.“

Taip visiems besiskundžiant, vakmistras atsi-
bastė

Ir šaltyšiams į Karaliaučių paliepė rengtis.

Tuo pilvots Kurpiūns, vyriausias jų pakamorė,

Vakmistrui pasikloniodams, kepurę nuvožė

Ir, kas tarnui reik, atlikt viernai pažadėjo.

Taip po tam jisai, suvadinęs dvylika šulcu,

Urdelį davė po penkių dienų pasirodyt.

Tuo jie visą Vyžlaukio sujudino valsčiu,

Taip kad iš visų pašalių susirinkę būrai

Nei koks skruzdėlynas visur kribždėti pagavo.

Rods, taip reikia padonams ponams savo paslūžyt

Ir atlikt viernai, kad juos jų spaudžia malonė.

„Ak, – tarė Lauras, viežlybus žodžius pasaky-
dams, –

Ak, katrul jau čėsas mūsų nelabs nusibastė!

Kožnas juk žioplys, vargdienių nugarą lupdams,

Savo malonę dar iškelt ir girt nesigėdi.

Kaspars (juk visi pažįstat Kasparą smarkų),

Tas nevidons baisus, vis poniškai pasipūtes,

Nei erškėtis koks nabagėlį gandina būrą;

O jo dumčius Daugkalba, toks jau balamūtas,
Rėkaudams vis nei gaidys savo skiauturę rodo.
Ak, kaip maž tokių, kurie, valdydami svieta,
Gailis savo žmonių, kaip reik, ir atmena Dievo.“

„Tu, – tarė Pričkus jam, – saugokis Kasparą
kibint

Ir tylėk, kad dumčius jo tau muša per ausį.
Dumplės yr naudingas daikts į kaminą pūsti,
Bet prieš vėjus pūst dar jos niekad os nederėjo
Ir debesių greitų žingsnius stabdyt negalėjo.
O ar gal ereliui žvirblis glūps prisilygint,
Ar bloga varlė prieš liūtą didelį stengtis?
Taigi dabokis su ponu pasipūtusiu šūtyt,
Ir laikyk savo snukį, kad kalboj nepariktų.“

Tuos žodžius visiems gi begirdint ištarė Prič-
kus

Ir, į kailinius išverstus tuojaus įsinėręs,
Amtsroto javelius iškultus į Karaliaučių
Su kitais viernais šaltyšiais nuvežė greitai.
Bet ir vakmistrui pons amtsrots buvo paliepęs,
Kad ir jis su Pričkum ant pinigų padabotų.
Nes to amtsroto šykštumas buvo be soties,
Ir kad kartais jis vargdieniui duodavo graši,
Tai tuo tris naktis dėl to miegot negalėjo,
O išaušus jau, taip daugel ašarų verkė,

Kad jo slūginės ir bernai visi nusigando.
Tarnas jo šlapjurgis su merga Susukate
Sako, kad jisai dėl to taip ubago baidos,
Kad jam naktį apmauduot ir verkt nereikėtų,
Nes jam šilings duots sapne kaip grieks pasirodo
Ir tamsoj vis ik išauštant gandiną bėdžių.
Bet dumčiuks jo, kurs kasdien jam patalą kloja
Ir kasnaks, kad kožnas jau sau miegt išigūžtęs,
Skarbus sergėt tur, penkias liktis užsidegęs,
Sako, kad jo pons daugysk, didiai nusigandęs
Irgi drebėdams, prieš gaidžius iš patalo šoka,
Nes prieš gaidgystę vis jam bilduks pasirodo
Ir jo skrynią su skarbais į kaminą velka.
Todėl jis kasryts, kad jau vėl užteka saulė,
Klūpodams kaip tikras nars pas atdarą skrynią,
Už išlaikymą skarbų Tėve mūs pasiskaito.

Todėl irgi dabar šaltyšiams į Karaliaučių
Dergiant su karališkais grūdais nukelivus,
Verkė jis kasdien ir naktį rimt negalėjo.
Kartais keikė taip, kad jo vaikai nusigando,
O vėl kartais, iš knygelių poterius imdams
Irgi dūšaudams pas knygas, aukštyn pažiūrėjo.
Taipgi bevargstant jam ir gėdiškai bedejuojant,
Štai viens jo tarnų pargrižęs jam pasirodė
Ir pasikloniodams, kaip tarnui reik pasikloniot,

Jam kupčelninko Mikolo gromatą davė.
Amtsrotui laiškus atplėšiant irgi beskaitant,
Štai ir Pričkus, jau parčiuožęs iš Karaliaučiaus,
Ale dūsaudams ir liguostas jam pasirodė;
Nes jau žilas buvo žmogus ir sirgdavo tankiai.
Amtsrots, tris žakus naujų skarbų pamatydamas,
Vėl atsigavo ir sunkiai dūsauti paliovė.
Bet kaip jo tarnai, kiek yr, surokuoti pagavo,
Štai kokia nečėstis! šilingo pasigedo.
Amtsrots dėl iškados tos taip nusigando,
Kad per visą naktį vėl miegot negalėjo,
O išaušus jau, taip sumušdino Pričkų,
Kad, vos tris dienas sulaukęs, numirė bėdžius.
Bet ir vakmistrui taip smarkiai mušė per ausį,
Kad ir jis penkias dienas ant patalo sirgo;
O būrus visus, kurie jo pardavė grūdus,
Liepė todėl pliekt, kad jie pasivėlinę buvo
Ir tiek rūpesčių sunkių jam buvo padarę.
Tai, broleliai! tai visa šio svieto malonė!
Tiek nusipelnom, kad viernai atliekame slūžbą.
Juk jau, kas tik nor, tas būrišką nabagėlį
Stumdo šen ir ten nei kokį šunį nevertą.

„Tič, - tarė Selmas, - ne per daug dėl to
nusiminkim!

Juk be Dievo sviete nieks negal nusiduoti.

Ponai žemės šios negal be jo ponavoti,
O mes, būrai, vėl be jo negalime vargti.
Kožnas tur, kaip Dievs jam skyręs yr, pasikakint.
Tas, kurs užgimdams aukštai kaip pons atsisėdo,
Mislyt tur, kad jį tenai miels Dievs pasodino;
O tasai, kurs užgimdams būru prasidėjo,
Gėdėtis vyželių būriškų neprivalo,
Kad tik viežlybai, kaip reik, atliekt savo darbus
Ir labiaus, kad jis širdingai bijosi Dievo.

Tu, savavalninke didpilvi, vis pasišiaušęs
Ir, nei žaibas koks žaibuodams, gandini būrą,
Ar tu ne taip jau kaip bėdžius toks, prasidėjai,
Ir moma taip tau, kaip jam, pasturgalį šluostė?
Kas tau liepė vargdienį nuliūdusį spardyt
Ir pasidžiaugt dėl to, kad jis vaitoja dejuodams?
Dievs ant sosto prakilnaus tau paliepė sėstis
Ir piktus koravot bei baust tau įdavė šoblę;
Bet teisiuosius kirst ir durt tau nedavė valią.
Taigi dabokis, aštrų kardą savo pakeldams,
Kad n'įžeistumei tau klausantį nabagėlį.
Ale matau, kad tu, tyčioms akis užsimerkęs,
Vieryt jau bijais, kad Dievs visur tave mato
Ir kad kartą jis atdengs tavo visą raspustą.
Tič tik, ik sūdžia šio svieta tau pasirodys
Ir ponus taip, kaip ir mus, sūdup suvadinęs,

Algą kiekvienam, kaip pelnęs yr, sudavadys.

O jūs, vargdienėliai, jūs, vyžoti nabagai!
Jūs, baudžiauninkai, bernai ir kaimenių kerdžiai!
Ir kas dar daugiau yr stenančių nabagėlių,
Ramdykit ben ašaras irgi paliaukite verkę!
Žinom juk visi, kas pernai mums pasidarė,
Kaip, žėlėk Dieve, pons amtsrots mūsų naba-
šninks,

Numirdams nuoglai, mums raudą didę padarė.
Ak, pon amtsrot! ak, dėl ko mums numirei pernai?
Žinot juk, kaip mes, per daug raudodami bėdžiai,
Ak, žėlėk Dieve, baisingą sukata gavom,
O daugums, užkimęs jau, kalbėt negalėjo.
Ogi dabar, kad vėl iš naujo verkt nesiliausim
Ir ilgiaus nesvietiškai vaitodami kauksim,
Tur mūs akys iškirmyt, ir kūns nusidovyt.
O kas bus paskui, kad jau gyvent nederėsime
Irgi karaliui, kas mums reik, atlikt negalėsime?
Ūkius mums atims ir nešt lieps ubagų krepšą.
Taigi nešūtykim, kad ponai skiauturę rodo
Ir, velnių vardus kasdien rokuodami, keikia.
Dievs kiekvieną kartą ras, kaip yr pažadėjęs,
Ir kožnam atlygins, kaip jis yr nusipelnęs.

Jaugi gana šiamsyk vaitojus irgi dejavus!

Skirkimės irgi namo, tiesiog vandruot n' užsimirškim.

Tik girdėkit, kaip ant mūs jau barasi moters,
O vaikai ant ūlyčių bėginėdami klykia.
Jaučiai su arkliais ir karvės pašaro stena,
O paršingos kiaulės bei išalkusios avys
Su kitais daiktais, į mus žiūrėdami, verkia.
Jau pargrįžtam jus gaivint; ben meldžiami laukit;
Gausit, kas jums reik, ir šiandien dar prisiėsit.
Žinom juk, kaip reik bandelę mylimą sotint
Ir kiek sykių ją per dieną reikia pagirdyt.“

„Rods, – tarė Lauras, – rods, taip reik gyvent
gaspadoriams,

Kad jie nor gyvent kytriai ir pilnavot ūkius.
Vokiečiai lietuvninką per drimelį laiko,
O prancūzpalaikiai, į jį žiūrėdami, šypsos.
Šypsos, rods, o tik mūsų šauną garbina duoną
Ir dešras rūkytas su pasimėgimu valgo.
O štai jau lašinių lietuviškų prisiėdę
Ir mūs alų su gvoltu jau visą sugėrę,
Viežlybus lietuvninkus išpeikt nesigėdi.
Tu, prancūziškas žiopoly, su šveisteriu storu
Ir kas dar daugiau susibastėt Lietuvą vargint,
Kas jums liepė mus ir žmones mūsų paniekint?
Ar negalėjot ten pasilikti, kur jus nuperėjo

Ir varles bei rupuižes jus  st pamokino?“

„Ai, – tarė Selmas, – tu per daug pasakai
prancūzams.

Juk žinai, kiekviens žioplys tur savo davadą.
Mes, lietuvninkai, barščius ir šiupinį skanų
Su lašiniais gardžiais išvirtus girdami valgom;
Ir šulnų dešrų, lietuviškai padarytų,
Dar, kad turim tik, nei šiaip, nei taip nenugrisom;
Ne! nenugrisom dar, bet vis daugiau užsigei-
džiam.

Kad pranc zpalaikis, riebių varlių prisiedęs,
O lietuvninks, žirnių bei lašinių prisivalgęs,
Kaip krikščionims reik, dosningo n’atmena Dievo,
Tai taip viens, kaip kits neverts, kad plutą
nukąstų.

Žalis su dvyliu, su margiu irgi su palšiu
Yna, kad nor  st, šiaudų pamatydami k lį;
O kad iš tikros širdies jiems primeti pluoštą,
Tuo su liežuviu jį krimst į gomurį traukia
Ir savo šiaudus, vis į mus žiūrėdami, braškin.
Ak, kad jie lietuviškai kalbėti galėtų,
Dar uę dovaną tą stalde didiai d kavotų.
Vasarą, rods, kita, kad pievų žydi žolel s,
Ir kad koęnas daikts, lauke savo pašarą krims-
dams,

Su pasimėgimu valgo ir linksmi šokinėja.
Bet kad rudenis ir žiema jau pradeda rūstaut,
Ir visi daiktai, baisybių tų nusigandę,
Slepias ir pasislėpę graužia savo zopostą,
Tai jau ne miera ką skirstyt ar pasisavint,
Bet užger reik pr'imt, kaip duoda Dievs padaly-
dams.

Žinom juk ir jau daug syk ištirdami matėm,
Kaip gyvi daiktai, kad šaltis jau pasipurtin,
Slapos ir, pilvus skūpai maitindami, kramto.
Varlės su žuvimis, vėžiai su savo vėžyčiais
Ir kas dar daugiau po ledu gyvendami snaudžia
Ar kas giriose, sumišai bėginėdami, vargsta,
Vislab, rods, žiemos čėse savo pašarą randa,
Nes dosningas Dievs kiekvieną žino pasotint;
Ale su pilnoms saujoms mus vis šert nežadėjo.
Taigi nereik tuojaus nusimint, kad mūsų zopostas
Ant laukų menks rodos ar pasimažina greitai.

Juk ne pirmas mets, kaip mes gyvendami
vargstam,

Irgi ne pirmas sykis jau, kaip šiupinį verdam.
Daug išleidom jau skūpų pavasario čėsų,
O kiek vasarų bei visokių rudenių matėm!
Klauskit tik senuosius, jūs, glūpieji bebarzdžiai,
Ir girdėkit, ką jie jums pasakys prisivargę.

Jūs, vaikai glūpi, dar svieta šį nepažištat,
Bet nei žindyti paršiukai vis šokinėjat.
Dar ir jums ateis vargingos jūsų dieneles,
Kad pamaži, lėles ir žirgus savo pametę,
Iš bėdos pelnytis ką nusitversite darbus.

Mes, surukę diedai, mes gi, kuproti nabagai,
Mes taip jau, kaip jūs, ant ūlyčių šokinėjom
Ir taip jau, kaip jūs, savo jauną vasarą šventėm.
Ar tikėjomės, sulaukę rudenį kumpą,
Taip ūmai nusidovyt irgi pablogt taip greitai?
Ak, kaip veikia žmogiškos nudyla dieneles!
Kožnas viens žmogus, taip pons, kaip būrs, prasi-
dėdams

Ir vargingai užgimdams, tik pumpurą rodo,
Ik po tam tikrai, kaip dūšiai reik, prisižindęs,
Auga be rūpesčių, kasdien iš pumpuro kopdams.
Ale su viena diena žiedelis dar nesirodo,
Bet reik daug dienų, ik pumpurs jo prasilukštin
Ir savo paslėptą grožybę visą parodo.
O vei, silpnas daikts vos vos žydėti pradėjo,
Štai jau ir vargai tuojaus jį pradeda stumdyt.
Žinom juk visi, kaip mums, biedniems, pasidarė,
Kaip mes, vaikesčiais glūpais dar būdami, žaidėm.
Ak, kur dingot, ak, jūs jaunos mūsų dieneles!
Rudenis ir žiema grožybės jūsų sudarkė,

O mums, diedams, jau vainiką žilą nupynė.
Vei, broleliai, seną vėl nulydėjom metą
Ir visokius jo vargus taip jau nulydėjom.
Ką mums naujas mets ir vėl atkopardama saulė,
Kad mus sviete Dievs laikys, toliaus sudavadys,
Dar ikšiol nenumanom ir žinoti negalim.

Ant laukai šalti, kurių mes nugarą minkštą
Vasarą režėm ir grūdelius bėginėdami barstėm,
Dar su ledais ir su pusnynais miegt užsikloję
Irgi nerodo, ką mums Dievs dosnings pažadėjęs
Ir surokavęs yr, kaip mes dar sviete nebuvom.
Bet pamatysim, kad jau vėl su padėjimu Dievo
Vasara rodysis, ir mes vėl šilumą jausim.
Čėso reik, to čėso tik kantriai palūkėkim
Ir, ik dirvos vėl ką duos, palūkėt nepailskim.

O tu, miels Dieve! tu, dangiškas geradėji!
Tu pirm amžių, kaip mes dar dūmot negalėjom,
Jau išmislijai, kaip kartą mes prasidėsim
Ir ko mums reikės, kad šviesą šią pamatysim.
Tu mums sąnarius ir ūmus visus dovanojai
Ir sudavadijai kiekvieną reikalą mūsų.
Tu dienas verksmų bei džiaugsmų mūsų paskyrei
Irgi nulėmei jau kožnam ilgumą dienelių.
Štai vėl čėsai senojo pasibaigusio meto
Ir visokios priespaudos su tavo pagalba

Jau nusidovijo, bédžius mus raudinę tankiai.

Ak, niekingi jūs džiaugsmai šiltos vasarélès!
Jūs, žolelès blizgančios su savo grožybėms!
O ir jūs, paukšteliai su saldžiais alasėliais!
Ar kas dar daugiau pas mus savo vasarą šventèt,
Jūs neprivalèt rūpintis, pas mus atsilanķę,
Kaip maitinsitės ar kur šėtras savo sutversit,
Ir nei art, nei sėt, nei ką suvalyt neprivalèt,
Nes jums Dievs taip dovytis ir dirbt nepaskyrė,
Bet be rūpesčių jus išlaikyt pažadėjo.
Mes, griešni siratos, mes, biedni nabagėliai
Rods, valnybės jūsiškos pasidžiaugti negalim.
Išgi mažų dienų mus skaudžios vargina bėdos
Ir iki mirštant mūčyt mūsų dūšias nesiliauja.
Taip, kaip žinom, ir jau vėl pasibaigusį metą
Tuo po Velykų, maisto dėl, triūsiniėti pradėjom
Ir daug prakaito, per visą vasarą mielą
Dirbdami, nuo karštų veidelių mūsų nušluostėm,
Ik zopostėliui ką susirinkom ir pakavojom.

Taipgi dabar jau rudenį su svodboms nuly-
dėję

Ir kaimyniškai bei viežlybai pasidžiaugę,
Rūpinkimės zopostą dar pasilikusį čėdyt
Ir, kad ką gardžiai pasikepsim ar išsivirsim,
Vis rytojaus ir kitų dienų paminėkim,

Nesa dar ilgs pažygy, iki vėl vasarėlę sulauksim
Ir šviežius valgius, į puodus kraudami, virsim.
Nugi, dabar vėl skirkimės ir su padėjimu Dievo
Skubinkimės savo padarynes pamaži pasiprovyt,
Nes saulelė vėl pusnynus pradeda gandint,
Ir jau vieversiai, linksmai lakstydami, čypsi.
Vei, vasarėlė jau pamaži prisiartina miela
Ir, kas mūsų zopostams reiks, vėl žada parūpint.

Bet be tavęs, tu dangišskasis mūsų tėtuti,
Nieks negal mums tekt, ką miela vasara žada.
Ką mums mačys priprovos, ką mūsų trūseliai
Ar kad, sėtuves ir naujus noragus nusipirkę,
Art išsitrauksim ir grūdelius, kaip reik, pasisėsime?
Vislab bus niekai, ką veiksime argi pradėsime,
Kad žegnojanti rankelė tavo negelbės.
Tu mus išlaikei per visą prašokusį metą,
Tu dar ir toliau mus išlaikyti galėsi.
Ką mums vasara duos, mes, rods, numanyti negalim,
Bet tu jau žinai, kiek mums reikės, surokavęs.
Mes, glūpi daiktai, n'išmanom tavo davą;
Ir tavo mislys neigi bedugniai mums pasirodo,
Kad mes kartais per giliai pasidrašinę žiūrime.
Taigi, tėtuti, toliau už kožną reikalą mūsų
Rūpink tėviškai, kad vėl jau vasara rasis,
Ir mes, vėlei ant laukų trūsindami, vargsime.“

FRAGMENTAS

Bet ir viežlybi krikščionys dar nepaliovė.
Dievui būk garbė! dar yr tokių gaspadorių;
Ir dar tėvų yr, kurie, mylėdami Dievą,
Patys ne tiktai, kaip reik, vertai pasielgia,
Bet ir savo namus kaip tėvai mandagiai valdo.
Selmas, ak, ansai vertai pagirtinas Selmas,
Būras, rods, ne pons, ale mandagus būras.
Jo troba taip jau prasta kaip kito būruko.
Valgis jo kasdien tik menks ir menk nudarytas;
Skinkį jis gardžiai ar šaltą vandenį geria;
O jo rūbas tik prastai pasiūti trinyčiai
Ar žiemos čėse didiai nudilusi skranda.
Bet jis ne šykštuodams taip menkai pasielgia;
Bet kad vyriausybei, kas jai reik, atitesėtu
Ir, kas šiuilei bei bažnyčiai puolasi, duotu.
Žinot juk visi, kokie mus sunkina čėsai,
Ir kaip barščiai vos bei plutos mums pasiliko.
Ar negerai, kad Selmas kaip naudings gaspado-
rius
Rūpindams kokią mašnelę moka paslėpti?
Jukgi nereik visiems zopostą visą parodyt
Ar visiems pasakyt, kas čia bei ten pakavota.

Selmo namus, kad kartais juos lankyt užsi-
geisi,

Lygei kaip bažnyčią kokią rasi rėdytus.
Stalas jo nei švents altorius tau pasirodys,
Ant kurio knygelės šventos guli padėtos;
Kad jis pats ar jo gražiai mokinti vaikeliai,
Daug prisidirbę bei visur viernai triūsineję,
Tuo su giesmėmis saldžioms linksmam pasi-
džiaugtų
Ir vargus šio amžio sau lengvus padarytų.

ŽODYNĖLIS

abažas (sl.) – pulkas, būrys, kariuomenė.

adpentai (sl.) – adventai.

akselis (germ.) – kapoja; kapoti šiaudai gyvuliams šerti.

alasar (sl.) – balsas.

Albas – tikrinis vyro vardas – Albertas.

almonas (germ.) – dvariškis, pieno nuomininkas, pienininkas.

amtmonas (germ.) – valdininkas, valstybinių dvarų nuomininkas.

amtsrotas (germ.) – viršininkas, valdžios patarėjas.

andai – aną dieną, neseniai.

Ansas – tikrinis vyro vardas (vok. Hans).

ant – antai.

apbranyti (sl.) – apdraskyti, apiplėšti.

apgaišti – apalpti.

apjuokas – išjuokimas, pajuokimas, pašaipas.

apmauduoti – rūpintis, graužtis, turėti apmaudą.

Astė – tikrinis moters vardas – Estera.

ąsuočius – ąsotis.

ašmas – aštuntas.

atkopti – čia: vėl kilti aukštyn (apie saulę).

atpenč – atgal, vėl.

atrašas – atrašymas, atsakymas raštu.

atsidvėsti – atsikvėpti, atsidusti.

atstanka (sl.) – liekana.

atstoti – čia: skirtis, palikti.

attesėti – atlikti, išpildyti.

aukuoti – supti, liūliuoti, linguoti ant rankų (aukūnių – alkūnių).

auster (germ.) – austrė (zool. *Ostrea edulis*).

ba – taip, tikrai, beje.

bais – baisiai.

baltikis – toks grybas (bot. *Lactarius subdulcis*).

bažmas – daugybė, būrys.

bebukšvis (germ.) – bekelnis.

bekėrė (germ.) – kepėjas.

ben – bent.

Bendikšas – tikrinis vyro vardas – Benediktas.

Bergė – tikrinis moters vardas – Brigita.

beveikiai – veikiai, greitai, tuojau.

bezliepyčia (sl.) – nenaudėlis, niekam tikęs žmogus ar šiaip kas.

baurestis – suskretėlis, nešvarėlis, bjaurybė.

bildukas – vaiduoklis, pabalda, kipšiukas.

- bindokas* (germ.) – tam tikras kirvis rąstams tašyti.
- bingęs* (veiksm. *bingti*) – gerai nušertas; įsiganęs (arklys ar jautis).
- Bleberis* – tikrinis vyro vardas, padarytas iš *bleberis* (germ.) – plepys, niektauza.
- blėkas* (sl.) – paprastai *blėkai* – viduriai, žarnos, valgis iš supjaustyto žarnų.
- Blėkius* – tikrinis vyro vardas – kurs mėgsta blėkus.
- bobausis* – toks grybas (bot. *Helbella*).
- bostras* (sl.) – pavainikis; šiaip jau paniekos vardas.
- brangvynas* (germ.) – degtinė.
- branyti* (sl.) – plėšti, drąskyti; išdykauti.
- brantai* (germ.) – piktžolės, kurios vyniojasi apie linus ar dobilus ir juos sutraukia.
- budavonė* (sl.) – trobesys, pastatas.
- budė* – galastuvas arba galastuvo makštis vandeniui laikyti.
- buksvos* (germ.) – kelnės.
- būras* (germ.) – valstietis, sodietis.
- būrka* (germ.) – valstietė, sodietė.
- Bužas* – tikrinis vyro vardas.

*cim**bol**ai* (sl.) – tam tikras styginis muzikos instrumentas; arfa.

*č**er**auti* (sl.) – valgyti ir gerti; eikvoti.

*č**er**pė* (sl.) – čia: molinis puodas.

*č**es**niš* (sl.) – vaisės, pokylis.

*č**es**tavojimas* (sl.) – vaišinimas.

*č**es**tavoti* (sl.) – vaišinti.

*č**ie**kiuoti* (sl.) – paženklinti, pažymėti.

*č**y**tas* (sl.) – trobos galinės sienos viršus (tarp stogo pusių), paprastai užaltas lentomis ir turįs trikampio pavidalą.

*č**y**žė* (sl.) – mokesčiai, nuoma, duoklė (daugiausia dvarui).

*dabin**ė**jimas* – papuošalas, pagražinimas.

*dabin**ė**ti* – puošti, gražinti.

*dag**u**tas* – derva, degutas.

*Dak**ė*** – tikrinis moters vardas.

*damb**re**lis* (sl.) – muzikos instrumentas, laikomas prie lūpų ir pučiant pirštu skambinamas.

*dark**y**ti* – gadinti; niekinti, plūsti.

*Daug**ka**lba* – tikrinis vyro vardas.

*daug**s**inti* – dauginti, didinti.

*dav**a**das* (sl.) – tvarka, būdas, maniera.

- debessylas* (sl.) - tam tikras augalas, tarpažolė
(bot. *Inula*).
- deivė* - čia: šmėkla, vaiduoklis.
- delmonas* (sl.) - kišenė.
- demblys* - iš šiaudų (ar liepos lunkų) nupintas patiesalas, užtiesalas.
- destis* - dedasi, atsitinka.
- dievstalis* - altorius.
- Didgalvis* - šuns vardas.
- Didvyžis* - pavardė.
- Diksas* - tikrinis vyro vardas.
- ding* - veiksm. *dingėti*, rodytis, atrodyti; nujausti.
- dingoti* - manyti, galvoti.
- Dočys* - tikrinis vyro vardas.
- doleris* - piniginis vienetas, lenkų *talar* iš vok.
Thaler, 90 kapeikų muštinis pinigas.
- dovyti* (sl.) - kankinti, kamuoti.
- draugala* - draugė, dažniau paniekinančia prasme.
- drausmė* - čia: draudimas.
- drimelis* (germ.) - liurbis, paikius.
- drogai* (germ.) - neštuvai.
- drožti* - čia: mušti, suduoti.
- drumstyti* - drumsti.
- drūtas* - stiprus, tvirtas, sveikas, kietas.
- drūtuma* - čia: jėga, sveikata.

dūkis – dūkimas, šėlimas.

dumčius (sl.) – patarėjas, aukštas valdininkas, prievaizdas.

Durakas – tikrinis vyro vardas iš lenkų *durak* – kvailys.

dužas (sl.) – storas, išsipūtęs.

dvylis – juodas arba tamsiai žalias jautis, bulius.

edelmonas (germ.) – bajoras, didžiūnas, aukštos kilmės žmogus.

Enskys – tikrinis vyro vardas iš vok. *Hänschen*.

ėdesis – pašaras, valgis.

gaidau – šauksm. nuo *gaidus* (?) – mielasis, geidžiamasis.

gaidel – mieloji; jungtinas su *gaidau*.

gaidūs – mieliniai (žr. *gaidau*).

gailės – toks augalas (bot. *Ledum palustre*).

galgės (germ.) – kartuvės.

gandinti – gąsdinti, bauginti.

gaspada (sl.) – butas, nakvynė; ūkis.

gėdiškas – negarbingas, begėdiškas.

gyrpelnys – pagyrūnas, garbėtroška.

gyvata – čia: pragyvenimas.

globoti – čia: apkabinti.

gloda – stoka, nebuvimas; galas, prapultis.

glūpas (sl.) – kvailas, paikas.

glūpintelis – visai kvailas.

glūpokas – gerokai kvailas.

glūpumas – kvailumas, paikumas.

grečnas (sl.) – didelis, žymus, geras, tinkamas, šaunus.

Gryta – tikrinis moters vardas – Margarita.

grižtė – išbruktų ir iššukuotų linų susukta sauja (taip pat pakulų).

gručė (sl.) – kruštienė, kruštiniai.

grumzti – grasinti.

grūzdas – toks grybas (bot. *Lacatrius piperatus*).

guinioti – gainioti.

gumbas – čia: įvairūs vidurių skausmai, diegliai.

gurkščioti – čia: taip godžiai ko nors geisti, kad burnoje daug seilių atsiranda.

įdrožti – čia: užduoti, apmušti.

Ilzbe – tikrinis moteris vardas – Elzbieta.

įmanyti – galėti, įstengti, pajėgti.

įmurti – įšilti, suprakaituoti, įmirkti.

yna – esam. l. 3 asmuo (kitos formos nežinomos) – mykia (apie galvijus).

įplėšti – čia: įkąsti.

įsigūžti – šiltai, patogiai įsitaisyti, lindėti.

- įsinerti* – čia: į ką nors įsiauti ar įsivilkti.
- iščėrauti* (sl.) – suvalgyti, suėsti; išleisti, išeikvoti.
- išdarkyti* – čia: apšmeižti, iškeikti, išplūsti.
- išdykėlis* – čia: išdidėlis, pasileidėlis.
- išdykti* – čia: pasileisti, išdidžiam tapti.
- išgaidrinti* – padaryti giedrą.
- išgaišinti* – išnaikinti.
- iškaršti* – čia: linus iššukuoti.
- iškirmyti* – čia: akims nuo didelio verksmo išvarvėti.
- išklėstyti* – išplakti, išlupti.
- iškopti* – čia: išimti, išvalyti.
- išpantyti* (germ.) – turtą paimti užstatan, aprašyti.
- išpjudyti* – čia: nusižengti, nusikalsti, nusidėti.
- išpliopti* – išbliauti, išrėkti.
- išsigvildyti* – išsilukštenti.
- išsimanyti* – suprasti, išmanyti.
- įsitėmyti* (sl.) – įsižiūrėti, įsidėti į galvą.
- įvaisinti* – auginti: įveisti; rūpintis, kad vestų vaisių.
- įžarstyti* – kurstyti ugnį; kaitinti.
- jautakis* – toks grybas (bot. *Lactarius volemus*).
- jėgėrė* (germ.) – medžiotojas.
- Jėkė* – tikrinis moters vardas – Jokimė.

juka (sl.) – sriuba iš kraujo.

jumprova (germ.) – panelė.

kabiar (germ.) – kaviaras, ikra.

Kairiukas – pavardė.

kakalys (germ.) – krosnis.

kamėdigė (germ.) – komedija.

kapė (germ.) – kava.

karbačius (sl.) – botagas su pintu, oda aptrauktu
botkačiu.

karna – liepos medžio luobas, lunkas.

kartupelė (germ.) – bulvė.

katrul – į kur, į kurią pusę.

kedelatis (germ.) – viršutinis moterų drabužis,
švarkas.

keikestis – keiksmas.

kelmutis – toks grybas (bot. *Armilaria mellea*).

kelnorė (germ.) – rūsys.

keras – kelmas, stuobrys.

kerplėša – iš šaknų išverstas medis.

keršis – juodo ir balto plauko jautis.

ketvirtis – čia: saikas javams seikėti, maždaug
ketvirta dalis pūro.

kėžas (germ.) – sūris.

kiaulstaldis – kiaulių tvartas.

kiaušė – galvos kiaušas.

kiemas – čia: kaimas, ūkis, kiemas.

kiykas (sl.) – moterų galvos papuošalas, gaubtuvas.

kirmyti – čia: tinginiauti, miegoti.

klapas (sl.) – vaikinys, berniokas; bernas; draugas.

klapata (sl.) – vargas, rūpestis.

klapčius (sl.) – pasiuntinys, tarnas.

klastuoti – apgaudinėti, daryti klastas.

klestinti – blaškyti, judinti.

Klišis – tikrinis vyro vardas iš bendrinio – kreivakojis, raišas.

klojimas – čia: ant grendymo kulti pakloti javai.

klumokas (sl.) – maišelis, elgetos krepšys.

klobotas (sl.) – viršutinis moterų drabužis, liemenė.

Koinas – Kainas.

koktu – nejauku, bjauru; kaip.

kopinėti – laipioti, lipti: *bites kopinėti* – imt medų.

kopti – kuopti, valyti, mėžti (pvz., tvartą).

koravodinti (sl.) – lupti, nubausti, nubausti.

koravoti (sl.) – bausti.

koštvės – alus; alaus darymo šventė.

kragas (germ.) – ąsotis; geriamasis indas.

kraikas – kraigas.

krapelis (germ.) – pyragas.

krapinėti – smulkiais žingsniais vaikščioti.

kražukas – nuo kragas – puodukas.

krygė (germ.) – karas.

krivūlė – kumpa seniūno lazda, kurią siunčiant
nuo kaimyno pas kaimyną būdavo sušaukiamas
kaimo susirinkimas; čia: pats susirinkimas.

Krizas – tikrinis vyro vardas – Kristijonas.

kromas (sl.) – smulkios prekės; smulkių prekių
krautuvėlė; keliaujančio prekijo prekių nešulys.

kromininkas (sl.) – pauparis, smulkmenų prekiau-
tojas.

krosyti (sl.) – dažyti.

krunėti – kosėti.

kruštinė – kruštienė, grūstiniai.

Kubas – tikrinis vyro vardas – Jokūbas.

kučius – pagalys, kuoka, brūklys.

kuklys – (miltų) kukulis.

kulbokas (sl.) – jungas, į kurį įkišamas jaučio
sprandas.

kumpsoti – riogsoti, tūnoti sukumpusiam.

kuočės – iš *kuo čėsu* – kartą; kada nors.

kuopti – kaupti, prižiūrėti.

kupčelninkas (sl.) – prekiautojas, pirklys.

Kurpiūnas – pavardė.

kuršolė (germ.) – mutinys, šaltibarščiai iš rūgštynių, raudonųjų burokų lapų, rūgščios grietinės ir acto.

kusinti (sl.) – kurstyti, siundyti.

labas – geras.

lakta – kartelė, ant kurios vištos tupi.

latgalis (germ.) – lotos galas; lota – kartis skersai gegnių, prie kurios pritvirtinama stogo medžiaga.

laukis – jautis su balta dėme kaktoje ir ant nosies.

legerė (germ.) – šaukštas; mažas indelis.

lekiuoti – lekuoti, greitai, uždusus kvėpuoti (paprastai apie šunį).

lepti – *lepusi nosis* – išlepti.

liaupsinti (germ.) – garbinti, šlovinti.

liepinė – iš liepos medžio padarytas indas.

liesininkas (sl.) – eigulys, girininkas.

liguostas – liguistas.

liktis (germ.) – žvakė.

lioduoti (germ.) – užtaisyti (šautuvą); krauti.

liūbyti (sl.) – mėgti.

Lyzė – tikrinis moters vardas – Luiza.

lošti – išdykauti, dūkti, žaisti.

luinas - be ragu (apie aviną).

luobas - medžio žievė.

lūkurti - laukti, lūkuriuoti.

lumper - toks žaidimas kortomis.

mackas - mažas.

mackiurnikas - labai mažas, mažytis.

madaras - blogas darbas, terliojimas.

madaruoti - niekus, nenaudingą darbą dirbti.

Magužė - tikrinis moters vardas.

makaluoti - čia: suktis, bėginėti.

maldyti - melsti, prašyti.

malkas - gurkšnis, maukas.

mandagus - padorus; tinkamas, geras (ir apie daiktus).

marginė - margas moterų drabužis (sijonas).

marškonis - lininis audeklas.

mašna (sl.) - maišelis, piniginė.

Merčius, Merčiuukas - tikrinis vyro vardas - Martynas.

mezliava - mokestis, duoklė.

Milkus - tikrinis vyro vardas.

minau - liepiamoji nuos. - žiūrėk, minėk.

miršėti - pamiršti.

moma - mama.

mostyti (sl.) – tepalais tepti.

motė – žmona.

mučė (germ.) – kepurė.

mūdrauti – krutėti, būti smagiam, linksmam.

mūdrus – gyvas, judrus, smagus.

murgas – margas (žemės matas, lygus maždaug
pusei ha).

naras (germ.) – kvailys.

narsas – pyktis, siautulys.

naujmetis – Naujieji metai.

naujokas – čia: naujas gyventojas.

nederingas – netinkamas.

neganda – nelaimė.

negelys (germ.) – medinė vinis; čia: akėtvirbalis.

nelabas – piktas, negeras.

nenaudas – nenaudėlis.

nesandora – nesutarimas, ginčas.

nešvankėlis – bjaurus, nepadorus, grasus žmogus.

nešvankus – bjaurus, grasus, šlykštus.

nevidonas – nenaudėlis, bjaurybė.

neviežlybai (sl.) – negarbingai, netinkamai.

niūkimas – triukšmas.

nudaryti – viralą su taikais paruošti, uždaryti.

nudovyti (sl.) – užkamuoti, užkankinti.

nugaminti – įtaisyti, parūpinti.
nugauti – apgauti.
nukviesti – pakviesti.
nuoglai (sl.) – staiga.
nuopertas – akiplėšiškas, atkaklus, atgrasus.
nuperėti – išperėti.
nupliekti – mušti, aplupti.
nusidyvyti (sl.) – nusistebėti.
nusidovyti (sl.) – nusikankinti, sunykti.
nusiduoti – atsitikti.
nusigėdėti – gėdytis.
nusikakinti – nuvykti, pasiekti.
nusišaudyti – sau ką nors nusišauti.
nustekenti – nukankinti, nuvarginti, iščiulpti.
nusitikti – įvykti, atsitikti.
nusivirti – sau ką nors išsivirti.

Obrys – tikrinis vyro vardas – Abraomas.

orė – arimas.

ošinti – daryti, kad oštų.

ožkatė – ožkaitė.

padaboti (sl.) – pastebėti, atkreipti dėmesį.

padarynės – padargai, rakandai.

paderėti – tikti; čia: gražiai mokėti.

padonas (sl.) – valdinys.

padūkinti – pasiutinti.

padurkai – apatinio sijono prisiuvimai, apatinė moteriškų marškinių dalis iš storesnio audeklo.

padusėti – spygauti, rėkti, aikčioti.

padvariija (sl.) – kiemas.

pagaišti (sl.) – galą gauti.

pagauti – sučiupti; čia ir: pradėti, imti.

paguiti – nuvyti.

Paikius – tikrinis vyro vardas nuo *paikas*.

Paikžentis – pavardė.

pakajus (sl.) – ramumas, taika; kambarys.

pakamorė (germ.) – dvaro ir jo kaimų žemesnysis prievaizdas (šalia vachmistro).

Pakuliūnas – pavardė.

paliavoti (sl.) – palivoti, dėti palivą (glazūrą).

palyčia (paprastai dgsk.) – medinis arba geležinis verstuvus prie žagrės, kuriuo nuverčiama velėna, tai, ką iš apačios atpjauna noragas.

paludieniai (sl.) – pavakariai.

palūkanos – procentai; čia: pajamos, derlius.

pamota – atmata, išmata.

panedėlis (sl.) – pirmadienis.

papykis – pyktis.

paprovyti (sl.) – įtaisyti.

- pardovyti* (sl.) – nukankinti; apie dirvą: iščiulpti.
- pareitis* – esam. l. 3 asmuo – tinka, dera.
- parikti* – apsirikti (kalboje).
- paselos* – sėlinimas, tykojimas.
- pasiliecovoti* (sl.) – atsidėti kieno nors blogai, pasitikėti.
- pasimėgimas* – patikimas, malonumas.
- pasiprovyti* (sl.) – pasiruošti, pasidaryti.
- pasistranyti* (sl.) – įsispręsti, atsirėmus stovėti.
- pasivalgyti* – privalgyti.
- paslas* (sl.) – pasiuntinys.
- pastarnokas* – tokia daržovė (bot. *Pastinaca sativa*).
- pasteliuoti* (germ.) – parūpinti, parengti.
- pastninkai* – pasninkas.
- pastoti* – tapti, pasidaryti.
- pateikti* – būti be užsiėmimo, dykinėti.
- pautas* – kiaušinis.
- pavitoti* (sl.) – pavaišinti.
- pažaras* (sl.) – žara, pašvaistė.
- pažyčyti* (sl.) – paskolinti.
- pažvygys* – kelionė, žygis.
- pečenka* (sl.) – kepsnys.
- peryna* (sl.) – patalai.

- perlenkis* – kam priklausanti, skirta dalis, kas kam nulenкта.
- permier* (sl.) – per daug, be saiko.
- pybelés* (vok.) – elementorius.
- pylé* – antis.
- pilionis* – miestietis.
- Pimé* – tikrinis moters vardas.
- pinas* – iš tvoros pinutis.
- pirmonés* – pirmieji vaisiai.
- pyvas* (sl.) – ne namie darytas alus.
- plaušai* – nuoplaišos nuo pluoštinių augalų, lun-
kas.
- pléčka* (sl.) – butelis.
- plempé* – toks grybas.
- plyckas* (sl.) – paplotėlis, pyragas (plokščias).
- pliuškėti* – pliaukšti.
- plonis* – pabaigtuvių vainikas.
- plokšté* (sl.) – skraistė.
- pluk* (prieiv.) – gausiai, kaip reikiant, tinkamai.
- podagra* (sl.) – saugėla, kojų liga.
- ponatis* – ponaitis.
- pradai* – uždaras, pagerinimas prie pašaro.
- pramoné* – prasimanymas, darbas.
- pranokti* – pralenkti.
- prasti* – įprasti, priprasti.

prarakas (sl.) – pranašas.
praskusti, -nda, -udo – imti, pradėti skaudėti.
prastoti – palikti, pamesti, atsisakyti.
prašokti – praeiti, prabėgti.
pravardis – pravardė.
preikalas – priekalas.
Pričkus – tikrinis vyro vardas – Fricas, Fridrichas.
priprova (sl.) – paruošimas, uždaras.
prisimaukti – pasigerti, prisilakti.
pristokti – pritrūkti.
provyti (sl.) – ruošti, rengti.
provininkas (sl.) – bylininkas; čia: teisėjas.
pūčka (sl.) – pabūklas, patranka; čia: šautuvas.
Pūkys – pavardė ir bendrinis vardas *pūkys* – egž-
lys, pūgžlys (*Acerina cernua*).
pulokas (sl.) – pistoletas; šautuvas.
purvelis – iš skudurų padaryta pintis, kempė
ugniai įskelti.
puskepis – pusiau iškepęs.
puspyvė – pusiau alus.
pūstas (sl.) – tuščias.
pūstelninkas (sl.) – čia: eikvotojas.
pūstynė (sl.) – dykuma, tyrai.
pūstyti (sl.) – eikvoti, leisti vėjais.

- rabata* (sl.) – darbas, veikla.
- raišėti* – šlubuoti.
- raspusta* (sl.) – išdykumas, pasileidimas.
- raspustininkas* (sl.) – išdykėlis, pasileidėlis.
- raudinti* – virkdinti.
- ražas* – daug vartota, nudilusi šluota.
- rėdas* (sl.) – drabužis, papuošalas.
- reikmenė* – pareiga, reikalas.
- rėksmas* – riksmas.
- remestas* – amatas, užsiėmimas.
- repukas* – griežtis, sėtinys (bot. *Brassica napus*).
- retis* – neartas žemės sklypas.
- riebumynai* – riebus daiktai, riebalai.
- rykas* – indas; įrankis, padargas.
- rykauti* – džiaugsmingai šūkauti.
- rinčius* – rinčvynis.
- rinčvynis* (germ.) – Reino krašto vynas.
- rudikis* – rudas šuo.
- rudmėsė* – toks grybas (bot. *Lactarius deliciosus*).
- rupuižė* – rupūžė.
- sanevadai* – vėdryninių šeimos augalas (bot. *Agilegia vulgaris* L.).
- Selmas* – tikrinis vyro vardas (Saliamonas?).
- Selmykė* – Selmo duktė.

syveida - lapė.
skarbas (sl.) - lobis, turtas.
skinkis - silpnas namie darytas alus.
skyriu - atskirai, skyrium.
skubriai - skubiai, greitai.
skūnė (germ.) - daržinė, pašiūrė.
skvarbyti - smaigyti, badyti.
skvieruoti - reikalauti, priversti.
slūginė (sl.) - tarnaitė, samdinė.
Slunkius - pavardė iš *slunkius* - tinginys, slinkis.
smalininkas (sl.) - dervos pirklys, degutininkas.
smalstumas - skanumynas, skanėstas.
smirdas (sl.) - negeras, netikęs žmogus; nevidonas, piktadarys.
sopagas (sl.) - ilgu aulu batas.
sparas (germ.) - gegnė, stogo atspara.
spatelis (dim. nuo *spatas*) (germ.) - kastuvas.
staldas (germ.) - tvartas.
stekenti - pjauti, skersti (gyvulį); kamuoti.
steliuoti (germ.) - paruošti.
sterva (sl.) - dvėseną, maita.
stonė - tvartas, grįsta tvarto dalis.
storkotis - toks grybas (baravykas).
strainytis (sl.) - įsispręsti; stengtis puikiai atrodyti.

strampas – lazda, pagalys.
striokas (sl.) – baimė, negandas.
stripinis – lazda.
strina (sl.) – styga.
stuba (germ.) – pirkia.
stui (sl.) – stok, nutilk.
stukis (germ.) – gabalas.
stungis – prastas, neaštrus peilis.
stuopa ir *stuopas* (germ.) – skysčio matas (= 1/10 kibiro); tokio dydžio indas.
sturlukas – kiškis.
sudavadyti (sl.) – paskirti, duoti; sutvarkyti.
sukata – džiova.
sukriai – greitai, apsukriai.
sukrošęs – pasenęs.
surokuoti (sl.) – suskaičiuoti, suskaityti.
susigadyti (sl.) – derėti, būti reikalingam.
susikviestumbim – susikviestume.
susipriešyti – susikivirčyti, susivaidyti.
Susukatė – tikrinis moters vardas (iš *sukti* – iškreipti, meluoti).
svetlyčia (sl.) – seklyčia.
sviklas (sl.) – raudonasis burokas.
svodba (sl.) – vestuvės.
svodbininkas (sl.) – vestuvininkas.

svotas (sl.) – čia: vestuvių svečias.

šalkis – bastutis, baltasis kopūstas.

šaltyšius (sl.) – seniūnas.

šelmis (germ.) – išdykėlis, nenaudėlis; sukčius.

šeštokas – šešių grašių pinigai.

šėtra – palapinė; lūšnelė.

šilingas – vokiečių smulkus piniginis vienetas.

šimelis (germ.) – baltas arklys.

širšlys – širšė.

šiuilė (germ.) – mokykla.

šiupinys – žirnių košė; valgis verdamas iš žirnių su kruopomis ir bulvėmis.

šlapjurgis – čia: girtuoklis.

šlekutė – marga višta.

šlovnas (sl.) – garbingas, šlovingas.

šmotas – gabalas.

šoblė (sl.) – kardas.

špielmonas (germ.) – muzikantas.

štukas ir *štukis* (germ.) – pokštas, išdaiga.

šūba (sl.) – kailiniai; brangūs kailiai.

šūdleterės (germ.) – mėšlams vežti iš išilginių lentų sukaltos kripės.

šulcas (germ.) – seniūnas.

šulmistras (germ.) – mokytojas.

šūlnas – puikus, šaunus.

šūtyti (sl.) – juokauti, juokus krèsti.

šūtka (sl.) – juokai, pokštas.

švankus – tinkamas, gražus.

šveisteris (germ.) – šveicaras.

Taukiai – kaimo vardas.

tė (germ.) – arbata.

tėtatis – tėvelis.

tič – tylėk.

tykas (sl.) – tylus, ramus.

timsoti – išitiesus gulėti, tinginiauti.

tytveik – labai.

toktai – tatai.

toktu – taip.

tranšieruoti (germ.) – pjaustyti.

tropytis (sl.) – pasitaikyti, atsitikti.

tu – tuojau.

turbonas – turbanas, rytiečių galvos apdangalas.

turėtumbei – turėtum.

Tušė – tikrinis moters vardas (Darata?).

ūbas – plotas žemės (apie 30–60 margų).

uluoti – kaukti, rėkti „ulia“.

umaras – vėjo gūsis, čia: staigiai.

ūmas (sl.) – pojūtis.
urdelis (germ.) – įsakymas.
urva – urvas.
uršti – urgzti.
užgardinti – pagardinti.
užger – už gera, mielai.
užkakalė (germ.) – užkrosnis.
užžagris – žagrė.

vaikesčias – vaikiščias, vaikas.
vaikinis – vaikinas, vaikis.
vakmistas (germ.) – sargybos viršininkas; čia: pri-
žiūrėtojas.
valdonas – valdovas.
valnybė (sl.) – laisvė.
vandruoti (germ.) – keliauti.
vapėti – plepėti, niekus taukšti.
vartas (germ.) – sargas.
Vauškus – tikrinis vyro vardas (iš *vaukšti* – tingi-
niauti).
vei – va, štai.
viešnė – viešnia.
viešpats – ponas.
viežlybas (sl.) – mandagus, garbingas, taurus.
viežlybumas (sl.) – garbumas, taurumas.

vindas, vindelis – ratelis (verpti).

vislab – visa, viskas.

vitoti (sl.) – gerti, užgerti.

Vyžlaukis – valsčiaus pavadinimas.

vožyti (sl.) – geisti, mėgautis.

vui – prancūzų *oui* – taip.

zalbergeris – zalcburgietis.

zauna – tauškalai, plepalai.

zopostas (sl.) – atsarga.

žakas (germ.) – maišas.

žegnonė (sl.) – palaiminimas.

želėk (sl.) – pasigailėk.

žičyti (sl.) – skolinti.

žiuponas, žiuponė (sl.) – ponas, ponia.

žnairioms – žvairomis.